

Масс-медиа саласындағы кәсіптік стандарттарды бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрінің м.а. 2024 жылғы 26 желтоқсандағы № 635-НҚ бұйрығы

Қазақстан Республикасының "Кәсіптік біліктілік туралы" Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес, БҰЙЫРАМЫН:

1. Бекітілсін:

1) осы бұйрыққа 1-қосымшаға сәйкес "Ақпарат агенттіктердің қызметі" кәсіптік стандарты;

2) осы бұйрыққа 2-қосымшаға сәйкес "Бұқаралық ақпарат құралдарындағы жаңалықтарды өңдеу жөніндегі қызмет" кәсіптік стандарты;

3) осы бұйрыққа 3-қосымшаға сәйкес "Бұқаралық ақпарат құралдарында жарнама ұсыну" кәсіптік стандарты;

4) осы бұйрыққа 4-қосымшаға сәйкес "Веб-порталдардың қызметі" кәсіптік стандарты;

5) осы бұйрыққа 5-қосымшаға сәйкес "Газет шығару. Журналдар мен мерзімді басылымдар шығару" кәсіптік стандарты;

6) осы бұйрыққа 6-қосымшаға сәйкес "Телевизиялық бағдарламаларды жасау және трансляциялау жөніндегі қызмет" кәсіптік стандарты;

7) осы бұйрыққа 7-қосымшаға сәйкес "Кәсіптік қоғамдық ұйымдардың қызметі" кәсіптік стандарты;

8) осы бұйрыққа 8-қосымшаға сәйкес "Кино, видеофильмдер және телевизиялық бағдарламаларды өндіру қызметі" кәсіптік стандарты;

9) осы бұйрыққа 9-қосымшаға сәйкес "Кинофильмдерді, видео және телевизиялық бағдарламаларды тарату бойынша қызмет" кәсіптік стандарты;

10) осы бұйрыққа 10-қосымшаға сәйкес "Кинофильмдерді, бейнелерді және телевизиялық бағдарламаларды дайындаудың өндірістік кезеңі" кәсіптік стандарты;

11) осы бұйрыққа 11-қосымшаға сәйкес "Радиохабар тарату" кәсіптік стандарты.

2. Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінің Масс-медиа саласындағы мемлекеттік саясат департаменті:

1) осы бұйрыққа қол қойылған күннен бастап бес жұмыс күні ішінде оның қазақ және орыс тілдеріндегі электрондық түрдегі көшірмелерін ресми жариялау және Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне енгізу үшін Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің "Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнына жіберуді;

2) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінің ресми интернет-ресурсында орналастыруды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат вице-министріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат министрінің
міндетін атқарушы

Қ. Ысқақов

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының
Еңбек және халықты әлеуметтік
қорғау министрлігі

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің міндетін
атқарушының
2024 жылғы 26 желтоқсандағы
№ 635-НҚ бұйрығына
1-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Ақпарат агенттіктердің қызметі"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: "Ақпарат агенттіктердің қызметі" кәсіби стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіби біліктілігін тануға және ұйымдар мен кәсіпорындарда кең ауқымды міндеттердің шешімдеріне қойылатын талаптарды белгілейді және Қазақстан Республикасының бұқаралық ақпарат құралдары саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық агенттік – қызметі ақпараттық сипаттағы хабарламалар мен материалдарды жинауға, өңдеуге және таратуға бағытталған интернет-басылым;

2) ақпараттық-коммуникациялық технологиялар – электрондық ақпараттық ресурстармен жұмыс істеу әдістерінің және аппараттық-бағдарламалық кешенді және телекоммуникация желісін қолдана отырып жүзеге асырылатын ақпараттық өзара іс-қимыл әдістерінің жиынтығы;

3) бұқаралық ақпарат құралы – мерзімді баспасөз басылымы, теле-, радиоарна, интернет-басылым;

4) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

5) дағды – кәсіптік тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

6) интернет-басылым – ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылымы Қазақстан Республикасының аумағында орналасқан бұқаралық ақпарат құралы ретінде уәкілетті органда есепке қою рәсімінен өткен интернет-ресурс, оның ішінде ақпарат агенттігі;

7) кәсіп – жеке адам жүзеге асыратын және орындалуы үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін қызмет түрі;

8) кәсіптік стандарт – формалды және (немесе) формалды емес, және (немесе) информформалды білім беру ескеріле отырып, білімге, машыққа, дағдыға, жұмыс тәжірибесіне, біліктілік деңгейі мен құзыреттілікке, кәсіптік қызметтің нақты бір саласындағы еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын жалпы талаптарды белгілейтін жазбаша ресми құжат;

9) Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіптер сыныптауышы – Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын кәсіптердің атауларын көрсететін және оларды орындалатын жұмыстардың түріне сәйкес дағды деңгейі мен оған мамандану бойынша сыныптайтын стандарттау жөніндегі құжат;

10) машық – кәсіптік міндет шеңберінде жекелеген бірлі-жарым іс-әрекетті физикалық тұрғыдан және (немесе) ақыл-оймен орындау қабілеті;

11) ұлттық біліктілік жүйесі – біліктілікке еңбек нарығы тарапынан сұранысты және біліктілікке білім беру, оның ішінде информформалды білім беру жүйесі тарапынан ұсынысты реттеу мен келісудің құқықтық және институционалдық құралдары мен тетіктерінің кешені.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) АКТ – ақпараттық-коммуникациялық технологиялар

2) БА – басшылар лауазымдарының біліктілік анықтамалығы;

3) СБШ – Салалық біліктілік шеңбері;

4) ҰБЖ – ұлттық біліктілік жүйесі;

5) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

6) БТБА – Бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

7) ЭҚЖЖ – Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Ақпарат агенттіктердің қызметі.

5. Кәсіптік стандарттың коды: J63910036.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

J Ақпарат және байланыс;

63 Ақпараттық қызмет көрсету саласындағы қызмет;

63.9 Ақпараттық қызмет көрсету саласындағы өзге қызмет;

63.91 Ақпараттық агенттіктердің қызметі;

63.91.0 Ақпараттық агенттіктердің қызметі.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Ақпараттық агенттіктердің қызметі ақпарат жинау, өңдеу, жаңалықтар материалдарын, фотосуреттерді және бұқаралық ақпарат құралдарына арналған басқа да ақпараттық материалдарды өндіру және тарату бойынша жұмыстарды ұйымдастыруды қамтиды. Кәсіби стандарт ақпаратты жинау, өңдеу және тарату саласында жұмыс істейтін мамандардың біліктілік талаптары мен құзыреттерін анықтайды. Стандарт аналитикалық жұмыс, жаңалықтар материалдарын құру, ақпараттық ағындарды басқару және басқа медиамен өзара әрекеттесу дағдыларын қамтиды және журналистикадағы этикалық нормалар мен сапа стандарттарын білуді қамтиды.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Құрылымдық агенттіктің (редакцияның) жауапты хатшысы - 7 СБШ-нің деңгейі;

2) Шолушы - 6 СБШ-нің деңгейі;

3) Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші - 6 СБШ-нің деңгейі;

4) Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант - 6 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Құрылымдық агенттіктің (редакцияның) жауапты хатшысы":			
Топтың коды:	1332-1		
Қызмет атауының коды:	1332-1-009		
Кәсіптің атауы:	Құрылымдық агенттіктің (редакцияның) жауапты хатшысы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: -	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			

Қызметтің негізгі мақсаты:	"Құрылымдық агенттіктің (редакцияның) жауапты хатшысы" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Бұқаралық ақпарат құралдарындағы жаңалықтарды өңдеу жөніндегі қызмет" кәсіби стандартында орналасқан.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1: -	Машықтар: -	
		Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі: :	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
10. Кәсіптің карточкасы "Шолушы":			
Топтың коды:	2642-1		
Қызмет атауының коды:	2642-1-014		
Кәсіптің атауы:	Шолушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Шолушы" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Веб-порталдардың қызметі" кәсіби стандартында орналасқан.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар: -	
	-	Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
11. Кәсіптің карточкасы "Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші":			
Топтың коды:	2431-3		
Қызмет атауының коды:	2431-3-007		
Кәсіптің атауы:	Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелген). 58 Параграф. Қоғаммен байланыс жөніндегі Менеджер (пиар-менеджер)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық: Әлеуметтік ғылымдар	Біліктілік: -
	жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)		
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, қоғаммен байланыс және бұқаралық ақпарат құралдары саласындағы қосымша даярлық және кемінде 2 жыл жұмыс өтілі.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2431-3-017 - Қоғаммен байланыс жөніндегі маман		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ұйым мен барлық деңгейдегі мемлекеттік органдар арасындағы өзара түсіністік пен ынтымақтастықты қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Заңнамалық, саяси шешімдер мен үрдістерді мониторингілеу және талдау 2. Мемлекеттік органдармен, кәсіби қоғамдастықтармен коммуникацияларды қамтамасыз ету 3. Іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу (қатысу) 4. Ақпараттық материалдарды, хаттарды, билік органдарына өтініштерді және сұрауларға жауаптарды дайындау
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Заңнамалық, саяси шешімдер мен үрдістерді мониторингілеу және талдау	Дағды 1: Қолданыстағы заңнамалық талаптар мен стандарттарды талдау.	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жария және корпоративішілік ақпарат көздерін талдау. 2. Ішкі және сыртқы ортаны зерттеп, талдаңыз. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасының Масс-медиа саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері. 2. Үлкен көлемдегі ақпаратпен аналитикалық жұмыс әдістері. 3. Заманауи техникалық құралдар мен компьютерлік технологияларды қолдана отырып, ақпаратты жинау және өңдеу әдістері. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді
	Дағды 2: Заңнамалық реттеу саласындағы әртүрлі ақпарат көздерін қадағалаңыз.	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Барлық тиісті көздерден ақпарат жинаңыз. 2. Жалпы ережелерді немесе қорытындыларды қалыптастыру үшін ақпарат бөліктерін біріктіріңіз. 3. Алынған ақпаратты бағалау және бақылау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасының Масс-медиа саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері. 2. Мемлекеттік органдардың салалық және салааралық ақпараты. 3. Үлкен көлемдегі ақпаратпен аналитикалық жұмыс әдістері. 4. Заманауи техникалық құралдар мен компьютерлік технологияларды қолдана отырып, ақпаратты жинау және өңдеу әдістері. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді

	<p>Дағды 3: Негізгі саяси, заңнамалық және іскерлік шешімдер мен тенденцияларды анықтаңыз және қадағалаңыз.</p>	<p>Машықтар: 1. Әлеуметтік, экономикалық және саяси оқиғаларды (мәселелерді) қадағалаңыз. 2. Трендтерді зерттеу және болжау, олардың ұйым үшін және PR стратегиясы үшін маңыздылығын бағалау.</p> <p>Білімдер: 1. Масс-медиа саласындағы мәселелерді реттейтін Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері. 2. Нарықтық экономика, кәсіпкерлік және менеджмент негіздері. 3. Заманауи техникалық байланыс құралдары мен компьютерлік технологияларды қолдана отырып, ақпаратты жинау және өңдеу әдістері. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі : Дағды 1: Мемлекеттік органдармен және кәсіби қоғамдастықтармен өзара іс-қимыл саласындағы PR-стратегияны іске асыруды және дамытуды қамтамасыз ету.</p>	<p>талап етілмейді</p> <p>Машықтар: 1. Ұйымның мемлекеттік органдармен байланыс саласындағы сыртқы және ішкі саясатының тұжырымдамасын әзірлеу. 2. Ұйымдағы байланыс жүйесін жоспарлау және ұйымдастыру. 3. SWOT талдауын жүргізу. 4. Байланыс үшін мақсатты органдарды анықтаңыз. 5. Мемлекеттік органдар жұмысының құрылымын түсіну. 6. Мемлекеттік органдардың өкілдерімен байланыс орнату. 7. Компанияны мемлекеттік құрылымдардың жобаларына біріктіру.</p> <p>Білімдер: 1. SWOT талдау. 2. Қазақстан Республикасының Масс-медиа саласындағы заңнамасы. 3. Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасы. 4. Жобалық жоспарлау әдістері. 5. Ұжымдық жұмыстарды ұйымдастырудың заманауи технологиялары. 6. Уақытты басқару технологиялары. 7. Мемлекеттік органдар жүйесін, оларды ұйымдастыруды, заң шығару процесін түсіну. 8. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі : :</p>	<p>талап етілмейді</p> <p>Машықтар:</p>

Еңбек функциясы 2:
Мемлекеттік органдармен, кәсіби қоғамдастықтармен коммуникацияларды қамтамасыз ету

Дағды 2:
Компания мен саланың жұмысына ықпал ететін кәсіби қауымдастықтармен және мемлекеттік органдармен өзара іс-қимылды ұйымдастыру.

1. Ақпараттық, жарнамалық, консалтингтік агенттіктермен, қоғаммен байланыс агенттіктерімен, баспагерлермен, басқа да кәсіпорындар мен ұйымдармен, қоғамдық құрылымдармен және қоғамның әртүрлі топтарымен байланыс орнату және қолдау.
2. Кәсіби қауымдастықтармен, сарапшылармен, талдаушылармен, бәсекелестермен және серіктестермен байланыс орнату және қолдау.
3. Ұйымнан шығатын ақпараттық хабарламалардың сипатын, мазмұнын және тасымалдаушыларын анықтау.
4. Нарықтың әртүрлі қатысушыларының мүдделерін біріктіретін жобаларға бастамашылық жасау және ұйымдастыру.
5. Тенденцияларды зерттеу және болжау.
6. Мемлекеттік органдар қабылдайтын заңнамалық және басқа да нормативтік құқықтық актілерді зерделеу.
7. Нормашығармашылық қызметке қатысу.
8. Келіссөздер мен келісулер жүргізу.

Білімдер:

1. Экономика, кәсіпкерлік, саясаттану, әлеуметтану, психология, маркетинг, менеджмент негіздері.
2. Қазақстан Республикасының Масс-медиа саласындағы заңнамасы.
3. Экономика, кәсіпкерлік, саясаттану, әлеуметтану, психология, маркетинг, менеджмент негіздері.
4. Норма шығару процесі.
5. Мемлекеттік құрылымдар жүйесі және олардың өзара байланысы.
6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

талап етілмейді

Дағды 3:
Мемлекеттік органдарда компанияның мүдделерін ілгерілету және қорғау және мақсатты мемлекеттік органдарда байланыс базаларын үнемі жаңартып отыру

Машықтар:

1. Келіссөздер мен келісулер жүргізу.
2. Мемлекеттік органдар жұмысының құрылымын түсіну.
3. Мақсатты мемлекеттік органдардың негізгі мүдделерін анықтау.
4. Кеңсе бағдарламалық өнімдерімен жұмыс істеу дағдыларына ие болу.
5. Мемлекеттік органдарда кадрлық тағайындауларды қадағалау.

Білімдер:

1. Масс-медиа саласына қатысты нормативтік құқықтық актілер.
2. Мемлекеттік органдардың жүйесі, оларды ұйымдастыру, заң шығару процесі.

		<p>3. Аналитикалық жұмыс әдістері.</p> <p>4. Кеңсе бағдарламалық өнімдері, акт.</p> <p>5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
Еңбек функциясы 3:	Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етілмейді
	Дағды 1: Мақсатты мемлекеттік органдардың маңызды іс-шараларын қадағалау және іс-шаралар жоспарларын дайындау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ақпараттық көздерге мониторинг жүргізу. 2. Заманауи техникалық байланыс құралдары мен компьютерлік технологияларды қолдана отырып ақпаратты өңдеу. 3. Ұйымның мақсаттарын, міндеттерін және мақсатты аудиториясын анықтаңыз. 4. Ұйымдастыру саясаты мен рәсімдерін ұстана білу. 5. Жұртшылықпен бірлескен қызмет кезінде ұйымның құрылымдық бөлімшелерінің өзара іс-қимылын қамтамасыз ету.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өртүрлі түрлерді зерттеудің негізгі әдістері (маркетинг, әлеуметтану және медиа). 2. Байланыс теориясының негіздері. 3. Ақпараттық процестер мен бұқаралық коммуникация саласының даму болжамдары. 4. Өртүрлі түрлерді зерттеудің негізгі әдістері (маркетинг, әлеуметтану және медиа). 5. Логика және дәлелдеу теориясының негіздері. 6. Байланыс теориясының негіздері. 7. Ақпараттық процестер мен бұқаралық коммуникация саласының даму болжамдары. 8. Ақпараттық нарық конъюнктурасы. 9. Медиа жоспарлаудың әдістері мен құралдары. 10. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Іс-шаралардың ауқымын, тақырыбы мен мақсаттарын анықтау үшін стратегиялық және операциялық жоспарларды талдау. 2. Аудиторияны және іс-шараларға қатысушыларды анықтау. 3. Іс-шараларды жоспарға, кестеге және шығындарға сәйкес жүзеге асыру. 4. Байланыс алаңын ұйымдастырыңыз. 5. Аудиториямен жұмыс. <p>Білімдер:</p>

<p>Іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу (қатысу)</p>	<p>Дағды 2: Мемлекеттік органдар өкілдерінің қатысуымен келіссөздер, іс-шаралар, семинарлар, тренингтер ұйымдастыру және өткізу</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мазмұнмен жұмыс істеу технологиясы (міндеттердің мақсаттарын, стратегиялық фокустарды, копирайтингті және т.б. анықтау). 2. Көпшілік алдында сөйлеуге дайындық принциптері мен технологиялары (көпшілік алдында сөйлеу тренингі, контент бойынша тренинг және имиджмейкинг). 3. Іс-шараларды жоспарлау әдістері. 4. Коммуникацияны тактикалық жоспарлаудың әдістері мен құралдары. 5. Мақсаты коммуникация болып табылатын іс-шараларды өткізу аумағын ұйымдастыру принциптері (ұйымдастырушылық және техникалық қамтамасыз ету, безендіру және брендинг, қауіпсіздік). 6. Іс-шараларды ұйымдастыру технологиясы. 7. Психология негіздері. 8. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 3: Мамандандырылған көрмелер мен конференцияларға қатысуды ұйымдастыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұйымның стратегиясын ескере отырып, іс-шараларды таңдаңыз. 2. Іс-қимыл жоспарын жасаңыз. 3. Ұйымдастыру іс-шаралары мен бағдарламаларының тәртібін анықтау. 4. Ақпараттық материалдарды дайындау. 5. Іскерлік келіссөздер әдістерін меңгеру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Коммуникацияны тактикалық жоспарлаудың әдістері мен құралдары. 2. Жарнамалық және ақпараттық науқандарды жоспарлау және ұйымдастыру әдістері. 3. Маркетингтік коммуникация құралдары. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 1:</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Байланыс мақсаттары мен стиліне сәйкес мемлекеттік органдарға хаттар мен өтініштердің мәтінін дайындау. 2. Аудиторияның қажеттіліктеріне сәйкес жазбаша түрде тиімді қарым-қатынас жасау. 3. Іскери хаттар жасаңыз. <p>Білімдер:</p>

Еңбек функциясы 4: Ақпараттық материалдарды, хаттарды, билік органдарына өтініштерді және сұрауларға жауаптарды дайындау	Мемлекеттік органдарға хаттар мен өтініштер дайындау	<p>1. Мемлекеттік, ресми, шет тілдерінің орфографиялық, пунктуациялық және стилистикалық нормалары мен ережелері.</p> <p>2. Қазақстан Республикасының Масс-медиа саласындағы заңнамасы.</p> <p>3. Қазақстан Республикасының Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау тәртібі туралы заңнамасы.</p> <p>4. Құжаттарды ресімдеуге қойылатын талаптар.</p> <p>5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді	
	Дағды 2: Мемлекеттік органдардың сауалдарына жауап дайындау	<p>Машықтар:</p> <p>1. Құжаттамамен жұмыс істеу.</p> <p>2. Құрылымдық бөлімшелермен өзара әрекеттесу.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Қазақстан Республикасының Масс-медиа саласындағы заңнамасы.</p> <p>2. Мемлекеттік, қызметтік және коммерциялық құпия болып табылатын ақпаратты ұсыну тәртібі, оны қорғау және пайдалану тәртібі.</p> <p>3. Ұйымның құрылымы және бизнес-процестері.</p> <p>4. Құжаттамамен жұмыс істеу тәртібі, Дербес деректер, Әкімшілік рәсімдер саласындағы заңнама.</p> <p>5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Жауапкершілік</p> <p>Бастамашылық</p> <p>Тиімділік</p> <p>Шығармашылық</p> <p>Коммуникативтілік</p> <p>Икемділік</p> <p>Өзін-өзі дамыту</p> <p>Эрудиция</p>		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Мультимедиялық басылымдармен жұмыс жөніндегі кеңесші	
	6	Медиа жоспарлау маманы	
12. Кәсіптің карточкасы "Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант":			
Топтың коды:	2431-2		
Қызмет атауының коды:	2431-2-001		

Кәсіптің атауы:	Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: -	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Мультимедиялық басылымдармен жұмыс жөніндегі кеңесші" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Кинофильмдерді, бейнелерді және телевизиялық бағдарламаларды тарату жөніндегі қызмет" кәсіби стандартында орналасқан.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1: -	Машықтар: -	
		Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі: :	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

13. Мемлекеттік органның атауы: Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі.

14. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар): "РТРК "Қазақстан" АҚ.
Жоба жетекшісі: Мыңжасар Айгүл Тілеубалдықызы.

Орындаушылар: Татанов Мирас, miras.tatanov@rtk.kz.

15. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 28.10.2024ж.

16. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 29.10.2024 ж.

17. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы:
20.12.2024ж.

18. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 3, 2024 ж.

19. Болжалды қайта қарау күні: 12.12.2027 ж.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің міндетін
атқарушының
2024 жылғы 26 желтоқсандағы
№ 635-НҚ бұйрығына
2-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Бұқаралық ақпарат құралдарындағы жаңалықтарды өңдеу жөніндегі қызмет"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: "Бұқаралық ақпарат құралдарындағы жаңалықтарды өңдеу жөніндегі қызмет" кәсіби стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіби біліктілігін тануға және ұйымдар мен кәсіпорындарда кең ауқымды міндеттердің шешімдеріне қойылатын талаптарды белгілейді және Қазақстан Республикасының бұқаралық ақпарат құралдары саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық-коммуникациялық технологиялар – электрондық ақпараттық ресурстармен жұмыс істеу әдістерінің және аппараттық-бағдарламалық кешенді және телекоммуникация желісін қолдана отырып жүзеге асырылатын ақпараттық өзара іс-қимыл әдістерінің жиынтығы;

2) бұқаралық ақпарат құралы – мерзімді баспасөз басылымы, теле-, радиоарна, интернет-басылым;

3) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

4) дағды – кәсіптік тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

5) кәсіп – жеке адам жүзеге асыратын және орындалуы үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін қызмет түрі;

6) кәсіптік стандарт – формалды және (немесе) формалды емес, және (немесе) информформалды білім беру ескеріле отырып, білімге, машыққа, дағдыға, жұмыс тәжірибесіне, біліктілік деңгейі мен құзыреттілікке, кәсіптік қызметтің нақты бір саласындағы еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын жалпы талаптарды белгілейтін жазбаша ресми құжат;

7) Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіптер сыныптауышы – Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын кәсіптердің атауларын көрсететін және оларды орындалатын жұмыстардың түріне сәйкес дағды деңгейі мен оған мамандану бойынша сыныптайтын стандарттау жөніндегі құжат;

8) машық – кәсіптік міндет шеңберінде жекелеген бірлі-жарым іс-әрекетті физикалық тұрғыдан және (немесе) ақыл-оймен орындау қабілеті;

9) ұлттық біліктілік жүйесі (бұдан әрі – ҰБЖ) – біліктілікке еңбек нарығы тарапынан сұранысты және біліктілікке білім беру, оның ішінде информформалды білім беру жүйесі тарапынан ұсынысты реттеу мен келісудің құқықтық және институционалдық құралдары мен тетіктерінің кешені.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

- 1) АКТ – ақпараттық-коммуникациялық технологиялар;
- 2) БА – басшылар лауазымдарының біліктілік анықтамалығы;
- 3) СБШ – Салалық біліктілік шеңбері;
- 4) ҰБЖ – ұлттық біліктілік жүйесі;
- 5) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;
- 6) БТБА – Бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;
- 7) ЭҚЖЖ – Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Бұқаралық ақпарат құралдарындағы жаңалықтарды өңдеу жөніндегі қызмет.

5. Кәсіптік стандарттың коды: J61909035.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

J Ақпарат және байланыс.

61 Телекоммуникациялар;

61.9 Телекоммуникация саласындағы өзге де қызмет;

61.90 Телекоммуникация саласындағы өзге де қызмет;

61.90.9 Басқа топтамаларға енгізілмеген, телекоммуникация саласындағы өзге де қызмет.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Хабарламалар ағынын құрылымдық сюжеттік жиынтыққа түрлендіру арқылы БАҚ жаңалықтарын сапалы өңдеу. Кәсіби стандарт жаңалықтар ақпаратын жинау, талдау және ұсынумен айналысатын мамандардың біліктілік талаптары мен құзыреттерін анықтайды. Ол журналистік

тергеу, редакциялау, дереккөздермен жұмыс істеу дағдыларын, сондай-ақ медианы қамтуды реттейтін құқықтық және этикалық нормалар туралы білімді қамтиды.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

- 1) Құрылымдық агенттіктің (редакцияның) жауапты хатшысы - 7 СБШ-нің деңгейі;
- 2) Шолушы - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 3) Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 4) Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 5) Сценарист - 6 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Құрылымдық агенттіктің (редакцияның) жауапты хатшысы":			
Топтың коды:	1332-1		
Қызмет атауының коды:	1332-1-009		
Кәсіптің атауы:	Құрылымдық агенттіктің (редакцияның) жауапты хатшысы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС байланысы жоқ -		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: (Журналистика және ақпарат)	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	талап етілмейді		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Редакция ішіндегі жұмысты ұйымдастыру.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Материалдарды баспаға және эфирге жоспарлауға, уақтылы және сапалы дайындауға қатысты редакциялық жұмысты ұйымдастыру. 2. Жарияланымдардың, айдарлардың, жолақтардың, жинақтардың түсу кестесінің орындалуын бақылау.	
	Қосымша еңбек функциялары:		

<p>Еңбек функциясы 1: Материалдарды баспаға және эфирге жоспарлауға , уақтылы және сапалы дайындауға қатысты редакциялық жұмысты ұйымдастыру.</p>	<p>Дағды 1: Газеттің (журналдың) ағымдағы және перспективалық жоспарларының жобаларын әзірлеу және оларды бас редактор мен редакциялық алқаның қарауына ұсыну.</p>	<p>Машықтар: 1. Нарықтағы және саладағы орнын анықтау үшін ұйымның ішкі ортасы мен сыртқы ортасына талдау жүргізу. 2. Әр түрлі көздерден маңызды деректерді жинау, өңдеу және талдау, жалпы қорытындыларды қалыптастыру үшін ақпаратты біріктіру және оны белгіленген ережелерге сәйкес құрылымдау. 3. Жоспарларды, жобалар мен жағдайларды бағалау, қойылған міндеттер шеңберінде мүмкін болатын тәуекелдер мен жұмыстардың нәтижелерін талдау. 4. Қоғам өміріндегі өзекті оқиғаларды анықтаңыз және материалдарды дайындау үшін оларға жаңа көзқарастар табыңыз. 5. Ең маңызды аспектілерге назар аударып отырып, басылымда немесе бағдарламада жариялау үшін мәселелер ауқымын және басым тақырыптарды анықтаңыз.</p> <p>Білімдер: Білімдер: 1. Ұсынылған медиа жобаның мақсаттары мен міндеттері. 2. Бұл жоба мақсатты аудитория, оның әлеуметтік және психологиялық сипаттамалары. 3. Ұқсас форматтағы және тақырыптағы отандық және шетелдік БАҚ тәжірибесі. 4. Медиа жоба тұжырымдамасын әзірлеу принциптері (оның ішінде модельдеу және дизайн), оны талдау және түзету әдістері. 5. Қазақстан Республикасының Масс-медиа саласындағы заңнамасы. 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 2:</p>	<p>Машықтар: 1. Берілген материалдардың сапасын талдау, олардың нақты БАҚ талаптары мен форматына сәйкестігін тексеру. 2. Басылымдардың түпнұсқалары мен иллюстрацияларын орналастырыңыз, олардың орналасу ретін және дизайн элементтерін анықтаңыз . 3. Мазмұнның жоғары деңгейін қамтамасыз ету үшін авторлар ұсынған ақпараттың өзектілігі мен дұрыстығын тексеріңіз. 4. Авторлық материалдардағы кемшіліктерді түзету және болашақ жұмыстардың сапасын жақсарту үшін оларды авторларға түсіндіру.</p>

<p>Газетке (журналға), бағдарламаға материалдарды іріктеу</p>	<p>5. Мазмұнды жақсарту мен оңтайландыруды ұсыну үшін ұсынылған материалдардың күшті және әлсіз жақтарын анықтаңыз.</p> <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Редакциялық қызметтің теориялары, әдістері, әдістері мен құралдары. 2. Редакциялық саясат, оның ішінде БАҚ иелерінің саяси, экономикалық, коммуникативтік мүдделері. 3. Журналистік басылымдарды құрудың міндеттері мен әдістері, технологиясы мен техникасы, олардың мазмұндық және құрылымдық-композициялық ерекшеліктері. 4. Лауазымдық міндеттерін орындау үшін қажетті қазіргі әдеби тілдердің ережелері мен нормалары. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>талап етілмейді</p>
<p>Дағды 1: Газет (журнал), бағдарлама нөмірінің түпнұсқа-макетін дайындауға жетекшілік ету.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Материалдардың сапасын қамтамасыз ету үшін Авторлардың құзыреттілік дәрежесін бағалау. 2. Әрі қарай түзету үшін табылған қателер мен басқа қателердің тізімін жасаңыз. 3. Болашақ жұмыстардың сапасын жақсартуға көмектесу үшін авторларға олардың қателіктерін түсіндіріңіз. 4. Барлық маңызды жарияланым деректерін қамтитын материалдың редакторлық паспортын жасаңыз. 5. Қызметкерлерге автормен бірге материалмен (иллюстрация, аудио, видео және т.б.) жұмыс ерекшелігі және оның техникалық және көркемдік дизайны бойынша нұсқау беру. 6. Ұсынылған материалдарды жариялаудың орындылығы және оларды жобада пайдалану тәсілдері бойынша кеңес беру. 7. Авторлық материалдарды толықтыру үшін қажетті ақпараттың сипатын анықтаңыз. 8. Алынған материалдардың мазмұнын және олардың жариялауға жарамдылығын талдау. 9. Материалдарды жариялау (немесе беру) туралы шешімдер бойынша кеңес беру. 10. Материалдарды өндіріске шығару, олардың жариялауға дайындығын қамтамасыз ету. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Редакциялық қызметтің теориялары, әдістері, әдістері мен құралдары. 2. Консалтингтің теориялары, әдістері, әдістері мен құралдары.

Еңбек функциясы 2:
Жарияланымдардың,
айдарлардың,
жолақтардың,
жинақтардың түсу
кестесінің орындалуын
бақылау.

	<p>3. Редакциялық саясат, оның ішінде БАҚ иелерінің саяси, экономикалық, коммуникативтік мүдделері.</p> <p>4. Журналистік басылымдарды құрудың міндеттері мен әдістері, технологиясы мен техникасы, олардың мазмұндық және құрылымдық-композициялық ерекшеліктері.</p> <p>5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>талап етілмейді</p>
<p>Дағды 2: Түпнұсканы жариялауға дайындау кезінде стандарттардың, техникалық шарттардың және басқа да нормативтік құжаттардың сақталуын қамтамасыз ету.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Көп қырлы мазмұнды жасау үшін Бір бақ-та әртүрлі форматтарды біріктіріңіз. 2. Олардың тиімділігін анықтау үшін материалдардың құрылымы мен мазмұнын талдау. 3. Сапаны жақсарту үшін түзетілуі керек қателер мен кемшіліктерді табу. 4. Нақты деректердің дұрыстығы мен өзектілігін тексеру. 5. Сапаны жақсарту үшін авторлар ұсынған материалдардың күшті және әлсіз жақтарын талдау. 6. Тақырыпты толық ашу үшін қажетті қосымша ақпараттың сипатын анықтаңыз. 7. Автордың дизайнын толық ашу үшін материалдарды өңдеу әдістерін таңдаңыз. 8. Біртектілікті қамтамасыз ету үшін материалды БАҚ талаптарына сәйкес келтіру. 9. Оқуды жақсарту үшін мәтінмәнді, емлені, синтаксисті, тыныс белгілерін және материал стилін өңдеу. 10. Бұқаралық ақпарат құралдарының мақсатты аудиториясының сұраныстарына өзектілігін арттыру үшін материалды өңдеу. 11. Авторға оқыту және біліктілігін арттыру мақсатында оның қателіктерін түсіндіру. 12. Авторға оның сапасын жақсарту үшін материалды түзету және толықтыру туралы ұсыныстар жасау. 13. Мультимедиялық мазмұнды жасау үшін фото, бейне, аудио, графикалық ақпаратпен жұмыс жасау. 14. Іздеу жүйесін оңтайландыру үшін қажетті мәтіннің кілт сөздерін анықтаңыз және оларды тақырыптарда қолданыңыз. 15. Жылжыту мақсатында іздеу жүйелерін беру нәтижелерінде сайттың позициясын көтеру үшін шаралар кешенін іске асыру. 16. Мазмұн сапасын қамтамасыз ету үшін ең көп таралған Бағдарламалық құралды пайдалана отырып , цифрлық деректерді (мәтін, графикалық кескіндер, аудио -, бейне-) өңдеу. <p>Білімдер:</p>

		<p>1. Газет-журнал, теле-, радио-, интернет өндірісінің негіздері.</p> <p>2. Газетті (журналды) дайындау және шығару жөніндегі стандарттар, техникалық шарттар, нұсқаулықтар және басқа да нормативтік құжаттар.</p> <p>3. Еңбекті ұйымдастыру және басқару негіздері.</p> <p>4. ҚР еңбек заңнамасының негіздері.</p> <p>5. Авторлық құқық негіздері.</p> <p>6. ҚР Масс-медиа саласындағы заңнамасы.</p> <p>7. Ақпараттық жұмыстың ерекшелігі.</p> <p>8. Авторлық шарттар жасасу тәртібі.</p> <p>9. Редакциялау әдістері және басылымдарды көркемдік - техникалық безендіру негіздері.</p> <p>10. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Стреске төзімділік</p> <p>Оперативтілік</p> <p>Табандылық</p> <p>Объективтілік</p> <p>Бақылау</p> <p>Жұмыс қабілеттілігі</p> <p>Төзімділік</p> <p>Икемділік</p> <p>Өзін-өзі дамыту</p> <p>Эрудиция</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Редактор (жалпы профиль)
	6	Тілші
	6	Комментатор
	6	Бағдарлама жүргізушісі
	6	Диктор
10. Кәсіптің карточкасы "Шолушы":		
Топтың коды:	2642-1	
Қызмет атауының коды:	2642-1-014	
Кәсіптің атауы:	Шолушы	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары	-	

бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: -	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Шолушы" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Веб-порталдардың қызметі" кәсіби стандартында орналасқан		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар: -	
	-	Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
11. Кәсіптің карточкасы "Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші":			
Топтың коды:	2431-3		
Қызмет атауының коды:	2431-3-007		
Кәсіптің атауы:	Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: -	Мамандық: -	Біліктілік: -

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Ақпараттық агенттіктердің қызметі" кәсіби стандартында орналасқан.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар: -	
	-	Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
12. Кәсіптің карточкасы "Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант":			
Топтың коды:	2431-2		
Қызмет атауының коды:	2431-2-001		
Кәсіптің атауы:	Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Мультимедиялық басылымдармен жұмыс жөніндегі кеңесші" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Кинофильмдерді, бейнелерді және телевизиялық бағдарламаларды тарату жөніндегі қызмет" кәсіби стандартында орналасқан.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1: -	Машықтар: -	
		Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі: :	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
13. Кәсіптің карточкасы "Сценарист":			
Топтың коды:	2641-2		
Қызмет атауының коды:	2641-2-002		
Кәсіптің атауы:	Сценарист		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Сценарист" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Телевизиялық бағдарламаларды жасау және тарату жөніндегі қызмет" кәсіби стандартында орналасқан.		

Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар: -
	-	Білімдер: -
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	-	-

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

14. Мемлекеттік органның атауы: Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі.

15. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар): "РТРК "Қазақстан" АҚ.

Жоба жетекшісі: Мыңжасар Айгүл Тілеубалдықызы.

Орындаушылар: Татанов Мирас, miras.tatanov@rtk.kz.

16. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 28.10.2024ж.

17. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 29.10.2024 ж.

18. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 20.12.2024ж.

19. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 3, 2024 ж.

20. Болжалды қайта қарау күні: 12.12.2027 ж.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің міндетін
атқарушының
2024 жылғы 26 желтоқсандағы
№ 635-НҚ бұйрығына
3-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Бұқаралық ақпарат құралдарында жарнама ұсыну"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: "Бұқаралық ақпарат құралдарында жарнама ұсыну" кәсіби стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы

Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіби біліктілігін тануға және ұйымдар мен кәсіпорындарда кең ауқымды міндеттердің шешімдеріне қойылатын талаптарды белгілейді және Қазақстан Республикасының бұқаралық ақпарат құралдары саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық-коммуникациялық технологиялар – электрондық ақпараттық ресурстармен жұмыс істеу әдістерінің және аппараттық-бағдарламалық кешенді және телекоммуникация желісін қолдана отырып жүзеге асырылатын ақпараттық өзара іс-қимыл әдістерінің жиынтығы;

2) бұқаралық ақпарат құралы – мерзімді баспасөз басылымы, теле-, радиоарна, интернет-басылым;

3) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

4) дағды – кәсіптік тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

5) кәсіп – жеке адам жүзеге асыратын және орындалуы үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін қызмет түрі;

6) кәсіптік стандарт – формалды және (немесе) формалды емес, және (немесе) информформалды білім беру ескеріле отырып, білімге, машыққа, дағдыға, жұмыс тәжірибесіне, біліктілік деңгейі мен құзыреттілікке, кәсіптік қызметтің нақты бір саласындағы еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын жалпы талаптарды белгілейтін жазбаша ресми құжат;

7) Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіптер сыныптауышы – Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын кәсіптердің атауларын көрсететін және оларды орындалатын жұмыстардың түріне сәйкес дағды деңгейі мен оған мамандану бойынша сыныптайтын стандарттау жөніндегі құжат;

8) машық – кәсіптік міндет шеңберінде жекелеген бірлі-жарым іс-әрекетті физикалық тұрғыдан және (немесе) ақыл-оймен орындау қабілеті;

9) ұлттық біліктілік жүйесі (бұдан әрі – ҰБЖ) – біліктілікке еңбек нарығы тарапынан сұранысты және біліктілікке білім беру, оның ішінде информформалды білім беру жүйесі тарапынан ұсынысты реттеу мен келісудің құқықтық және институционалдық құралдары мен тетіктерінің кешені.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) АКТ – ақпараттық-коммуникациялық технологиялар;

2) БА – басшылық лауазымның біліктілік анықтамасы;

3) БСА – біліктіліктің салалық аясы;

- 4) БҰЖ – Біліктіліктің ұлттық жүйесі;
- 5) БҰА – Біліктіліктің ұлттық аясы;
- 6) БТБА – Біртұтас тарифтік-біліктілік анықтамасы;
- 7) ЭҚОК – экономикалық қызметтің жалпы жүктеуіші.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Бұқаралық ақпарат құралдарында жарнама ұсыну.

5. Кәсіптік стандарттың коды: М73120055.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

М Кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет.

73 Жарнама қызметі және нарық конъюнктурасын зерттеу;

73.1 Жарнамалық қызмет;

73.12 Бұқаралық ақпарат құралдарында жарнама орналастыру;

73.12.0 Бұқаралық ақпарат құралдарында жарнама орналастыру.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: жарнамалық іс-шаралардың тиімділігін арттыру мақсатында ақпаратты жүйелі түрде жинау және талдау. Кәсіби стандарт жарнамалық материалдарды жоспарлаумен және орналастырумен айналысатын мамандардың біліктілік талаптары мен құзыреттерін анықтайды. Стандарт жарнамалық стратегияларды әзірлеу дағдыларын, мақсатты аудиторияны талдауды, мазмұнды құруға креативті көзқарасты және медиадағы жарнаманың құқықтық және этикалық аспектілері туралы білімді қамтиды.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Режиссер - 7 СБШ-нің деңгейі;

2) Талдаушы-маркетолог - 6 СБШ-нің деңгейі;

3) Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант - 6 СБШ-нің деңгейі;

4) Сценарист - 6 СБШ-нің деңгейі;

5) Жарнама және ақпарат бөлімінің басшысы - 6 СБШ-нің деңгейі;

6) Қоғаммен байланыс бөлімінің жетекшісі - 6 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Режиссер":	
Топтың коды:	2654-2
Қызмет атауының коды:	2654-2-007
Кәсіптің атауы:	Режиссер
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-	-	-
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: -	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Режиссер" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Телевизиялық бағдарламаларды құру және тарату жөніндегі қызмет" кәсіби стандартында орналасқан.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1: -	Машықтар: -	
		Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі: :	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
10. Кәсіптің карточкасы "Талдаушы-маркетолог":			
Топтың коды:	2431-1		
Қызмет атауының коды:	2431-1-002		
Кәсіптің атауы:	Талдаушы-маркетолог		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС байланысы жоқ -		
	Білім деңгейі:		

Кәсіптік білім деңгейі:	жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Бизнес және басқару	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	жұмыс өтілі 2 жылдан кем емес		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2431-1-001 - Маркетингтік кампаниялар талдаушысы 2431-1-003 - Маркетинг жөніндегі консультант 2431-1-004 - Маркетолог 2431-1-005 - Маркетинг жөніндегі маман 2431-1-009 - Телемаркетолог 2431-3-013 - Медиажоспарлау жөніндегі маман		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жарнамалық қызметті ұйымдастыру, жоспарлау, тиімділігін бағалау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Маркетинг кешенінің құралдарын қолдана отырып, маркетингтік зерттеулер жүргізу 2. Инновациялық тауарлар (қызметтер) әзірлеу, тестілеу және енгізу, материалдық емес активтер (брендтер) жасау және оларды ұйым ішінде басқару. 3. Маркетингтік зерттеулерді талдау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
	Дағды 1: Маркетингтік зерттеулерге негіз болатын ішкі және сыртқы ақпаратты жинау және талдау	Машықтар:	1. Маркетингтік ақпаратты жинау, сақтау және өңдеу әдістерін қолдану арқылы маркетингтік зерттеу жүргізу. 2. Қолайлы маркетингтік құралдарды анықтап, оларды маркетингтік зерттеу жүргізу үшін қолдану. 3. Маркетингтік зерттеу жүргізудің кешенді жоспарын құрастыру. 4. Ағымдағы нарық конъюнктурасын талдау. 5. Маркетингтік зерттеуді орындау үшін дәл техникалық тапсырма құрастыру.
		Білімдер:	1. Қазақстан Республикасының масс-медиа мен жарнама туралы заңнамалық және басқа нормативтік құқықтық актілері. 2. Мақсаттарды қою және формулировка әдістерін білу. 3. Маркетингтік қызметті реттейтін нормативтік құқықтық актілер. 4. Социологиялық зерттеулерді жүргізудің ерекшеліктерін білу. 5. Статистикалық есептеулерді орындау үшін қолданбалы офис бағдарламаларын пайдалану әдістерін білу.

		<p>6. Үлкен көлемдегі ақпаратпен аналитикалық жұмыс жүргізу әдістерін білу.</p> <p>7. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
<p>Еңбек функциясы 1: Маркетинг кешенінің құралдарын қолдана отырып, маркетингтік зерттеулер жүргізу</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p> <p>Дағды 2: Маркетингтік зерттеу жүргізу процесін дайындау, мерзімдер мен маркетингтік зерттеу жүргізуге қойылатын талаптарды анықтау</p>	<p>талап етілмейді</p> <p>Машықтар: 1. Топтық жұмыс істей білу, әріптестермен және басшылықпен тиімді коммуникация жүргізу. 2. Маркетингтік зерттеу жүргізудің кешенді жоспарын құрастыру. 3. Маркетингтік зерттеуді орындау үшін техникалық тапсырма әзірлеу. 4. Жоспарланған іс-шаралардың кезеңдері мен олардың ретін анықтау. 5. Зерттеу және аналитикалық дағдыларды жүргізу. 6. Ақпараттық көздерді тұрақты түрде мониторинг жүргізу. 7. Ақпаратты заманауи байланыс құралдары мен компьютерлік технологияларды пайдалану арқылы өңдеу. 8. Ұйымның құрылымдық бөлімшелері арасында жұртшылықпен бірлескен әрекеттесуді қамтамасыз ету.</p> <p>Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының масс-медиа туралы заңнамалық және басқа нормативтік құқықтық актілері. 2. Менеджмент негіздерін білу және қолдану. 3. Социологиялық зерттеулерді жүргізудің ерекшеліктері. 4. Статистикалық есептеулерді орындау үшін қолданбалы офис бағдарламаларын пайдалану әдістері. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p> <p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p> <p>талап етілмейді</p>
		<p>Машықтар: 1. Ұйымның бәсекеге қабілетті тауарлар мен қызметтер ассортиментін анықтау. 2. Инновациялық тауарларды (қызметтер, брендтер) тестілеу жүргізу. 3. Материалдық емес активтер (брендтер) жасау және оларды нарыққа енгізу. 4. Ұйымның брендтерінің құнын бағалау жүргізу. 5. Табысқа жеткен брендтерді басқаруда жобалық басқару құралдарын пайдалану.</p> <p>Білімдер:</p>

	<p>Дағды 1: Ұйымның брендтерді басқару саласындағы бизнес-процестерін жетілдіру</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Социология, психология, филология және маркетинг негіздері. 2. Мақсаттарды қою және формулировка әдістерін білу. 3. Ұйымның көруі, мақсаттары мен мәдениеті. 4. Ұйымның даму стратегиясын білу. 5. Инновациялар, инновациялық тауарлар (қызметтер) және материалдық емес активтер (брендтер) саласындағы ұғымдық аппарат. 6. Бренд менеджментінің құралдары. 7. Ішкі және сыртқы нарықты, оның әлеуеті мен даму тенденцияларын зерттеу әдістері. 8. Маркетингтік ақпаратты жинау және өңдеу үшін қолданбалы офис бағдарламаларын пайдалану әдістері. 9. Маркетингтік қызметті реттейтін нормативтік құқықтық актілер. 10. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
<p>Еңбек функциясы 2: Инновациялық тауарлар (қызметтер) әзірлеу,</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>талап етілмейді</p>
<p>тестілеу және енгізу, материалдық емес активтер (брендтер) жасау және оларды ұйым ішінде басқару.</p>	<p>Дағды 2: Ұйымда бағалық саясатты әзірлеу, енгізу және жетілдіру.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұйымның тауарлар (қызметтер) үшін бағаларды қалыптастыру стратегияларын жасау және жүзеге асыру. 2. Ұйымның тауарлар (қызметтер) бағаларын қалыптастыру әдістерін енгізу. 3. Бәсекеге қабілетті бағалық стратегияларды әзірлеу. 4. Ұйымда бағалық саясатты әзірлеуге арналған кезең-кезеңімен әрекеттерді жүргізу. 5. Ұйымның тауарлар (қызметтер) сатылымын ынталандыру жүйелерін енгізу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Коммуникацияларды стратегиялық жоспарлаудың принциптері, әдістері мен құралдарын білу. 2. Дамуға және дағдарыс жағдайларына арналған типтік коммуникациялық стратегияларды білу. 3. Негізгі хабарламаларды формулировка жасау әдістері мен технологияларын білу. 4. Әр түрлі мақсатты аудиториялармен коммуникация жүргізудің ерекшеліктерін білу. 5. Маркетинг негіздерін білу. 6. Іскерлік әкімшілік жүргізудің әдістері мен технологияларын білу. 7. Бизнес және коммуникациялық индикаторларды түсіну. 8. Медиа-жоспарлау әдістері мен құралдарын білу.

		9. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етілмейді
Еңбек функциясы 3: Маркетингтік зерттеулерді талдау	Дағды 1: Қоғамдық пікірді зерттеу және ұйымның репутациясына әсер ететін негізгі факторларды талдау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қойылған мақсатқа шоғырлану. 2. Дағдарыс жағдайларында қоғамдық қатынастар бойынша іс-әрекет жоспарларын әзірлеу мен келісуге негізгі персоналды тарту. 3. Дағдарыс жағдайларына жауап беру жолдары мен тәсілдерін анықтау. 4. Дағдарыс коммуникациялары жүйесін жоспарлау (контент әзірлеу, дағдарыс коммуникациялық командасын құру, дағдарыс сценарийлерін бағалау). <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қоғаммен байланыс саласын реттеу мәселелеріне қатысты нормативтік құқықтық актілер. 2. Қазақстан Республикасының масс-медиа туралы заңнамасы. 3. Дағдарыс коммуникациялары стратегиясын білу. 4. Дағдарыс жағдайларында коммуникация принциптерін білу. 5. Қоғамдық сөз сөйлеуге дайындық принциптері мен технологияларын білу. 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етілмейді
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Жауапкершілік Бастамашылық Нәтижелілік Креативтілік Икемділік Өзін-өзі дамыту Эрудиция Оригиналдылық</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	5	Сату және маркетинг бойынша басқарушы
	6	Маркетолог
	5	PR-менеджер
11. Кәсіптің карточкасы "Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант":		
Топтың коды:	2431-2	
Қызмет атауының коды:	2431-2-001	

Кәсіптің атауы:	Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	- -		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: -	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Кинофильмдерді, бейнелерді және телевизиялық бағдарламаларды тарату жөніндегі қызмет" кәсіби стандартында орналасқан		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1: -	Машықтар: -	
		Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі: :	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
12. Кәсіптің карточкасы "Сценарист":			
Топтың коды:	2641-2		
Қызмет атауының коды:	2641-2-002		
Кәсіптің атауы:	Сценарист		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		

СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: -	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Сценарист" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Телевизиялық бағдарламаларды құру және трансляциялау жөніндегі қызмет" кәсіби стандартында		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1: -	Машықтар: -	
		Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі: :	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
13. Кәсіптің карточкасы "Жарнама және ақпарат бөлімінің басшысы":			
Топтың коды:	1232-0		
Қызмет атауының коды:	1232-0-007		
Кәсіптің атауы:	Жарнама және ақпарат бөлімінің басшысы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30		

бойынша біліктілік деңгейі:	желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелген). 35-параграф. Жарнама менеджері.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Бизнес және басқару	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және менеджмент саласындағы арнайы даярлық, тиісті мамандық бойынша кемінде 2 жыл жұмыс өтілі.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2431-2-004 - Жарнама жөніндегі маман		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Талаптарға сәйкес жарнамалық қызметті жүзеге асыру		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Өндірілетін өнімнің тұтынушылық қасиеттерін талдау және тұтынушылық сұраныс пен нарық конъюнктурасын болжау негізінде жарнамалық саясатты әзірлеу 2. Кәсіпорында шығарылатын өнімге тұтынушылардың пікірлерін зерттеуді ұйымдастыру, оның өнімді сатуына әсерін анықтау және өнімнің бәсекеге қабілеттілігі мен сапасын арттыру жөніндегі ұсыныстарды әзірлеу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
	Дағды 1: Өнімге тұтынушылық сұраныстың динамикасын қалыптастыруға әсер ететін негізгі факторларды зерттеу жүргізу	Машықтар: 1. Жарнамалық қызметтің тиімділігін бағалау үшін деректерді жинау және өңдеу. 2. Тұтынушылардан түскен шағымдар мен талаптарда көрсетілген кемшіліктердің уақытында жойылуын бақылау, тұтынушылардың өнімге деген қатынасын анықтауға арналған мотивация. 3. Басқа бөлімдермен бірге өнімнің техникалық, экономикалық және басқа сипаттамаларын жақсарту мақсатында тұтынушылық сапаларын арттыру және сатуды ынталандыру бойынша ұсыныстар мен рекомендациялар әзірлеуге қатысу.	
		Білімдер: 1. Заңнамалық және нормативтік құқықтық актілер, жарнаманы ұйымдастыру және қаржы-экономикалық жағдайды, нарықтың сыйымдылығын бағалау бойынша әдістемелік материалдар. 2. Тұтынушылардың мінез-құлқын талдау. 3. Экономикалық және нарықтық факторлар.	

<p>Еңбек функциясы 1: Өндірілетін өнімнің тұтынушылық қасиеттерін талдау және тұтынушылық сұраныс пен нарық конъюнктурасын болжау негізінде жарнамалық саясатты әзірлеу</p>	<p>4. Деректерді жинау және талдау әдістері. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>талап етілмейді</p>
<p>Дағды 2: Потенциалды көрсеткіштерді хабарлау және нарықтарды кеңейту үшін БАҚ-та жарнамалық шараларды өткізу стратегияларын әзірлеу</p>	<p>Машықтар: 1. Бөлімнің өндіріс пен өнімді жүзеге асырудың перспективалық және ағымдағы жоспарларын жасауға, жаңа нарықтар мен жаңа өнім тұтынушыларын анықтауға қатысуын қамтамасыз ету. 2. Кәсіпорынның фирмалық стилін қалыптастыру және жарнамалық өнімнің фирмалық безендірілуі бойынша ұсыныстар әзірлеу. 3. Мақсатты аудиторияны, медиа арналарын және бәсекелестік ортаны зерттеп, тиімді стратегиялар мен тәсілдерді анықтау. 4. Жарнамалық науқандарды құру, оның ішінде форматтар, арналар мен хабарламаларды таңдау, нарықтың ерекшеліктері мен мақсаттарын ескере отырып. 5. Жарнамалық шаралардың нәтижелерін өлшеп, талдау, табыс, қатысу деңгейі және нарықтық үлес туралы деректерді пайдалана отырып, стратегияларды түзету.</p> <p>Білімдер: 1. Шығарылатын өнімге деген төлем қабілетті сұранысты анықтау әдістері және өндіріс пен өнімді сатудың перспективалық және ағымдағы жоспарларын әзірлеу тәртібі. 2. Тұтынушылардың мінез-құлқын талдау. 3. Экономикалық және нарықтық факторлар. 4. Деректерді жинау және талдау әдістері. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>талап етілмейді</p>
	<p>Машықтар: 1. Жұмыста маркетингтік зерттеулердің нәтижелерін пайдалану. 2. Ұйым стандарттарының талаптарының сақталуын бақылау. 3. Жарнамалық қызмет шеңберінде шешім қабылдау принциптерін ұйымның мүдделеріне сәйкес сақтау.</p> <p>Білімдер: 1. Жарнамалық қызметтің негіздері. 2. Жарнаманың тиімділігін өлшеу әдістері. 3. Тұтынушылар психологиясы және аудиторияның мінез-құлқы.</p>
<p>Дағды 1: Жарнамалық қызметтің тиімділігіне әсер ететін факторларды талдау</p>	

Еңбек функциясы 2: Кәсіпорында шығарылатын өнімге тұтынушылардың пікірлерін зерттеуді ұйымдастыру, оның өнімді сатуына әсерін анықтау және өнімнің бәсекеге қабілеттілігі мен сапасын арттыру жөніндегі ұсыныстарды әзірлеу		4. Нарықтық трендтерді, бәсекелестік жағдайды, мақсатты аудиторияның артықшылықтарын және медиа арналарын білу. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етілмейді
	Дағды 2: Жарнамалық өнімнің ұйым стандарттарына және жарнамалық науқанның мақсаттарына сәйкес келуін қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Жарнамалық қызмет концепциясы шеңберінде міндеттерді орындаудың жеке жоспарын әзірлеу. 2. Техникалық тапсырманың мақсаттарына сәйкес жарнамалық қызметтің құрамдас бөлігінің мақсаттары мен міндеттерін келісу. 3. Жарнамалық қызмет шеңберінде шешім қабылдау принциптерін ұйымның мүдделеріне сәйкес сақтау. 4. Ұйым стандарттарына сәйкес құжаттаманы жүргізу. Білімдер: 1. Бренд стандарттарын, корпоративтік стильді, логотипті және коммуникациялық құндылықтарды білу. 2. Жарнамалық науқанның стратегиялық мақсаттарын, мақсатты аудиториясын және негізгі хабарламаларын түсіну. 3. Ұйымның ішкі стандарттарын және жарнамалық науқандардың талаптарын түсіндіру. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етілмейді
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Бастамашылық Клиентке бағдарлау Тиімділік Нәтижелілік Икемділік Өзін-өзі дамыту Білімділік Жаңашылдық "Ағынмен" жұмыс істей білу Кең көзқарас	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Жарнама және қоғаммен байланыс жөніндегі функционалдық басшылар (басқарушылар)

14. Кәсіптің карточкасы "Қоғаммен байланыс бөлімінің жетекшісі":		
Топтың коды:	1232-0	
Қызмет атауының коды:	1232-0-009	
Кәсіптің атауы:	Қоғаммен байланыс бөлімінің жетекшісі	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелген). 58. Қоғаммен байланыс жөніндегі Менеджер (PR-менеджер).	
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Әлеуметтік ғылымдар
		Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, қоғаммен байланыс және бұқаралық ақпарат құралдары саласындағы қосымша даярлық және кемінде 2 жыл жұмыс өтілі.	
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	талап етілмейді	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2431-3-017 - Қоғаммен байланыс жөніндегі маман 2431-3-001 - Қоғаммен байланыс жөніндегі агент	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ұйымның бұқаралық ақпарат құралдарымен және қоғамдық құрылымдармен өзара іс-қимылын қамтамасыз ету.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ұйымның қоғаммен байланыс саласындағы саясатын қалыптастыруға, іске асыруға және дамытуға басшылық жасау. 2. Бұқаралық ақпарат құралдарымен және қоғамдық құрылымдармен байланысты қамтамасыз ету.
	Қосымша еңбек функциялары:	
	Дағды 1:	Машықтар: 1. Бөлім қызметкерлеріне міндеттер қою. 2. Тиімділікті бағалау және қызметкерлердің қызметін ынталандыру. 3. Қызметкерлерді кәсіби деңгейін көтеруге ынталандыру. 4. Бұқаралық ақпарат құралдары үшін ұйымның қызметі туралы баспасөз релиздерін, корпоративтік бюллетеньдерді және өзге де ақпараттық материалдарды дайындауға басшылық жасау. 5. Ұйымның қоғаммен байланыс саласындағы сыртқы және ішкі саясатын іске асыруға

	<p>Ұйымның қоғаммен байланыс саласындағы саясатын қалыптастыру, іске асыру, дамыту бойынша басшылықты жүзеге асыру</p>	<p>бағытталған іс-шараларды дайындауға және өткізуге басшылық жасау.</p> <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қоғаммен байланыс саласын реттеу мәселелеріне қатысты нормативтік-құқықтық актілер. 2. Қазақстан Республикасының бұқаралық ақпарат құралдары туралы заңнамасы. 3. Қоғаммен байланыс саласындағы негізгі стратегиялар мен құралдарды білу. 4. PR-стратегияларының тиімділігін талдау және бағалау әдістерін білу, соның ішінде масс-медиа мониторингін, қоғамдық пікірді талдауды және PR-шаралардың әсерін бағалауды пайдалану. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
<p>Еңбек функциясы 1: Ұйымның қоғаммен байланыс саласындағы саясатын қалыптастыруға, іске асыруға және дамытуға басшылық жасау</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p> <p>Дағды 2: Ұйым қызметінің тиімділігін арттыру мақсатында қоғамдық пікірге кешенді зерттеулер жүргізу</p> <p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>талап етілмейді</p> <p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұйымның қоғаммен байланыс саласындағы ағымдағы жоспарларын түзету үшін аналитикалық материалдарды үнемі дайындауды ұйымдастыру. 2. Ұйым басшылығының ұйымдармен, қоғамның түрлі топтарымен, бұқаралық ақпарат құралдарымен тұрақты және тиімді екіжақты байланысын қамтамасыз ету. 3. Ұйымның қызметі туралы ақпараттық-жарнамалық материалдарды таратуды қамтамасыз ету. 4. Қолданыстағы бағдарламаларды және ұйымның қоғаммен байланыс саласындағы саясатының тұжырымдамасын түзету мақсатында ұйымның беделіне әсер ететін негізгі факторлар бойынша қоғамдық пікірге зерттеулер жүргізуге басшылық жасау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ақпараттық процестерді және бұқаралық коммуникация салаларын талдау, жоспарлау және болжау әдістері. 2. Ғылыми-әдістемелік материалдар, кешенді зерттеулер жүргізу әдістері. 3. Деректерді статистикалық өңдеу әдістері мен аналитикалық құралдарды түсіну. 4. Ақпарат жинаудың түрлі әдістерін білу, мысалы, сауалнамалар, сұхбаттар, фокус-топтар, сондай-ақ әлеуметтік медиа талдау үшін цифрлық құралдар. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары. <p>талап етілмейді</p>

	<p>Дағды 1: Қоғаммен бірлескен қызметте ұйымның құрылымдық бөлімшелерінің өзара іс-қимылын қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұйымның жарнама саясатын әзірлеу мен жоспарлау стратегиясын басқа құрылымдық бөлімшелермен бірлесе отырып іске асыруға, сондай-ақ оны жүзеге асыруға бағытталған іс-шараларды ұйымдастыруға қатысу. 2. Ақпаратты қорғау бағытында жұмыс істеу және ұйым бөлімшелері арасында оңтайлы ақпараттық байланыстарды орнату. 3. Ұйым ішіндегі қолайлы әлеуметтік-психологиялық климатты қалыптастыру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қоғаммен байланыс саласын реттеу мәселелеріне қатысты заңдар мен басқа нормативтік құқықтық актілер. 2. Ұйымның әртүрлі бөлімшелерінің құрылымы мен функционалдық міндеттерін білу. 3. Қазіргі заманғы коммуникация әдістері мен құралдарын түсіну. 4. Жобаларды басқару принциптерін және командалық жұмысты білу. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>талап етілмейді</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Бұқаралық ақпарат құралдарымен және қоғамдық құрылымдармен байланысты қамтамасыз ету</p>	<p>Дағды 2: Қазіргі заманғы байланыс құралдары мен компьютерлік технологияларды қолдана отырып, ақпаратты өңдеу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұйымнан шығатын ақпараттық хабарламалардың сипатын, мазмұнын және тасымалдаушыларын анықтау. 2. Тұтынушылармен, серіктестермен, бәсекелестермен және басқа қоғам топтарымен екіжақты байланысты қамтамасыз ету. 3. Үлкен көлемдегі деректерді өңдеп, пайдалы ақпаратты шығару, сондай-ақ деректерді құрылымдап, жүйелеу үшін қазіргі заманғы компьютерлік технологияларды пайдалану. 4. Деректердің қауіпсіздігін қамтамасыз етіп, ақпаратты жіберу кезінде оны қорғау, қазіргі байланыс құралдары мен деректерді қорғау технологияларын (мысалы, шифрлау, резервтік көшіру) пайдалану. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ғылыми-әдістемелік материалдар, технологияларды дамыту перспективалары мен бағыттары. 2. Деректерді өңдеуге арналған қазіргі заманғы бағдарламалық құралдарды білу. 3. Қазіргі байланыс құралдарының жұмыс принциптерін түсіну, соның ішінде электрондық пошта, мессенджерлер, бейнеконференцбайланыс, сондай-ақ деректерді алмастыру және сақтау үшін

		бұлттық технологиялар мен платформаларды пайдалану. 4. Ақпараттық қауіпсіздіктің негіздерін білу, соның ішінде деректерді қорғау, шифрлау, ақпаратты қауіпсіз сақтау және беру әдістері. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күйзеліске тұрақтылық Командада жұмыс істеу қабілеті Эмоциялармен басқару қабілеті Адамдармен байланыс орнату мүмкіндігі Кәсіби шеберлікке ұмтылу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Жарнама және қоғаммен байланыс бойынша басқарушы

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

15. Мемлекеттік органның атауы: Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі.

16. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар): "РТРК "Қазақстан" АҚ.

Жоба жетекшісі: Мыңжасар Айгүл Тілеубалдықызы.

Орындаушылар: Татанов Мирас, miras.tatanov@rtrk.kz.

17. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 28.10.2024ж.

18. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 25.11.2024 ж.

19. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы:
20.12.2024ж.

20. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 3, 2024 ж.

21. Болжалды қайта қарау күні: 12.12.2027 ж.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің міндетін
атқарушының
2024 жылғы 26 желтоқсандағы
№ 635-НҚ бұйрығына
4-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Веб-порталдардың қызметі"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: "Веб-порталдардың қызметі" кәсіби стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіби біліктілігін тануға және ұйымдар мен кәсіпорындарда кең ауқымды міндеттердің шешімдеріне қойылатын талаптарды белгілейді және Қазақстан Республикасының бұқаралық ақпарат құралдары саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық-коммуникациялық технологиялар – электрондық ақпараттық ресурстармен жұмыс істеу әдістерінің және аппараттық-бағдарламалық кешенді және телекоммуникация желісін қолдана отырып жүзеге асырылатын ақпараттық өзара іс-қимыл әдістерінің жиынтығы;

2) бұқаралық ақпарат құралы – мерзімді баспасөз басылымы, теле-, радиоарна, интернет-басылым;

3) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

4) дағды – кәсіптік тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

5) кәсіп – жеке адам жүзеге асыратын және орындалуы үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін қызмет түрі;

6) кәсіптік стандарт – формалды және (немесе) формалды емес, және (немесе) информалды білім беру ескеріле отырып, білімге, машыққа, дағдыға, жұмыс тәжірибесіне, біліктілік деңгейі мен құзыреттілікке, кәсіптік қызметтің нақты бір саласындағы еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын жалпы талаптарды белгілейтін жазбаша ресми құжат;

7) Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіптер сыныптауышы – Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын кәсіптердің атауларын көрсететін және оларды орындалатын жұмыстардың түріне сәйкес дағды деңгейі мен оған мамандану бойынша сыныптайтын стандарттау жөніндегі құжат;

8) машық – кәсіптік міндет шеңберінде жекелеген бірлі-жарым іс-әрекетті физикалық тұрғыдан және (немесе) ақыл-оймен орындау қабілеті;

9) ұлттық біліктілік жүйесі (бұдан әрі – ҰБЖ) – біліктілікке еңбек нарығы тарапынан сұранысты және біліктілікке білім беру, оның ішінде информалды білім беру жүйесі тарапынан ұсынысты реттеу мен келісудің құқықтық және институционалдық құралдары мен тетіктерінің кешені.

10) SWOT талдауы – компанияның дамуына әсер ететін ішкі және сыртқы факторларды бағалау үшін стратегиялық жоспарлау әдісі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

- 1) АКТ – Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар;
- 2) БА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;
- 3) БА – біліктілік анықтамалығы;
- 4) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;
- 5) ҰБЖ – ұлттық біліктіліктің жүйесі;
- 6) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;
- 7) ЭҚЖЖ – экономикалық қызметтің жалпы жүктеуіші.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Веб-порталдардың қызметі.
5. Кәсіптік стандарттың коды: J63910032.
6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:
J Ақпарат және байланыс.
63 Ақпараттық қызмет көрсету саласындағы қызмет;
63.9 Ақпараттық қызмет көрсету саласындағы өзге қызмет;
63.91 Ақпараттық агенттіктердің қызметі;
63.91.0 Ақпараттық агенттіктердің қызметі.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: "Веб-порталдардың қызметі" кәсіби стандарты веб-порталдарды тиімді басқару және әзірлеу үшін қажетті негізгі құзыреттер мен дағдыларды айқындайды. Стандарт пайдаланушы интерфейсін жобалау, функционалдылық пен қауіпсіздікті қамтамасыз ету және қызмет сапасын жақсарту үшін пайдаланушы деректерін талдау аспектілерін қамтиды. Стандарт тез өзгеретін технологиялар мен нарық талаптарына сәтті бейімделе алатын білікті мамандарды қалыптастыруға бағытталған.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

- 1) Шолушы - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 2) Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 4) Сценарист - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 5) Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант - 6 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Шолушы":	
Топтың коды:	2642-1
Қызмет атауының коды:	2642-1-014
Кәсіптің атауы:	Шолушы
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6

СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС байланысы жоқ -		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Журналистика және ақпарат	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	талап етілмейді		
Формалды емес және информгалы біліммен байланыс:	талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2642-1-015 - Сән шолушысы 2642-1-016 - Экономикалық мәселелер жөніндегі шолушы 2642-1-017 - Саяси шолушы 2642-1-018 - Спорт шолушысы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Интернет, телерадио хабарлары арқылы жалпы контексте кең аудиторияға болып жатқан оқиғалардың мәнін ашу.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Бекітілген қызмет бағыттары (экономикалық, саяси, әлеуметтік, мәдени), объектілер немесе аймақтар бойынша талданған ақпараты бар редакцияға материал дайындау. 2. Қарастырылып отырған мәселе бойынша өз пікірін міндетті түрде білдіре отырып, отандық және әлемдік дереккөздердің материалдары бойынша	
	Қосымша еңбек функциялары:		
	Дағды 1: Оқиғалардың реттілігін талдауды жүзеге асыру, маңызды оқиғаларды	Машықтар: 1. Жаңалықтар ағынын сақтау үшін байланыс орнатыңыз. 2. Ақпарат көздерімен жұмыс істеу. 3. Кәсіби желіні дамыту. 4. Әлеуметтік желілердегі оқиғаларды қадағалаңыз. 5. Өзіңіздің пікір жазу стиліңізді қолданыңыз және дамытыңыз. 6. Мемлекеттік органдармен, жергілікті өзін-өзі басқару органдарымен, кәсіпорындармен, азаматтармен және басқа да бұқаралық ақпарат құралдарымен тұрақты байланыста болу. 7. Мақсатты аудитория мен редакциялық саясаттың орындылығын, қажеттіліктері мен мүдделерінің трендтерін ескере отырып, материалдарды талдау. 8. Авторлық жобалар бойынша ұсыныстарды мақсатты аудитория үшін олардың тартымдылық критерийлеріне және БАҚ ақпараттық саясатына сәйкестігіне сәйкес дайындау.	

	<p>бөліп көрсету және өңдеу , материал жасау.</p>	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Журналистиканың негізгі жанрлары, олардың стилистикалық ерекшеліктері. 2. Ақпарат көздерімен жұмыс істеу принциптері және оны жинау әдістері (сұхбат, бақылау, мәгіндік, графикалық, бейне, аудио нысандардағы мазмұнмен жұмыс). 3. Бекітілген тақырыптың пәндік саласындағы мамандандырылған Білім. 4. Материалды дайындау үшін қажетті қазіргі әдеби тілдердің ережелері мен нормалары. 5. Технологиялық процестің талаптары. 6. Кәсіби журналистік этика. 7. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
<p>Еңбек функциясы 1: Бекітілген қызмет бағыттары</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>талап етілмейді</p>
<p>(экономикалық, саяси, әлеуметтік, мәдени), объектілер немесе аймақтар бойынша талданған ақпараты бар редакцияға материал дайындау.</p>		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жариялау (беру) үшін материалдарды дайындау туралы шешім қабылдау және орындылығын бағалау. 2. Ақпаратты жинау және құрылымдау, Құзыретті көздермен өзара әрекеттесуді қоса алғанда, материалды дайындау үшін білім алу. 3. Оқырмандарды (көрермендерді, тыңдаушыларды) өз қорытындыларын жасауға шақыра отырып, әртүрлі журналистік жанрлардың стилистикасын меңгеру. 4. Әр түрлі жанрларды (теледидар, радио немесе интернет-эфирде) дайындаңыз және өткізіңіз. 5. Аудио және бейне жабдықтарымен жұмыс жасаңыз.
	<p>Дағды 2: Алынған ақпараттың дұрыстығын тексеруді жүзеге асыру</p>	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Редакциялық қызметтің теориялары, әдістері, әдістері мен құралдары. 2. Журналистік басылымдарды құрудың міндеттері мен әдістері, технологиясы мен техникасы, олардың мазмұндық және құрылымдық-композициялық ерекшеліктері. 3. Журналистиканың негізгі жанрлары, олардың стилистикалық ерекшеліктері. 4. Ақпарат көздерімен жұмыс істеу принциптері және оны жинау әдістері (сұхбат, бақылау, мәгіндік, графикалық, бейне, аудио нысандардағы мазмұнмен жұмыс). 5. Бекітілген тақырыптың пәндік саласындағы мамандандырылған Білім. 6. Материалды дайындау үшін қажетті қазіргі әдеби тілдердің ережелері мен нормалары. 7. ҚР Масс-медиа туралы заңнамасы. 8. Тәуекелдерді басқару негіздері.

		<p>9. Технологиялық процестің талаптары.</p> <p>10. Кәсіби журналистік этика.</p> <p>11. Редакциялық саясат.</p> <p>12. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Қарастырылып отырған мәселе бойынша өз пікірін міндетті түрде білдіре отырып, отандық және әлемдік дереккөздердің материалдары бойынша</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p> <p>Дағды 1: Авторлық материалдарды түзетуді жүзеге асыру.</p> <p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p> <p>Дағды 2: Бас редактордың өкімімен белгіленген ақпараттың міндетті</p>	<p>талап етілмейді</p> <p>Машықтар: 1. Жүйелік тапсырмаларды өңдеу, идеялар мен тақырыптарды әзірлеу үшін жетекшілерді (аннотациялар, "тақырыбы") және кеңестерді бағалау .</p> <p>2. Оларға бөлінген уақыт (алаң) бойынша шектеулерді ескере отырып материалдар жасау.</p> <p>Білімдер: 1. АКТ бағдарламалық жасақтамасының техникалық сипаттамалары.</p> <p>2. Өнер тарихы, мәдени жобалар.</p> <p>3. Мультимедиялық жүйелердегі аудио, бейне материалдарды өңдеуге арналған бағдарламалық жасақтама.</p> <p>4. Жұмыс үстеліндегі баспа жүйелері.</p> <p>5. Музыкалық жанр.</p> <p>6. Спорттық жарыстар туралы ақпарат.</p> <p>7. Әдеби жанрлардың түрлері</p> <p>8. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p> <p>талап етілмейді</p> <p>Машықтар: 1. Эфирдегі оқиғаларды қамту.</p> <p>2. Жаңалықтар жасаушылармен, оқиғаларға қатысушылармен, куәгерлермен және басқа да өзекті ақпарат көздерімен байланыс орнату, ынтымақтастық және өзара әрекеттесу.</p> <p>3. "Жана" және қызықты оқиғаларды іздеу.</p> <p>4. Ақпаратты мақсатты аудиторияға қол жетімді түрде түсіндіру — объективті, бұрмаланусыз және тенденциясыз.</p> <p>5. Қоғамдық кәсіптердің танымал өкілдерін (саясаттанушылар, әлеуметтанушылар, ғалымдар және басқа да құзыретті адамдар) шолуларға тарту.</p> <p>Білімдер: 1. Редакциялық қызметтің теориялары, әдістері, әдістері мен құралдары.</p> <p>2. Журналистік басылымдарды құрудың міндеттері мен әдістері, технологиясы мен техникасы, олардың мазмұндық және құрылымдық-композициялық ерекшеліктері.</p>

	минимумын дайындауды жүзеге асыру	<p>3. Журналистиканың негізгі жанрлары, олардың стилистикалық ерекшеліктері.</p> <p>4. Ақпарат көздерімен жұмыс істеу принциптері және оны жинау әдістері (сұхбат, бақылау, мәтіндік, графикалық, бейне, аудио нысандардағы мазмұнмен жұмыс).</p> <p>5. Білімді басқару негіздері.</p> <p>6. Бекітілген тақырыптың пәндік саласындағы мамандандырылған Білім.</p> <p>7. Материалды дайындау үшін қажетті қазіргі әдеби тілдердің ережелері мен нормалары.</p> <p>8. Технологиялық процестің талаптары.</p> <p>9. Кәсіби журналистік этика.</p> <p>10. Редакциялық саясат.</p> <p>11. Журналистік этика.</p> <p>12. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етілмейді
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Жүйелі ойлау</p> <p>Күйзеліске тұрақтылық</p> <p>Аналитикалық ойлау</p> <p>Шығармашылық және шығармашылық</p> <p>Бастамашылық</p> <p>Сыни ойлау</p> <p>Логикалық ойлау</p> <p>Тиімділік</p> <p>Бақылаушылық</p> <p>Эрудиция</p> <p>Объективтілік</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Редактор (жалпы профиль)
	6	Тілші
	6	Комментатор
	6	Бағдарлама жүргізушісі
6	Диктор	
10. Кәсіптің карточкасы "Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші":		
Топтың коды:	2431-3	
Қызмет атауының коды:	2431-3-007	
Кәсіптің атауы:	Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-	

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-	-	-
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: -	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Ақпараттық агенттіктердің қызметі" кәсіби стандартында орналасқан		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар: -	
	-	Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	не требуется	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
12. Кәсіптің карточкасы "Сценарист":			
Топтың коды:	2641-2		
Қызмет атауының коды:	2641-2-002		
Кәсіптің атауы:	Сценарист		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-	-	-

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Сценарист" кәсіби картасының сипаттамасы "Телевизиялық бағдарламаларды құру және трансляциялау жөніндегі қызмет" кәсіби стандартында орналасқан.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар: -	
	-	Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
13. Кәсіптің карточкасы "Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант":			
Топтың коды:	2431-2		
Қызмет атауының коды:	2431-2-001		
Кәсіптің атауы:	Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		

Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:		
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Мультимедиялық басылымдармен жұмыс жөніндегі кеңесші" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Кинофильмдерді, бейнелерді және телевизиялық бағдарламаларды тарату жөніндегі қызмет" кәсіби стандартында орналасқан.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар: -
	-	Білімдер: -
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	-	-

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

14. Мемлекеттік органның атауы: Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі.

15. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар): "РТРК "Қазақстан" АҚ.

Жоба жетекшісі: Мыңжасар Айгүл Тілеубалдықызы.

Орындаушылар: Татанов Мирас, miras.tatanov@rtrk.kz.

16. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 28.10.2024ж.

17. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 14.10.2024 ж.

18. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 20.12.2024ж.

19. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 3, 2024 ж.

20. Болжалды қайта қарау күні: 12.12.2027 ж.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің міндетін
атқарушының

Кәсіптік стандарт: "Газет шығару. Журналдар мен мерзімді басылымдар шығару"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: Қазақстан Республикасының "Газет шығару. Журналдар мен мерзімді басылымдар шығару" кәсіби стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіби біліктілігін тануға және ұйымдар мен кәсіпорындарда кең ауқымды міндеттердің шешімдеріне қойылатын талаптарды белгілейді және Қазақстан Республикасының бұқаралық ақпарат құралдары саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық-коммуникациялық технологиялар – электрондық ақпараттық ресурстармен жұмыс істеу әдістерінің және аппараттық-бағдарламалық кешенді және телекоммуникация желісін қолдана отырып жүзеге асырылатын ақпараттық өзара іс-қимыл әдістерінің жиынтығы;

2) бұқаралық ақпарат құралы – мерзімді баспасөз басылымы, теле-, радиоарна, интернет-басылым;

3) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

4) дағды – кәсіптік тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

5) кәсіп – жеке адам жүзеге асыратын және орындалуы үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін қызмет түрі;

6) кәсіптік стандарт – формалды және (немесе) формалды емес, және (немесе) информформалды білім беру ескеріле отырып, білімге, машыққа, дағдыға, жұмыс тәжірибесіне, біліктілік деңгейі мен құзыреттілікке, кәсіптік қызметтің нақты бір саласындағы еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын жалпы талаптарды белгілейтін жазбаша ресми құжат;

7) Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіптер сыныптауышы – Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын кәсіптердің атауларын көрсететін және оларды орындалатын жұмыстардың түріне сәйкес дағды деңгейі мен оған мамандану бойынша сыныптайтын стандарттау жөніндегі құжат;

8) машық – кәсіптік міндет шеңберінде жекелеген бірлі-жарым іс-әрекетті физикалық тұрғыдан және (немесе) ақыл-оймен орындау қабілеті;

9) ұлттық біліктілік жүйесі (бұдан әрі – ҰБЖ) – біліктілікке еңбек нарығы тарапынан сұранысты және біліктілікке білім беру, оның ішінде информалды білім беру жүйесі тарапынан ұсынысты реттеу мен келісудің құқықтық және институционалды құралдары мен тетіктерінің кешені;

10) SWOT талдауы – компанияның дамуына әсер ететін ішкі және сыртқы факторларды бағалау үшін стратегиялық жоспарлау әдісі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

- 1) АКТ – ақпараттық-коммуникациялық технологиялар;
- 2) БА – басшылық лауазымның біліктілік анықтамасы;
- 3) БСА – біліктіліктің салалық аясы;
- 4) БҰЖ – Біліктіліктің ұлттық жүйесі;
- 5) БҰА – Біліктіліктің ұлттық аясы;
- 6) БТБА – Біртұтас тарифтік-біліктілік анықтамасы;
- 7) ЭҚОК – экономикалық қызмет түрлерінің ортақ классификаторы.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Газет шығару. Журналдар мен мерзімді басылымдар шығару;

5. Кәсіптік стандарттың коды: J58140043;

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

J Ақпарат және байланыс.

58 Баспа қызметі;

58.1 Кітаптар, мерзімдік басылымдар шығару және баспагерлік қызметтің басқа түрлері;

58.14 Журналдар мен мерзімдік басылымдарды шығару;

58.14.0 Журналдар мен мерзімдік басылымдарды шығару.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Кәсіби стандарт баспа медиасы саласындағы мамандардың құзыреттері мен біліктілік талаптарын анықтайды. Стандарт мазмұнды әзірлеу, редакциялық басқару, беттеу, маркетинг және жарияланымдарды тарату дағдыларын, соның ішінде журналистика мен баспа саласындағы заманауи тенденциялар мен технологиялар туралы білімді қамтиды.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

- 1) Бас редактор (газет және журналдар баспасы, редакциясы) - 8 СБШ-нің деңгейі;
- 2) Редактор (жалпы бейін) - 7 СБШ-нің деңгейі;
- 3) Баспа, газет және журналдар редакциясының корреспонденті - 6 СБШ-нің деңгейі ;
- 4) Газет шолушысы - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 5) Газет репортері - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 6) Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші - 6 СБШ-нің деңгейі;

7) Корректор - 5 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Бас редактор (газет және журналдар баспасы, редакциясы)":			
Топтың коды:	1332-1		
Қызмет атауының коды:	1332-1-001		
Кәсіптің атауы:	Бас редактор (газет және журналдар баспасы, редакциясы)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	8		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелген). Параграф 1. Бас редактор		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (PhD докторантура, PhD дәрежесі, осы саладағы PhD дәрежесі, ғылым кандидаты, ғылым докторы)	Мамандық: Журналистика және ақпарат	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Білім деңгейі: кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және мамандық бойынша жұмыс өтілі кемінде 5 жыл.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1332-1-009 - Құрылымдық агенттіктің (редакцияның) жауапты хатшысы 1332-1-008 - Жауапты редактор		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Технологияның даму деңгейін ескере отырып, редакциялық-баспа процесін шығармашылық тұрғыдан мақсатты басқару.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Стратегия мен ұйымдық құрылымды қалыптастыру 2. Ұйымның даму стратегиясын іске асыру, басқару, бақылау, оңтайландыру және медиа өнімдерін ілгерлету.	
	Қосымша еңбек функциялары:		
		Машықтар: 1. Әр түрлі дерек көздерінен маңызды деректерді жинау, өңдеу, талдау, олардан ақпарат алу.	

	<p>Дағды 1: Ұйымның стратегияларын әзірлеу</p>	<p>2. Оқиғалардың дамуын модельдеу және олардың ықтимал салдарын бағалау.</p> <p>3. Жоспарларды, жобаларды, мүмкіндіктерді бағалау, сондай-ақ қойылған міндеттер шеңберінде жұмыстарды орындау нәтижелерін талдау.</p> <p>4. Жауапкершілік аймағында өз қызметін және ұйымның қызметін жоспарлау.</p> <p>5. Ұйымның қызметіне, әртүрлі жағдайларға және басқа ақпаратқа сыни талдау жүргізу.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. ҚР "Масс-медиа туралы" заңнамалық және нормативтік-құқықтық актілері.</p> <p>1. Саясат пен стратегия, ұйымның даму перспективалары, оның ерекшеліктері.</p> <p>2. Стратегиялық (оның ішінде инновациялық) менеджмент.</p> <p>3. Медиа өнімдердің номенклатурасы, орындалатын жұмыстар мен қызметтердің түрлері, үздік отандық және әлемдік жетістіктер.</p> <p>4. Медиа өнімдерді өндіру, қабылдау-тапсыру технологиясының негіздері.</p> <p>5. Еңбекті ұйымдастыру және кәсіпорынды басқару, әртүрлі техникалық, есептік және есептік құжаттамаларды әзірлеу және ресімдеу жөніндегі ережелер, нұсқаулықтар және құжаттар</p> <p>6. Ұйымдастырушылық және өндірістік мәдениеттің, тұлғааралық және корпоративтік коммуникациялардың принциптері, әдістері, технологиялары мен құралдары, іскерлік қарым-қатынас этикасы.</p> <p>7. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
<p>Еңбек функциясы 1: Стратегия мен ұйымдық құрылымды қалыптастыру</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 2: Ұйымның стратегиялары мен мүдделерін әртүрлі мүдделі тараптармен,</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Мүдделерді үйлестіру және мақсаттарға қол жеткізу үшін тараптар арасында пікір алмасу кезінде тиімді коммуникациялар жүргізу және ақпаратқа сыни талдау жүргізу.</p> <p>2. Қатынастарды қалыпқа келтіру, өзгерту және түбегейлі жаңа қатынастарға қол жеткізу мақсатында қақтығыстарды басқару.</p> <p>3. Презентациялар, консультациялар және келіссөздер жүргізу (соның ішінде көпфункционалды).</p> <p>4. Оқиғалардың дамуын модельдеу және болжау.</p> <p>Ұйымның құндылықтары мен саясатына (жауапкершілік аймағында) сәйкес нақты жағдайларда жүйелі шешімдер қабылдау.</p> <p>Білімдер:</p>

	<p>оның ішінде жоғары тұрған басшылармен және әріптестік ұйымдармен, мемлекеттік басқару және реттеу органдарымен келісу</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР масс-медиа туралы заңнамалық және нормативтік-құқықтық актілері. 2. Инновациялық саясат пен стратегия, ұйымның даму перспективалары, оның ерекшеліктері. 3. Қақтығыстарды басқару теориясы, принциптері, әдістері, әдістері, құралдары. 4. Еңбектің әлеуметтік және психологиялық негіздері 5. Искерлік қатынастар этикасы. 6. Кәсіпорын шығаратын медиа өнімдердің номенклатурасы, орындалатын жұмыстар мен қызметтердің түрлері, масс-медиа саласындағы шығармашылық және көркемдік жетістіктер 7. Өндіріс технологиясының негіздері, көркем эстетика, сертификаттау және медиа өнімдерді қабылдау. 8. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 1: Басқару (аралық қорытындыларды бақылау, жоспарларды түзету, үйлестіру), шығармашылық жобаларды, жоспарларды /процестерді іске асыруды (орындауды) ұйымдастыру, талдау, оңтайландыру және бақылау.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Адам ресурстарын бөлу. 2. Стратегиялық басқарудың кешенді элементтерін қолдану. 3. Медиа өнімдер өндірісін жедел басқару. 4. Қойылған міндеттер шеңберінде жоспарларды, жобаларды, жағдайларды, ықтимал тәуекелдер мен нәтижелерді талдау. 5. Жекелеген бизнес-процестердің, рәсімдердің, жұмыстар кешендерінің және олардың орындаушыларының тиімділігін бағалау. 6. Салыстырмалы, көп өлшемді талдау нәтижелері бойынша стратегиялық басқару жоспарларын түзету және оңтайландыру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Менеджмент, тәуекелдерді басқару теориясы, әдістері мен құралдары. 2. Экономика негіздері 3. Салыстырмалы талдау теориясы, әдістері, әдістері , құралдары. 4. Тәуекелдерді басқару теориясы, әдістері мен құралдары. 5. БАҚ саласының және ұйымның өндірістік қызметінің ерекшелігі. 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>талап етілмейді</p>
		<p>Машықтар:</p>

<p>Еңбек функциясы 2: Ұйымның даму стратегиясын іске асыру, басқару, бақылау, оңтайландыру және медиа өнімдерін ілгерлету.</p>	<p>Дағды 2: Ресурстар мен қызметкерлерді жедел басқару.</p>	<p>1. Ынтымақтастық және өзара әрекеттесу, корпоративтік этика шеңберінде тұлғааралық қатынастар құру.</p> <p>2. Болжау мүмкін емес және бірнеше өзара байланысты факторлармен күрделі мәселелерді шешуді талап ететін еңбек және оқу процестеріндегі (жағдайлардағы) әзірлемелерді, ресурстарды және командаларды басқару.</p> <p>3. Қызметкерлердің қызметіне сыни талдау жүргізу, қызметкерлердің ортақ мақсаттарға, олардың нақты және әлеуетті мүмкіндіктеріне қол жеткізуге қосқан жеке үлесін бағалау.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Қызметкерлерді және олардың еңбек нәтижелерін, персоналдың сандық және сапалық құрамын бағалау және оны аттестаттау әдістері.</p> <p>2. Кәсіптік бағдар беру жұмысының негіздері</p> <p>3. Әлеуметтану, психология және еңбекті ұйымдастыру негіздері.</p> <p>4. Қызметкерлерді еңбекке ынталандыру негіздері.</p> <p>5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 3: Ұйымды операциялық басқару процестерін басқару.</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Ұйым қызметінің стандарттарын әзірлеуді басқару және процестерді біріздендіру.</p> <p>2. Персоналды қамтамасыз ету, бағалау, дамыту, еңбекақы төлеу жүйелерін, корпоративтік әлеуметтік бағдарламалар мен әлеуметтік саясатты қалыптастыру жөніндегі ережелерді (бағдарламаларды, ұсыныстарды және өзге де құжаттарды) әзірлеуді басқару, персоналға шығындар мен бюджетті қалыптастыруды жоспарлау, қызмет көрсетушілермен персоналды басқару жөнінде шарттар жасасу, оларды жасасу жөнінде алдын ала рәсімдер жүргізу, персоналды операциялық басқару жүйесін дамыту құрылымдық бөлімшелердің жұмысы, қажетті түзету және алдын алу шараларын қабылдау.</p> <p>3. Көркемдік-редакциялық кеңестің жұмысын үйлестіру.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Ұйымның қызметін жоспарлау және болжау әдістері.</p> <p>2. Инновацияларды ескере отырып, ұйымның дамуы мен тиімділігін басқару әдістері.</p> <p>3. Жоспарлар мен міндеттердің орындалуын талдау, олардың экономикалық тиімділігін анықтау әдістері ;</p>

		4. Құрылымдық бөлімшелердің жұмысын бағалау әдістері. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Бастамашылық Жауапкершілік Жүйелік ойлау Стратегиялық ойлау Стресске төзімділік Тәртіп Инновациялық ойлау Позитивті ойлау Көшбасшылық қасиеттер Сендіру қабілеті		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Редактор (жалпы профиль)	
10. Кәсіптің карточкасы "Редактор (жалпы бейін)":			
Топтың коды:	2642-2		
Қызмет атауының коды:	2642-2-003		
Кәсіптің атауы:	Редактор (жалпы бейін)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелген). 7 параграф. Редактор.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық: (Журналистика және ақпарат	Біліктілік: -
	жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)		
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	талап етілмейді		
	2642-2-004 - Газет редакторы		

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2642-2-005 - Аудармалардың бақылау редакторы 2642-2-010 - Редактор-консультант 2642-2-012 - Редактор-стилист 2642-2-013 - Спорт редакторы 2642-2-009 - Басып шығару үшін қолжазба дайындаушы редактор 2642-2-001 - Баспа, газет және журналдар редакциясының консультанты	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мерзімді басылымның әрбір шығарылымында мазмұнның өзектілігін, дәлдігін, сауаттылығын, дұрыстығын қамтамасыз ету.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Тақырыпты таңдау, дайындық жариялау 2. Жарияланымдар жобаларын өңдеу 3. Сыртқы ортамен өзара әрекеттесуді басқару
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1:	Дағды 1: Тақырыптық басымдықтарды белгілеңіз, таңдаңызбағдарламалар.	Машықтар: 1. Әр түрлі көздерден маңызды деректерді жинау, өңдеу, талдау. 2. Мақсатты аудитория үшін ақпараттық жағдайларды іздеу және бағалау. 3. Қоғам өміріндегі өзекті оқиғаларды және оларға жаңа көзқарастарды анықтау. 4. Қоғамдық дамудың әртүрлі аспектілерінің тенденцияларын болжау. 5. Басылымда жариялау үшін проблемалар шеңберін және басым тақырыптарды анықтау, семантикалық екпін қою.
		Білімдер: 1. Әртүрлі көздерден маңызды деректерді жинау, өңдеу, талдау, олардан ақпарат алу, білім алу теориясы, әдістері. 2. Редакциялық саясат, оның ішінде масс-медиа иелерінің саяси, экономикалық, коммуникативтік мүдделері. 3. Халықтың, жалпы қоғамның күнделікті проблемалары. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді
	Дағды 2: Өз материалдарыңызды жариялауға дайындаңыз.	Машықтар: 1. Әр түрлі көздерден маңызды деректерді жинау, өңдеу, талдау. 2. Материалдар жасау. 3. Әр түрлі журналистік жанрлардың стилистикасын меңгеру. Білімдер: 1. Басылымдарды құрудың міндеттері мен әдістері, технологиясы мен техникасы, олардың мазмұндық және құрылымдық - композициялық ерекшеліктері.

Тақырыпты таңдау, дайындық жариялау.		<p>2. Журналистиканың негізгі жанрлары, олардың стилистикалық ерекшеліктері.</p> <p>3. Публикацияға материалдар дайындаудың негіздері.</p> <p>4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етілмейді
	Дағды 3: Жариялау үшін авторлық материалдарды таңдау.	<p>Машықтар:</p> <p>1. Ұсынылған материалдардың сапасын, олардың осы БАҚ талаптары мен форматына сәйкестігін талдау.</p> <p>2. Ұсынылған материалдарды жариялаудың орындылығы және оларды жобалау пайдалану тәсілдері туралы шешім қабылдау.</p> <p>3. Авторлар ұсынған ақпараттың өзектілігі мен дұрыстығын тексеріңіз.</p> <p>4. Авторлар ұсынған материалдардың күшті және әлсіз жақтарын анықтаңыз.</p> <p>5. Авторлық материалдарды толықтыру үшін қажетті ақпараттың сипатын анықтау.</p> <p>6. Авторлық материалдардың кемшіліктерін түзету.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Контенттің сапасы мен өзектілігінің критерийлері .</p> <p>2. Авторлық құқық негіздері және плагиатпен күрес.</p> <p>3. Мақсатты аудиторияны түсіну және жанрлар ерекшеліктері.</p> <p>4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етілмейді
	Дағды 1:	<p>Машықтар:</p> <p>1. Бір БАҚ құрамына әртүрлі форматтарды біріктіру .</p> <p>2. Материалдардың құрылымы мен мазмұнын талдау.</p> <p>3. Түзетуді қажет ететін қателер мен кемшіліктерді табу</p> <p>4. Нақты деректерді тексеру.</p> <p>5. Авторлар ұсынған материалдардың күшті және әлсіз жақтарын талдау.</p> <p>6. Қажетті қосымша ақпараттың сипатын анықтау.</p> <p>7. Автордың дизайнын толық ашу үшін материалдарды өңдеу әдістерін табу.</p> <p>8. Материалды БАҚ талаптарына сәйкес келтіру.</p> <p>9. Мәтінді синтаксисті, тыныс белгілеріне сай материалды өңдеу.</p>

Еңбек функциясы 2: Жарияланымдар жобаларын өңдеу.	Материалдарды өңдеу.	<p>10. Бұқаралық ақпарат құралдарының мақсатты аудиториясының сұраныстарына өзектілігін арттыру үшін материалды өңдеу.</p> <p>11. Авторға оның қателіктерін түсіндіру.</p> <p>12. Іздеу жүйесін оңтайландыру үшін қажетті мәтіннің кілт сөздерін анықтаңыз және оларды тақырыптарда қолдау.</p> <p>13. Заманауи бағдарламалардың көмегімен сандық деректерді (мәтін, графикалық кескіндер) өңдеу.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	<p>Білімдер:</p> <p>1. Грамматика, орфография және пунктуация принциптері.</p> <p>2. Мәтін құрылымы және баяндаудың логикасы.</p> <p>3. Стилль және редакция талаптары.</p> <p>4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	Дағды 2: Авторлық жобалардың тұжырымдамаларын әзірлеу.	<p>Машықтар:</p> <p>1. Автор ұсынған жобаны талдау, әлсіз және күшті жақтарын анықтау, жобаның БАҚ ақпараттық саясатына сәйкестігін бағалау.</p> <p>2. Авторлық тұжырымдаманы егжей-тегжейлі көрсетіп, оған түзетулер мен ұсыныстар жасау.</p> <p>3. Мақсатты аудитория мен нарықты талдау.</p> <p>4. Жоба мақсаттары мен міндеттерін анықтау.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Редакциялық қызметтің теориялары, әдістері, әдістері мен құралдары.</p> <p>2. Бұл жоба мақсатты аудитория, оның әлеуметтік және психологиялық сипаттамалары.</p> <p>3. Ұқсас форматтағы және тақырыптағы отандық және шетелдік БАҚ тәжірибесі.</p> <p>4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
Еңбек функциясы 3: Еңбек функциясы 3:	Дағды 1: Контактілерді орнату және қолдау.	<p>Машықтар:</p> <p>1. Байланыс үшін мақсатты аудиторияны анықтау.</p> <p>2. Мемлекеттік басқару органдарының өкілдерімен байланыс орнату.</p> <p>3. Заңнамалық және саяси тенденциялар мен өзгерістерді қадағалау, болжау, саяси талдау жүргізу.</p> <p>4. Кәсіби қауымдастықтармен, сарапшылармен, талдаушылармен, бәсекелестермен және серіктестермен байланыс орнату және қолдау.</p> <p>Білімдер:</p>

Сыртқы ортамен өзара әрекеттесуді басқару.	<p>1. Бұқаралық ақпаратты тұтыну және өндіру процесіндегі аудиторияның рөлі, қазіргі заманғы БАҚ аудиториясының негізгі сипаттамалары, аудиторияны зерттеудің негізгі әдістері.</p> <p>2. Желіаралық өзара әрекеттесу стратегиялары.</p> <p>3. Искерлік қарым-қатынас пен этикет негіздері.</p> <p>4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>		
Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді		
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Жүйелі ойлау</p> <p>Күйзеліске тұрақтылық</p> <p>Командада жұмыс істей білу</p> <p>Бастамашылық</p> <p>Сындарлы ойлау</p> <p>Логикалық ойлау</p> <p>Басшылық қасиеттер</p> <p>Ассоциативті ойлау</p>		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	8	Бас редактор (баспалар, газет-журнал редакциялары)	
	7	Редактор (жалпы профиль)	
	6	Баспаның, газет-журнал редакциясының тілшісі	
6	Газет шолушысы		
11. Кәсіптің карточкасы "Баспа, газет және журналдар редакциясының корреспонденті":			
Топтың коды:	2642-1		
Қызмет атауының коды:	2642-1-009		
Кәсіптің атауы:	Баспа, газет және журналдар редакциясының корреспонденті		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС байланысы жоқ		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Журналистика және ақпарат	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	талап етілмейді		

Формалды емес және информгалы бiлiммен байланыс:	талап етiлмейдi	
Кәсiптiң басқа ықтимал атаулары:	2642-1-005 - Инокорреспондент 2642-1-006 - Кинооператор-корреспондент 2642-1-008 - Газет корреспондентi 2642-1-010 - Криминалық корреспондент 2642-1-011 - Меншiктi корреспондент 2642-1-012 - Арнайы корреспондент 2642-1-020 - Фотокорреспондент 2642-1-013 - Репортерлiк тергеу жүргiзушiсi корреспондент	
Қызметтiң негiзгi мақсаты:	Әр түрлi мәселелерде қоғамдық пiкiрдi қалыптастыру	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тiзбесi:	Мiндеттi еңбек функциялары:	1. Жарияланымға өзектi материалдар iздеу және дайындау 2. Басылымдарды құру және оларды редакторға тапсыру
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Жарияланымға өзектi материалдар iздеу және дайындау	Дағды 1: Редакцияны өз жарияланымдарын дайындаумен өзектi ақпаратпен қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Қажеттi ақпаратты алу үшiн мемлекеттiк органдармен, кәсiпорындармен және медиа тұлғалармен байланыс орнату. 2. Мүдделi тараптармен жұмыс iстеу. 3. Әр түрлi пiкiрлер жинайтын блогтар жүргiзу. 4. Ұсынылған ақпараттың дұрыстығын тексеру. 5. Қоғам өмiрiндегi өзектi оқиғаларды және оларға жаңа көзқарастарды қадағалау. 6. Жинақтар, сұхбаттар, жазбалар, түсiнiктемелер мен жарияланымдар жасау. 7. Сұхбат үшiн сұрақтар мен сауалнамалар дайындау. 8. Авторлық жоба материалдарын дайындау үшiн ақпаратты жинақтау. 9. Тәуекел жасау.
		Бiлiмдер: 1. Сұхбат әдiстерi. 2. Фотосуреттер мен бейнелердi түсiру әдiстерi 3. Алынған ақпараттың дұрыстығын тексеру әдiстерi. 4. Тәуекелдердi басқару негiздерi. 5. Еңбек заңнамасы, өндiрiстiк санитария, еңбек қауiпсiздiк және еңбектi қорғау мен iшкi еңбек тәртiбiнiң тәртiбi, өрт қауiпсiздiгiнiң талаптары.
	Дағдыны тану мүмкiндiгi:	талап етiлмейдi
		Машықтар: 1. Өзектi тақырыпты қамту үшiн материал iздеу.

	<p>Дағды 2: Оқиғаны жариялау (оқиға орнына бару)</p>	<p>2. Алынған мәліметтерді талдау. 3. Белгілі бір тақырып немесе бағыт бойынша материалдарды дайындау үшін ақпаратты жинау. 4. Мақсатты аудитория мүдделерінің орындылығын, қажеттіліктерін, трендтерін және редакциялық саясатты ескере отырып, материалдарды талдау. 5. Оқиға орынынан фото, бейне түсіру.</p> <p>Білімдер: 1. Журналистік публикацияны құрудың міндеттері мен әдістері, технологиясы мен техникасы, олардың мазмұндық және құрылымдық-композициялық ерекшеліктері. 2. Оқиғаларды жарықтандырудың кәсіби стилистикалық ерекшеліктері. 3. Ақпарат көздерімен жұмыс істеу принциптері және оны жинау әдістері. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>талап етілмейді</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Басылымдарды құру және оларды редакторға тапсыру</p>	<p>Дағды 1: Тандалған тақырып бойынша оқиғалар орнынан мақалалар, очерктер, аудио, бейне репортаждар дайындау</p>	<p>Машықтар: 1. Ақпаратты жүйелі түрде өңдеу, лидтерді (аннотацияларды, "шапқаларды") бағалау, идеялар мен тақырыптарды әзірлеу үшін кеңестер беру. 2. Олар үшін бөлінген аумақ бойынша шектеулерді ескере отырып материалдар жасау. 3. Оқырманды өз тұжырымдарын жасауға шақыратын әртүрлі журналистік жанрлардың стилистикасын меңгеру. 4. Оқырманның назарын публикацияның мәніне мән беруді меңзеу. 5. Аудио және бейне жабдықтарымен жұмыс жасау.</p> <p>Білімдер: 1. Ақпараттың қоғамның санасы мен мінез-құлқына әсер ету әдістері. 1. Редакциялық қызметтің теориялары, әдістері, әдістері мен құралдары. 2. Мәтіндік, графикалық, бейне, аудио нысандардағы мазмұнмен жұмыс істеу принциптері) . 3. Газет-журнал (теле, радио, интернет) өндірісінің негіздері. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>талап етілмейді</p>
		<p>Машықтар: 1. "Жаңа" және қызықты оқиғаларды іздеу.</p>

	Дағды 2: Оқиғаға түсіру және көрсету	2. Оқиғаға қатысты басты кейіпкермен куәгерлермен және басқа да өзекті ақпарат көздерімен байланыс ынтымақтастық орнату. 3. Ақпаратты мақсатты аудиторияға қол жетімді түрде түсіндіру — объективті және бұрмаланулар мен тенденцияларға жол бермеу.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Білімдер: 1. Репортаж жанрының негіздері және журналистика принциптері. 2. Ақпарат көздерімен жұмыс істеу принциптері. 3. Журналистиканың этикалық нормалары мен құқықтық аспектілері. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жүйелі ойлау Күйзеліске тұрақтылық Командада жұмыс істей білу Бастамашылық Сыни ойлау Ассоциативті ойлау Шығармашылық қиял		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Редактор (жалпы профиль)	
	6	Газет тілшісі	
	6	Газет шолушысы	
12. Кәсіптің карточкасы "Газет шолушысы":			
Топтың коды:	2642-1		
Қызмет атауының коды:	2642-1-002		
Кәсіптің атауы:	Газет шолушысы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС байланысы жоқ -		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Журналистика және ақпарат	Біліктілік: -

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	талап етілмейді	
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	талап етілмейді	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2642-1-014 - Шолушы 2642-1-015 - Сән шолушысы 2642-1-016 - Экономикалық мәселелер жөніндегі шолушы 2642-1-018 - Спорт шолушысы	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Объективті ақпаратты өңдеу, талдау және ұсыну.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Бекітілген тақырып бойынша контент дайындау 2. Тағайындалған тақырып бойынша контентті мақсатты аудиторияға жеткізу.
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Бекітілген тақырып бойынша контент дайындау.	Дағды 1: Жарияланым - шолу тақырыптарын таңдау.	Машықтар: 1. Шолу материалдарын даярлау үшін ақпаратты жинау және құрылымдау. 2. Жиналған ақпаратты мақсатқа сәйкестік, қажеттілік, мақсатты аудиторияның қызығушылықтары мен редакциялық саясатты ескере отырып талдау. 3. Уақыт (аумақ) шектеулерін ескере отырып материалдар жасау. 4. Публикацияға дейін мәтіндерді оқып, түзету, құрылымы мен мазмұнын тексеру, рәсімдеу және түзетілген материалды тапсыру. Білімдер: 1. Жарияланымды - шолуларды құру әдістері мен технологиясы, олардың мазмұндық және құрылымдық - композициялық ерекшеліктері. 2. Ақпаратты өңдеу принциптері. 3. Бекітілген тақырыптың пәндік саласындағы мамандандырылған білім. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді

	<p>Дағды 2: Шолу жазу</p>	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Редакциялық қызметтің теориялары, әдістері, әдістері мен құралдары. 2. Жарияланымдар-шолуларды құрудың міндеттері мен әдістері, технологиясы мен техникасы, олардың мазмұндық және құрылымдық-композициялық ерекшеліктері. 3. Бекітілген тақырыптың пәндік саласындағы мамандандырылған білім. 4. Газет-журнал өндірісінің негіздері. 5. Редакциялық саясат 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>талап етілмейді</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Тағайындалған тақырып бойынша контентті мақсатты аудиторияға жеткізу.</p>	<p>Дағды 1: Контентті мақсатты аудиторияның қызығушылықтары мен артықшылықтарын ескере отырып, бейімдеу.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Контентті мақсатты аудиторияның қызығушылықтары мен қажеттіліктеріне сәйкес бейімдеу. 2. Ақпаратты жеткізу үшін тиімді коммуникация арналарын пайдалану. 3. Аудиторияның ұсынылған контентке деген реакциясын бағалау және кері байланысқа сәйкес жеткізу стратегиясын түзету. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мақсатты топтың қызығушылықтары, қажеттіліктері мен артықшылықтарын түсіну, релевантты контент жасау үшін. 2. Контентті тиімді тарату үшін SEO, SMM, маркетинг сияқты әртүрлі тәсілдер туралы хабардар болу. 3. Аудиторияның ақпаратты қалай қабылдайтынын және түсінетінін түсіну, соның ішінде мәтіндер, визуалды элементтер мен мультимедиа қабылдауын ескеру. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>талап етілмейді</p>	
		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жүйелі түрде тапсырмаларды өңдеу, идеялар мен тақырыптарды әзірлеу үшін лидтерді (аннотациялар, "шапкалар") және кеңестерді бағалау. 2. Материалдарды уақыт (аумақ) шектеулерін ескере отырып жасау. 3. Публикацияға дейін мәтіндерді оқып, түзету, олардың құрылымы мен мазмұнын тексеру, рәсімдеу және түзетілген материалды тапсыру. <p>Білімдер:</p>

	<p>Дағды 2: Авторлық материалдарды түзету жұмыстарын жүзеге асыру.</p>	<p>1. Ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың (ИКТ) бағдарламалық және аппараттық құралдарының техникалық сипаттамалары. 2. Өнер тарихы, мәдени жобалар. 3. Аудио, бейнемазмұнды редакциялау үшін мультимедиялық жүйелердегі бағдарламалық қамтамасыз ету. 4. Үстелдік баспалық жүйелер. 5. Музыкалық жанр. 6. Спорттық жарыстар туралы ақпарат. 7. Әдеби жанрлардың түрлері. 8. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>талап етілмейді</p>
<p>Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:</p>	<p>Күйзеліске тұрақтылық Бастамашылық Логикалық ойлау Жүйелі ойлау Кең көзқарас Табандылық Объективтілік Қарым-қатынас Икемділік Еңбекқорлық Табандылық</p>	
<p>Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:</p>	<p>Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды</p>	
<p>СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:</p>	<p>СБШ-нің деңгейі:</p>	<p>Кәсіптің атауы:</p>
	<p>6</p>	<p>Газет тілшісі</p>
	<p>6</p>	<p>Газет репортеры</p>
	<p>7</p>	<p>Редактор (жалпы профиль)</p>
<p>13. Кәсіптің карточкасы "Газет репортері":</p>		
<p>Топтың коды:</p>	<p>2642-1</p>	
<p>Қызмет атауының коды:</p>	<p>2642-1-003</p>	
<p>Кәсіптің атауы:</p>	<p>Газет репортері</p>	
<p>СБШ бойынша біліктілік деңгейі:</p>	<p>6</p>	
<p>СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:</p>	<p>-</p>	
<p>БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:</p>	<p>БТБА немесе КС байланысы жоқ -</p>	
	<p>Білім деңгейі:</p>	<p>Мамандық:</p>

Кәсіптік білім деңгейі:	жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	(Журналистика және ақпарат	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	талап етілмейді		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2642-1-019 - Телевизиялық/радиожаңалықтар репортері 2642-1-013 - Репортерлік тергеу жүргізушісі корреспондент		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қоғамды өзекті оқиғадан хабардар ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қоғамдағы өзекті оқиғаларын іздеу және жедел жариялау. 2. Құжаттарды дайындау және редакторға тапсыру.	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Қоғамдағы өзекті оқиғаларын іздеу және жедел жариялау	Дағды 1: Редакцияны жедел ақпаратпен қамтамасыз ету	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қажетті ақпаратты алу үшін мемлекеттік және жергілікті органдармен, кәсіпорындармен және бұқаралық ақпарат құралдарымен байланыста болу. 2. Ақпаратты жинау және құрылымдау. 3. Әлеуметтік желілердегі пікірлерді өңдеу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ақпарат көздерімен жұмыс істеу принциптері және оны жинау әдістері (сұхбат, бақылау, мәтіндік, графикалық, бейне, аудиоформалардағы мазмұнмен жұмыс). 2. Алынған ақпараттың сенімділігін тексеру әдістері. 3. Ақпараттың маңыздылығын және басымдылығын бағалау. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары. 	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді	
	Дағды 2: Оқиғаларды оқиға орнына бару арқылы қамту	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жеке бақылаулардан, оқиға куәгерлерінен және құжаттардан ақпаратты жинау және құрылымдау. 2. Сұхбат өткізу. 3. Репортаждар жазу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жеке бақылаулардан, оқиға куәгерлерінен және құжаттардан ақпаратты жинау және құрылымдау. 2. Сұхбат өткізу. 3. Репортаждар жазу. 4. Кинематография негіздері. 	

		<p>5. Материалдарды баспаға дайындау әдістері.</p> <p>6. Компьютерлік ақпаратты өңдеу және коммуникация құралдары.</p> <p>7. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Құжаттарды дайындау және редакторға тапсыру</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p> <p>Дағды 1: Таңдалған тақырып бойынша мақалалар, очерктер, аудио, бейнемазмұндар дайындау және оқиғалар орнынан репортаждар жасау.</p>	<p>талап етілмейді</p> <p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ақпаратты жүйелі түрде өңдеу, лидтерді (аннотацияларды, "шапкаларды") бағалау, идеялар мен тақырыптарды дамыту бойынша кеңес беру. 2. Белгіленген орын шегінде материалдарды дайындау. 3. Оқырмандарды өз қорытындыларын жасауға ынталандыратын түрлі журналистік жанрлардың стилистикасын меңгеру. 4. Оқырмандардың мақалалардағы идеяларды түсіну мен ұғынуына назар аудару. 5. Аудио- және бейнемазмұнды жабдықтармен жұмыс істеу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ақпараттың қоғам санасы мен мінез-құлқына әсер ету әдістері. 2. Редакциялық қызметтің теориялары, әдістері, тәсілдері мен құралдары. 3. Журналистік жарияланымдарды жасау міндеттері мен әдістері, технологиясы мен техникасы, олардың мазмұндық және құрылымдық-композициялық ерекшеліктері. 4. Мазмұнмен жұмыс істеудің принциптері (мәтіндік, графикалық, бейнемазмұнды, аудио форматтарда). 5. Газет-журнал (теледидар, радио, интернет) өндірісінің негіздері. 6. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі мен қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 2: Оқиғаларға қатысу және хабарлау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жаңа әрі қызықты оқиғаларды іздеу. 2. Ньюсмейкерлермен, оқиғаға қатысушылармен, куәгерлермен және өзге де өзекті ақпарат көздерімен байланыс орнату, ынтымақтастық жасау және өзара әрекеттесу. 3. Ақпаратты мақсатты аудиторияға түсінікті әрі объективті түрде ұсыну, бұрмалаулар мен тенденциоздылыққа жол бермеу. <p>Білімдер:</p>

		<p>1. Оқиғаларды жариялау міндеттері мен әдістері, технологиясы мен техникасы, олардың мазмұндық және құрылымдық-композициялық ерекшеліктері.</p> <p>2. Ақпарат көздерімен жұмыс істеудің принциптері.</p> <p>3. Редакциялық саясат.</p> <p>4. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі мен қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.</p>	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Күйзеліске тұрақтылық</p> <p>Бастамашылық</p> <p>Жүйелі ойлау</p> <p>Топта жұмыс істей білу</p> <p>Реакция жылдамдығы</p> <p>Кең көзқарас</p> <p>Тиімділік</p> <p>Табандылық</p> <p>Объективтілік</p> <p>Байқағыштық</p> <p>Қарым-қатынас жасай алу қабілеті</p>		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Газет тілшісі	
	6	Газет шолушысы	
	7	Редактор (жалпы профиль)	
14. Кәсіптің карточкасы "Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші":			
Топтың коды:	2431-3		
Қызмет атауының коды:	2431-3-007		
Кәсіптің атауы:	Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	<p>Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелген).</p> <p>58-Параграф. Қоғаммен байланыс жөніндегі менеджер (пиар - менеджері).</p>		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Әлеуметтік ғылымдар	Біліктілік: -

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	жоғары білім (бакалавр, маман, резидентура), тиісті мамандарды даярлау саласындағы жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, қоғаммен және бұқаралық ақпарат құралдарымен байланыс саласында қосымша білім және жұмыс өтілі 2 жылдан кем емес.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2431-3-017 - Қоғаммен байланыс жөніндегі маман 2431-3-021 - PR-менеджер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ұйым мен барлық деңгейдегі мемлекеттік органдар арасындағы өзара түсіністік пен ынтымақтастықты қамтамасыз ету.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Заңнамалық, саяси шешімдер мен тенденцияларды бақылау және талдау 2. Мемлекеттік органдармен және кәсіби қоғамдастықтармен байланысты қамтамасыз ету 3. Іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу (қатысу). 4. Ақпараттық материалдарды, хаттарды, уәкілетті органдарға өтініштерді және сауалдарға жауаптарды дайындау 	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Заңнамалық, саяси шешімдер мен тенденцияларды бақылау және талдау	Дағды 1: Қолданыстағы заң талаптары мен стандарттарын талдау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қоғамдық және ішкі корпоративтік ақпарат көздерін талдау. 2. Ішкі және сыртқы органы зерттеу және талдау. 3. Заңнамалық актілер мен стандарттарды түсіндіру. 4. Заңнамалық талаптарды ағымдағы тәжірибелермен салыстыру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасының бұқаралық ақпарат құралдары саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері. 2. Ақпараттың үлкен көлемімен талдау жұмысының әдістері. 3. Заманауи техникалық құралдар мен компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ақпаратты жинау және өңдеу әдістері. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары. 	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді	
	Дағды 2:		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Барлық тиісті көздерден ақпарат жинау. 2. Жалпы ережелер немесе қорытындылар жасау үшін ақпарат бөліктерін біріктіру. 3. Алынған ақпаратты бағалау және бақылау. <p>Білімдер:</p>

	<p>Заңнамалық реттеу саласындағы әртүрлі ақпарат көздеріне мониторинг жүргізу</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мемлекеттік органдардан салалық және салааралық ақпарат. 2. Ақпараттың үлкен көлемімен талдау жұмысының әдістері. 3. Заманауи техникалық құралдар мен компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ақпаратты жинау және өңдеу әдістері. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>талап етілмейді</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Мемлекеттік органдармен және кәсіби қоғамдастықтармен байланысты қамтамасыз ету</p>	<p>Дағды 1: Мемлекеттік органдармен және кәсіби қоғамдастықтармен қарым-қатынас саласында PR-стратегияның жүзеге асырылуын және дамуын қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мемлекеттік органдармен қарым-қатынас саласында ұйымның сыртқы және ішкі саясатының тұжырымдамасын әзірлеу. 2. Ұйымдағы коммуникация жүйесін жоспарлау және ұйымдастыру. 3. SWOT талдауын жүргізу. 4. Байланыс үшін мақсатты органдарды анықтау. 5. Мемлекеттік органдардың жұмыс құрылымын түсіну. 6. Мемлекеттік органдардың өкілдерімен байланыс орнату. 7. Компанияны мемлекеттік органдардың жобаларына біріктіру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. SWOT талдау. 2. Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасы. 3. Жобаны жоспарлау әдістері. 4. Ұжымдық жұмысты ұйымдастырудың заманауи технологиялары. 5. Уақытты басқару технологиялары. 6. Мемлекеттік органдар жүйесін, оларды ұйымдастыруды, заң шығару процесін түсіну. 7. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 2:</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ақпараттық, жарнамалық, кеңес беру агенттіктермен, PR агенттіктермен, баспалармен, басқа да кәсіпорындармен және ұйымдармен, қоғамдық құрылымдармен және әртүрлі қоғамдық топтармен байланыстарды ұйымдастыру және қолдау. 2. Кәсіби қауымдастықтармен, сарапшылармен, талдаушылармен, бәсекелестермен және серіктестермен байланыстарды ұйымдастыру және қолдау.

	<p>К ә с і б и</p> <p>қауымдастықтармен өзара әрекеттесуді ұйымдастыру және мемлекеттік органдар қабылдаған және компания мен саланың жұмысына әсер ететін шешімдерді тиімді пайдалану бойынша ұсыныстар әзірлеу.</p>	<p>3. Ұйымнан шығатын ақпараттық хабарламалардың сипатын, мазмұнын және тасымалдаушыларын анықтау.</p> <p>4. Әртүрлі нарық қатысушыларының мүдделерін біріктіретін жобаларды бастау және ұйымдастыру.</p> <p>5. Тенденцияларды зерттеу және болжау.</p> <p>6. Мемлекеттік органдар қабылдаған заңнамалық және басқа да нормативтік құқықтық актілерді зерделеу.</p> <p>7. Ереже шығаруға қатысу.</p> <p>8. Келіссөздер жүргізу және бекіту.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Экономика, кәсіпкерлік, саясаттану, әлеуметтану, психология, маркетинг, менеджмент негіздері.</p> <p>2. Ереже шығару процесі.</p> <p>3. Мемлекеттік құрылымдар жүйесі және олардың өзара байланысы.</p> <p>4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 1:</p> <p>Мақсатты мемлекеттік органдардың маңызды оқиғаларын қадағалау</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Ақпарат көздерін бақылау.</p> <p>2. Заманауи техникалық коммуникация құралдары мен компьютерлік технологияны пайдалана отырып ақпаратты өңдеу.</p> <p>3. Ұйымның мақсаттарын, міндеттерін және мақсатты аудиториясын анықтау.</p> <p>4. Ұйымдастыру саясаты мен процедураларын ұстана білу.</p> <p>5. Қоғаммен бірлескен қызметте ұйымның құрылымдық бөлімшелерінің өзара іс-қимылын қамтамасыз ету.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Әртүрлі типтегі негізгі зерттеу әдістері (маркетингтік, социологиялық, медиа және т.б.).</p> <p>2. Қарым-қатынас теориясының негіздері.</p> <p>3. Ақпараттық процестер мен бұқаралық коммуникациялар саласының дамуының болжамдары.</p> <p>4. Логика негіздері және дәлелдеу теориясы.</p> <p>5. Ақпараттық нарық жағдайлары.</p> <p>6. Медиа жоспарлаудың әдістері мен құралдары.</p> <p>7. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>талап етілмейді</p>
		<p>Машықтар:</p>

<p>Еңбек функциясы 3: Іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу (қатысу).</p>	<p>Дағды 2: Мемлекеттік органдар өкілдерінің қатысуымен келіссөздер, іс-шаралар, семинарлар, тренингтер ұйымдастыру және өткізу (қатысу).</p>	<p>1. Іс-шаралар көлемін, тақырыбын және мақсаттарын анықтау үшін стратегиялық және операциялық жоспарларды талдау. 2. Оқиғалардың аудиториясы мен қатысушыларын анықтау. 3. Жоспарға, кестеге және шығындарға сәйкес іс-шараларды жүзеге асыру. 4. Қарым-қатынас алаңын ұйымдастыру. 5. Аудиториямен жұмыс.</p> <p>Білімдер: 1. Мазмұнмен жұмыс жасау технологиясы (мақсаттар мен міндеттерді анықтау, стратегиялық фокустар, копирайтинг). 2. Шешендік өнерге дайындықтың принциптері мен технологиялары (шешендік өнерді үйрету, контент-тренинг, имидж жасау). 3. Оқиғаларды жоспарлау әдістері. 4. Тактикалық коммуникацияларды жоспарлаудың әдістері мен құралдары. 5. Іс-шараларды ұйымдастыру технологиясы. 6. Психология негіздері 7. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 3: Мамандандырылған көрмелер мен конференцияларға қатысуды ұйымдастыру</p>	<p>Машықтар: 1. Ұйымның стратегиясын ескере отырып, оқиғаларды таңдау. 2. Іс-әрекет жоспарын жасау. 3. Ұйымдастырушылық іс-шаралар мен бағдарламалардың тәртібін анықтау. 4. Ақпараттық материалдарды дайындау. 5. Искерлік келіссөздер жүргізу әдістерін меңгеру.</p> <p>Білімдер: 1. Коммуникацияны тактикалық жоспарлаудың әдістері мен құралдары. 2. Жарнамалық және ақпараттық науқандарды жоспарлау және ұйымдастыру әдістері. 3. Маркетингтік коммуникация құралдары. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>талап етілмейді</p>
		<p>Машықтар: 1. Байланыс мақсаттары мен стиліне сәйкес мемлекеттік органдарға хаттар мен өтініштердің мәтінін дайындау.</p>

Еңбек функциясы 4: Ақпараттық материалдарды, хаттарды, уәкілетті органдарға өтініштерді және сауалдарға жауаптарды дайындау	Дағды 1: Мемлекеттік органдарға хаттар мен өтініштер дайындау	2. Аудиторияның қажеттіліктеріне сәйкес жазбаша түрде тиімді қарым-қатынас жасау. 3. Іскери хаттар жасау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Білімдер: 1. Мемлекеттік, ресми, шет тілдерінің орфографиялық, пунктуациялық және стилистикалық нормалары мен ережелері. 2. Қазақстан Республикасының Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау тәртібі туралы заңнамасы. 3. Құжаттарды ресімдеуге қойылатын талаптар. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етілмейді
	Дағды 2: Мемлекеттік органдардың сауалдарына жауап дайындау	Машықтар: 1. Құжаттамамен жұмыс жасау. 2. Құрылымдық бөлімшелермен өзара әрекеттесу. 3. Жауаптар дайындау үшін ақпарат жинау және талдау. Білімдер: 1. Мемлекеттік, қызметтік және коммерциялық құпия болып табылатын ақпаратты ұсыну тәртібі, оны қорғау және пайдалану тәртібі. 2. Ұйымның құрылымы және бизнес-процестері. 3. Құжаттамамен жұмыс істеу тәртібі, Дербес деректер, Әкімшілік рәсімдер саласындағы заңнама. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етілмейді	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Бастамашылық Жауапкершілік Тиімділік Шығармашылық Коммуникативтілік Икемділік Өзін-өзі дамыту Эрудиция	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Талдаушы-маркетолог
	6	Мультимедиялық басылымдармен жұмыс жөніндегі кеңесші
	6	Медиа жоспарлау маманы

15. Кәсіптің карточкасы "Корректор":			
Топтың коды:	2642-2		
Қызмет атауының коды:	2642-2-002		
Кәсіптің атауы:	Корректор		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелген). Параграф 4. Корректор.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Көркем еңбекНегізгі орта білім берудегі тіл мен әдебиетті оқытудың педагогикасы мен әдістемесі	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнаулы орта, кәсіптік орта) білімі, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	4131-1-001 - Мәтінді өңдеуші 4131-2-003 - Мәтін теруші		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мәтіннің әртүрлі элементтерінің графикалық және лексикалық біркелкілігін қамтамасыз ету, орфографиялық және пунктуациялық қателерді жою, терудің техникалық ережелерін сақтау, сондай-ақ семантикалық және стилистикалық сипаттағы кемшіліктерді түзету.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Басылым алдында мәтіндерді түзету және өңдеу, олардың құрылымы мен мазмұнын тексеру, түзетілген материалды ресімдеу және жеткізу 2. Баспа материалдарын шығару процесін ұйымдастыру.	
	Қосымша еңбек функциялары:		
		Машықтар: 1. Өңдеуден кейін материалды түзету жүргізу. 2. Мәтіннің тіл нормаларына сәйкестігін қамтамасыз ету (лексикалық, сөзжасамдық және грамматикалық қателерді жою, емле мен тыныс белгілерін түзету). 3. Түзетулерді ескере отырып, терілген мәтіннің түпнұсқаға немесе алдыңғы түзетуге сәйкестігін қамтамасыз ету.	

Еңбек функциясы 1: Басылым алдында мәтіндерді түзету және өңдеу, олардың құрылымы мен мазмұнын тексеру, түзетілген материалды ресімдеу және жеткізу	Дағды 1: Басылым алдында мәтіндерді дайындау	Білімдер: 1. "Масс-медиа туралы" Қазақстан Республикасының Заңы. 2. "Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы" Қазақстан Республикасының Заңы. 3. Түзету ережелері және стандартты түзету белгілері. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді
	Дағды 2: Түзетілген материалды келісу және тапсыру	Машықтар: 1. Өндіріс кестесінің және материалдар мен мәтіндерді дайындау мерзімдерінің сақталуын қамтамасыз ету. 2. Ұйымдастыру саясаты мен процедураларын ұстану. Білімдер: 1. "Масс-медиа туралы" Қазақстан Республикасының Заңы. 2. Желілік және телерадио хабарларын тарату БАҚ деңгейіне қойылатын талаптарды айқындайтын нормативтік құжаттар. 3. "Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы" Қазақстан Республикасының Заңы. 4. Жазбаша және ауызша сөйлеу нормалары. 5. Сөйлеу мәдениетінің нормалары. 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді
	Дағды 1: Мәтіндерді жариялауға дейін оқып, түзету, олардың құрылымы мен мазмұнын тексеру, түпнұсқамен салыстыру.	Машықтар: 1. Терминдердің, шартты қысқартулар мен белгілеулердің (оның ішінде өлшем бірліктері), символдардың (графикалық белгілердің) дұрыс жазылуын бақылау. 2. Жеке әріптер мен таңбалардың дұрыс жазылмауын, мәтіннің абзацтарға дұрыс бөлінбеуін, кестелердің, иллюстрациялардың, анықтамалық қосымшалардың, сілтемелердің, дәйексөздердің дұрыс рәсімделуін түзету. 3. Анықталған қателіктерді редактормен келісу, редактор мен автордың түпнұсқада байқамаған барлық қателіктерін белгілеу. Білімдер: 1. Редакциялық процесті жүйелі түрде білу. 2. Жұмыста қазіргі заманғы коммуникациялық техникалық құралдарды пайдалану. 3. Мәтіндерді форматтау негіздері.

Еңбек функциясы 2: Баспа материалдарын шығару процесін ұйымдастыру.		4. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етілмейді
	Дағды 2: Түзетілген мәтіндерді тапсыру.	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Материалдарды тексеру үшін оқуға тапсыру. 2. Құжаттарды форматтау үшін компьютерлік бағдарламаларды пайдалану. 3. Корректур ережелерін сақтап, стандартты корректурлық белгілерді қолдану. 4. Қолданылып жүрген шартты қысқартуларды қолдану. 5. Кәсіби терминологияны пайдалану. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Материалдарды бөлімдер мен процесс қатысушылары арасында жеткізу ережелері мен әдістері. 2. Құжаттардың форматтары және оларды тапсыру талаптары. 3. Құпиялылық саясаты және деректерді беру қауіпсіздігі. 4. Материалдарды тапсыру шарттары мен мерзімдері. 5. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етілмейді
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Орындаушылық</p> <p>Өзін-өзі дамыту</p> <p>Зейін</p> <p>Табандылық</p> <p>Еңбекқорлық</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Тілші

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

16. Мемлекеттік органның атауы: Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі.

17. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар): "РТРК "Қазақстан"" АҚ.
Жоба жетекшісі: Мыңжасар Айгүл Тілеубалдықызы.

Орындаушылар: Татанов Мирас, miras.tatanov@rtrk.kz.

18. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 28.10.2024ж.

19. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 19.11.2024 ж.

20. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы:
20.12.2024ж.

21. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 3, 2024 ж.

22. Болжалды қайта қарау күні: 12.12.2027 ж.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің міндетін
атқарушының
2024 жылғы 26 желтоқсандағы
№ 635-НҚ бұйрығына
6-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Кәсіптік қоғамдық ұйымдардың қызметі"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: "Кәсіптік қоғамдық ұйымдардың қызметі" кәсіптік стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіби біліктілігін тануға және ұйымдар мен кәсіпорындарда кең ауқымды міндеттердің шешімдеріне қойылатын талаптарды белгілейді және Қазақстан Республикасының бұқаралық ақпарат құралдары саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық-коммуникациялық технологиялар – электрондық ақпараттық ресурстармен жұмыс істеу әдістерінің және аппараттық-бағдарламалық кешенді және телекоммуникация желісін қолдана отырып жүзеге асырылатын ақпараттық өзара іс-қимыл әдістерінің жиынтығы;

2) бұқаралық ақпарат құралы – мерзімді баспасөз басылымы, теле-, радиоарна, интернет-басылым;

3) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

4) дағды – кәсіптік тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

5) кәсіп – жеке адам жүзеге асыратын және орындалуы үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін қызмет түрі;

6) кәсіптік стандарт – формалды және (немесе) формалды емес, және (немесе) информформалды білім беру ескеріле отырып, білімге, машыққа, дағдыға, жұмыс

тәжірибесіне, біліктілік деңгейі мен құзыреттілікке, кәсіптік қызметтің нақты бір саласындағы еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын жалпы талаптарды белгілейтін жазбаша ресми құжат;

7) Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіптер сыныптауышы – Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын кәсіптердің атауларын көрсететін және оларды орындалатын жұмыстардың түріне сәйкес дағды деңгейі мен оған мамандану бойынша сыныптайтын стандарттау жөніндегі құжат;

8) машық – кәсіптік міндет шеңберінде жекелеген бірлі-жарым іс-әрекетті физикалық тұрғыдан және (немесе) ақыл-оймен орындау қабілеті;

9) ұлттық біліктілік жүйесі (бұдан әрі – ҰБЖ) – біліктілікке еңбек нарығы тарапынан сұранысты және біліктілікке білім беру, оның ішінде информалды білім беру жүйесі тарапынан ұсынысты реттеу мен келісудің құқықтық және институционалдық құралдары мен тетіктерінің кешені.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады.

- 1) АКТ – ақпараттық-коммуникациялық технологиялар;
- 2) БА – басшылық лауазымның біліктілік анықтамасы;
- 3) БСА – біліктіліктің салалық аясы;
- 4) БҰЖ – Біліктіліктің ұлттық жүйесі;
- 5) БҰА – Біліктіліктің ұлттық аясы;
- 6) БТБА – Біртұтас тарифтік-біліктілік анықтамасы;
- 7) ЭҚОК – экономикалық қызмет түрлерінің ортақ классификаторы.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Кәсіптік қоғамдық ұйымдардың қызметі.

5. Кәсіптік стандарттың коды: S94120006.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:
S Өзге де қызметтер түрлерін ұсыну.

94 Қоғамдық бірлестіктер (ұйымдар) қызметі;

94.1 Коммерциялық, кәсіпкерлік және қоғамдық кәсіптік ұйымдар қызметі;

94.12 Қоғамдық кәсіптік ұйымдар қызметі;

94.12.0 Қоғамдық кәсіптік ұйымдар қызметі.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: "Кәсіптік қоғамдық ұйымдардың қызметі" осындай ұйымдарды тиімді басқару және дамыту үшін қажетті негізгі құзыреттер мен дағдыларды айқындайды. Стандарт іс-шараларды ұйымдастыру, мүшелермен және әріптестермен өзара іс-қимыл жасау және кәсіптік қоғамдастықтың мүдделерін қорғау аспектілерін қамтиды. Стандарт қазіргі жағдайда қоғамдық ұйымдардың тұрақтылығы мен белсенділігін қамтамасыз ете алатын жоғары білікті мамандарды қалыптастыруға ықпал етеді.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Редакциялық алқа мүшесі (баспа, газет және журналдар редакциясының) - 6 СБШ-нің деңгейі;

2) Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші - 6 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Редакциялық алқа мүшесі (баспа, газет және журналдар редакциясының)":			
Топтың коды:	2642-2		
Қызмет атауының коды:	2642-2-014		
Кәсіптің атауы:	Редакциялық алқа мүшесі (баспа, газет және журналдар редакциясының)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС байланысы жоқ -		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Журналистика және ақпарат	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Талап етілмейді		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2642-2-006 - Ғылыми редактор		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жарияланатын материалдың редакциялық саясатқа және басылым стандарттарына сәйкес келуін және сапасын қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Өзекті жарияланымдарды сараптамалық бағалауды ұйымдастыру және / немесе жүргізу 2. Басылымның жұмысын дамытуға және оңтайландыруға бағытталған алқалы шешімдерді тұжырымдау және қабылдау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
		<p>Машықтар:</p> <p>1. Басылымдардың жоғары ғылыми және әдеби деңгейін қамтамасыз ету үшін белгілі бір тақырыптық бағыттағы ең күрделі ғылыми жұмыстарды редакциялау.</p> <p>2. Ғылыми және әдістемелік әдебиет шығарудың тақырыптық жоспарларының жобаларын жасау,</p>	

Еңбек функциясы 1:
Өзекті жарияланымдарды сараптамалық бағалауды ұйымдастыру және / немесе жүргізу

Дағды 1:
Ғылыми сараптама жүргізуді жүзеге асыру

рецензенттерді тандау және авторлармен баспа шарттарын және рецензенттермен еңбек келісімдерін дайындау.

3. Пәндік саладағы ғылым мен техниканың жаңа отандық және шетелдік жетістіктері бойынша қызметкерлерге консультация беру.

4. Авторлардың ғылыми материалдарын және оларға шолуларды талдау.

5. Материалдарды шығару мүмкіндігі, ұсынылған түзетулерді, толықтырулар мен қысқартуларды ескере отырып пысықтау немесе дәлелді бас тарту туралы қорытындылар дайындау.

6. Басылымға қабылданған материалдарды редакциялау.

7. Материалды түзету және толықтыру туралы ұсыныстарды тұжырымдау.

8. Материалдарда ғылым мен техниканың соңғы жетістіктері қаншалықты көрсетілгенін, сондай-ақ рецензенттердің ескертулері мен қолжазбаларға қойылатын талаптар ескерілгенін тексеру.

9. Ұсынылған материалдың толықтығын, бекітілген жоспарға сәйкестігін, бөлімдер атауларының олардың мазмұнына сәйкестігін, дәйексөздер мен цифрлық деректердің дұрыс жазылуын, сондай-ақ атаулардың, рәміздердің, ғылыми-техникалық терминдердің, өлшем бірліктерінің қолданылуы мен жазылуын және басылымның анықтамалық аппаратының ресімделуін тексеру.

10. Материалды әдеби редакциялау.

11. Табылған қателердің тізімін жасау.

12. Авторға оның қателіктерін түсіндіру.

13. Материалдың редакторлық паспортын жасау.

14. Қызметкерлерге материалмен (иллюстрациялар, аудио, бейне және т.б. бар болса), оның техникалық және көркемдік безендірілуімен жұмыс ерекшелігі бойынша нұсқау беру.

15. Материалдарды өндіріске шығару.

16. Фото, бейне, аудио және графикалық ақпаратпен жұмыс істеу.

17. Іздеу жүйесін оңтайландыру үшін мәтіннің негізгі сөздерін анықтау және оларды тақырыптарда қолдану.

18. Контексті, емлені, синтаксисті, пунктуацияны және материал стилін редакциялай отырып, пайдаланушылардың белгілі бір сұраныстары бойынша іздеу жүйелерін беру нәтижелерінде сайттың позициясын арттыру үшін шаралар кешенін іске асыру.

19. БАҚ нысаналы аудиториясының сұраныстарына өзектілігін арттыру үшін материалды өңдеу.

20. Ең көп таралған бағдарламалық қамтылымды қолдана отырып, цифрлық деректерді (мәтін, графикалық бейне, аудио және бейне) өңдеу.

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Редакциялық қызметтің теориялары, әдістері, тәсілдері мен құралдары. 2. БАҚ-тың редакциялық саясаты. 3. Ғылыми жарияланымдарды (хабарларды) жасаудың міндеттері мен әдістері, технологиясы мен техникасы, олардың мазмұндық және құрылымдық-композициялық ерекшелігі. 4. Ғылыми мәтіндерді, графикалық бейнені, аудио, бейнені редакторлық талдау. 5. Түрлі форматтағы ғылыми медиаөнімдерді дайындау әдістері, технологиясы және техникасы. 6. Ғылыми мәтіндерді, графикалық бейнені, аудио, бейнені өңдеу әдістері мен тәсілдері. 7. АКТ-ны баспасөзде, телевизияда, радиохабарларын таратуда, интернет-БАҚ-та қолдану әдістері. 8. Лауазымдық міндеттерін орындау үшін қажетті қазіргі әдеби және ғылыми тілдің қағидалары мен нормалары. 9. Қазақстан Республикасының БАҚ туралы заңнамасы. 10. Кәсіптік журналистік этика. 11. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
<p>Еңбек функциясы 2: Басылымның жұмысын дамытуға және оңтайландыруға бағытталған алқалы шешімдерді тұжырымдау және қабылдау</p>	<p>Дағды 1: Ұйымның баспа өнімдері нарығындағы үлесін кеңейтуді қолдауды жүзеге асыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өнім нарығындағы перспективалық мүмкіндіктерді анықтау. 2. Қоғамды ақпараттандырудың жаңа қажеттіліктері мен үрдістерін анықтау. 3. Ұсынылған жобаларды іске асырудың орындылығын, олардың идеялық-көркемдік маңыздылығын, сондай-ақ олардың ақталуы мен рентабельділігін негіздеу. 4. Іскерлік келіссөздер жүргізу. 5. Контингентке бейімделіп, әдеби, іскерлік және ғылыми стильдерді қолдана отырып, қарсыластарды сендіру арқылы баспасөз конференциялары мен көпшілік алдында сөйлеген сөздерінде өз ұстанымын қорғау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шығармашылық қиялды дамыту теориясы, әдістері, құралдары. 2. Маркетинг негіздері. 3. Медиаөнімдер нарығының конъюнктурасы. 4. Әлеуметтану негіздері. 5. Нейролингвистикалық бағдарламалау негіздері.

		6. Нысаналы аудиторияның ерекшеліктері, оның әлеуметтік және психологиялық сипаттамалары. 7. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті Шығармашылық және шығармашылық Логикалық ойлау Жүйелік ойлау Сыни тұрғыдан ойлау Логикалық ойлау Ассоциативті ойлау Шығармашылық қиял Ой-өрісінің кең болуы		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Редактор (жалпы профиль)	
	6	Баспаның, газет-журнал редакциясының тілшісі	
	6	Газет шолушысы	
10. Кәсіптің карточкасы "Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші":			
Топтың коды:	2431-3		
Қызмет атауының коды:	2431-3-007		
Кәсіптің атауы:	Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші" кәсібі карточкасының сипаты "Ақпараттық агенттіктердің қызметі" кәсіптік стандартында		

Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар: -
	-	Білімдер: -
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	-	-

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

11. Мемлекеттік органның атауы: Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі.

12. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар): "РТРК "Қазақстан"" АҚ.

Орындаушылар: Татанов Мирас, miras.tatanov@rtk.kz.

13. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 28.10.2024ж.

14. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 25.11.2024 ж.

15. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 20.12.2024ж.

16. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 3, 2024 ж.

17. Болжалды қайта қарау күні: 12.12.2027 ж.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің міндетін
атқарушының
2024 жылғы 26 желтоқсандағы
№ 635-НҚ бұйрығына
7-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Кино, видеофильмдер және телевизиялық бағдарламаларды өндіру қызметі"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: "Кино, видеофильмдер және телевизиялық бағдарламаларды өндіру қызметі" кәсіби стандарты Қазақстан Республикасының "

Кәсіби біліктіліктер туралы" Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес әзірленген, білім беру бағдарламаларын, соның ішінде кәсіпорындарда персоналды оқыту, еңбеккерлер мен білім ұйымдарының түлектерінің кәсіби біліктілігін мойындау, ұйымдар мен кәсіпорындардағы кең ауқымды міндеттерді шешуді қамтамасыз ету талаптарын белгілейді және Қазақстан Республикасының бұқаралық ақпарат құралдарында қолданылады. Кәсіби стандарт мамандардың біліктілік талаптарын және құзыреттерін реттеп, индустрияда контенттің жоғары сапасы мен кәсіби өзара әрекеттесуді қамтамасыз етеді.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық-коммуникациялық технологиялар – электрондық ақпараттық ресурстармен жұмыс істеу әдістерінің және аппараттық-бағдарламалық кешенді және телекоммуникация желісін қолдана отырып жүзеге асырылатын ақпараттық өзара іс-қимыл әдістерінің жиынтығы;

2) бұқаралық ақпарат құралы – мерзімді баспасөз басылымы, теле-, радиоарна, интернет-басылым;

3) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

4) дағды – кәсіптік тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

5) кәсіп – жеке адам жүзеге асыратын және орындалуы үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін қызмет түрі;

6) кәсіптік стандарт – формалды және (немесе) формалды емес, және (немесе) информформалды білім беру ескеріле отырып, білімге, машыққа, дағдыға, жұмыс тәжірибесіне, біліктілік деңгейі мен құзыреттілікке, кәсіптік қызметтің нақты бір саласындағы еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын жалпы талаптарды белгілейтін жазбаша ресми құжат;

7) Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіптер сыныптауышы – Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын кәсіптердің атауларын көрсететін және оларды орындалатын жұмыстардың түріне сәйкес дағды деңгейі мен оған мамандану бойынша сыныптайтын стандарттау жөніндегі құжат;

8) машық – кәсіптік міндет шеңберінде жекелеген бірлі-жарым іс-әрекетті физикалық тұрғыдан және (немесе) ақыл-оймен орындау қабілеті;

9) ұлттық біліктілік жүйесі (бұдан әрі – ҰБЖ) – біліктілікке еңбек нарығы тарапынан сұранысты және біліктілікке білім беру, оның ішінде информформалды білім беру жүйесі тарапынан ұсынысты реттеу мен келісудің құқықтық және институционалдық құралдары мен тетіктерінің кешені;

10) KPI – key performance indicator, бұл негізгі көрсеткіштердің индикаторы, яғни қызмет нәтижелерінің маңызды көрсеткіші;

11) SWOT анализ – компанияның күшті және әлсіз жақтарын, сондай-ақ нарықтағы мүмкіндіктер мен қауіптерді ескере отырып, оның даму перспективаларын бағалау әдісі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

- 1) АКТ – ақпараттық-коммуникациялық технологиялар;
- 2) БА – басшылар лауазымдарының біліктілік анықтамалығы;
- 3) СБШ – Салалық біліктілік шеңбері;
- 4) ҰБЖ – ұлттық біліктілік жүйесі;
- 5) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;
- 6) БТБА – Бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;
- 7) ЭҚЖЖ – Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;
- 8) ШБ – шығармашылық бірлестік.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Кино, видеофильмдер және телевизиялық бағдарламаларды өндіру қызметі.

5. Кәсіптік стандарттың коды: J59110038.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

J Ақпарат және байланыс.

59 Кино-, бейнефильмдер және телевизиялық бағдарламалар, дыбыс жазбалар және музыкалық шығармаларды шығару саласындағы қызмет;

59.1 Кино, бейнефильмдер және телевизиялық бағдарламаларды шығару бойынша қызмет;

59.11 Кино, бейнефильмдер және телевизиялық бағдарламаларды шығару бойынша қызмет;

59.11.0 Кино, бейнефильмдер және телевизиялық бағдарламаларды шығару бойынша қызмет.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Отандық кино, видео және телевизиялық бағдарламаларды жасау және ілгерілету, олардың өзектілігі, жариялылығы, әмбебаптығы немесе мамандандыруымен, ең кең аудиторияға қолжетімділігімен сипатталады. Кәсіби стандарт аудиовизуалды контентті жасаумен айналысатын мамандар үшін біліктілік талаптарын және құзыреттерді анықтайды. Стандарт сценарий жазу, режиссура, операторлық жұмыс, монтаж және постпродакшн дағдыларын, сондай-ақ кино өндірісі мен телевидение саласындағы заманауи технологиялар мен жобаларды басқару жөніндегі білімді қамтиды.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

- 1) Субтитрларды дайындаушы - 5 СБШ-нің деңгейі;
- 2) Тарату монтажгері - 5 СБШ-нің деңгейі;
- 3) Режиссер ассистенті - 5 СБШ-нің деңгейі;

- 4) Корректор - 5 СБШ-нің деңгейі;
- 5) Телеоператор - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 6) Сценарийші - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 7) Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 8) Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 9) Шолушы - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 10) Корреспондент - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 11) Комментатор - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 12) Телевизиялық/радиожаңалықтар репортері - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 13) Диктор - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 14) Бағдарлама жүргізуші - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 15) Режиссер - 7 СБШ-нің деңгейі;
- 16) Шығармашылық бірлестіктің бас редакторы - 8 СБШ-нің деңгейі;
- 17) Бас режиссер - 8 СБШ-нің деңгейі;
- 18) Бас продюсер - 8 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Субтитрларды дайындаушы":			
Топтың коды:	3521-3		
Қызмет атауының коды:	3521-3-002		
Кәсіптің атауы:	Субтитрларды дайындаушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Субтитрларды дайындаушы" кәсіби карточкасының сипаттамасы " Кинофильмдерді, бейнелерді және телевизиялық бағдарламаларды дайындаудың пост өндірістік кезеңі" кәсіби стандартында орналасқан		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар: -	
	-	Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
10. Кәсіптің карточкасы "Тарату монтажері":			
Топтың коды:	3521-3		
Қызмет атауының коды:	3521-3-004		
Кәсіптің атауы:	Тарату монтажері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Тарату монтажері" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Телевизиялық бағдарламаларды құру және тарату жөніндегі қызмет" кәсіби стандартында орналасқан		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		

Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар:	
	-	-	
		Білімдер:	
		-	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
11. Кәсіптің карточкасы "Режиссер ассистенті":			
Топтың коды:	2654-2		
Қызмет атауының коды:	2654-2-002		
Кәсіптің атауы:	Режиссер ассистенті		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Режиссер ассистенті" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Телевизиялық бағдарламаларды жасау және тарату жөніндегі қызмет" кәсіби стандартында орналасқан		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар:	
	-	-	
		Білімдер:	
		-	

	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
12. Кәсіптің карточкасы "Корректор":			
Топтың коды:	2642-2		
Қызмет атауының коды:	2642-2-002		
Кәсіптің атауы:	Корректор		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Корректор" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Газет шығару. Журналдар мен мерзімді басылымдарды шығару" кәсіби стандартында орналасқан		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар:	
	-	-	
		Білімдер:	
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
13. Кәсіптің карточкасы "Видеооператор":			
Топтың коды:	3521-2		
Қызмет атауының коды:	3521-2-008		
Кәсіптің атауы:	Видеооператор		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Телеоператор" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Телевизиялық бағдарламаларды жасау және трансляциялау" кәсіби стандартында орналасқан.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар: -	
	-	Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	

14. Кәсіптің карточкасы "Сценарийші":			
Топтың коды:	2641-2		
Қызмет атауының коды:	2641-2-002		
Кәсіптің атауы:	Сценарийші		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: -	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Сценарийші" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Телевизиялық бағдарламаларды жасау және тарату жөніндегі қызмет" кәсіби стандартында орналасқан		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар: -	
	-	Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
15. Кәсіптің карточкасы "Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант":			
Топтың коды:	2431-2		
Қызмет атауының коды:	2431-2-001		
Кәсіптің атауы:	Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант		

СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: -	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Мультимедиялық басылымдармен жұмыс жөніндегі кеңесші" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Кинофильмдерді, бейнелерді және телевизиялық бағдарламаларды тарату жөніндегі қызмет" кәсіби стандартында орналасқан		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1: -	Машықтар: -	
		Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі: :	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
16. Кәсіптің карточкасы "Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші":			
Топтың коды:	2431-3		
Қызмет атауының коды:	2431-3-007		
Кәсіптің атауы:	Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-	-	-
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: -	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-	-	-
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-	-	-
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	-	-	-
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Ақпараттық агенттіктердің қызметі" кәсіби стандартында орналасқан		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1: -	Машықтар: -	
		Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі: :	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	-	-	-
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-	-	-
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
17. Кәсіптің карточкасы "Шолушы":			
Топтың коды:	2642-1		
Қызмет атауының коды:	2642-1-014		
Кәсіптің атауы:	Шолушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-	-	-

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Шолушы" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Веб-порталдардың қызметі" кәсіби стандартында орналасқан.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар: -	
	-	Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
18. Кәсіптің карточкасы "Корреспондент":			
Топтың коды:	2642-1		
Қызмет атауының коды:	2642-1-007		
Кәсіптің атауы:	Корреспондент		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		

Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Корреспондент" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Телевизиялық бағдарламаларды құру және трансляциялау жөніндегі қызмет" кәсіби стандартында орналасқан.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар: -	
	-	Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
19. Кәсіптің карточкасы "Комментатор":			
Топтың коды:	2656-3		
Қызмет атауының коды:	2656-3-005		
Кәсіптің атауы:	Комментатор		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: -	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			

Қызметтің негізгі мақсаты:	"Комментатор" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Телевизиялық бағдарламаларды жасау және трансляциялау" кәсіби стандартында орналасқан.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар: -	
	-	Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
20. Кәсіптің карточкасы "Телевизиялық/радиожаңалықтар репортері":			
Топтың коды:	2642-1		
Қызмет атауының коды:	2642-1-019		
Кәсіптің атауы:	Телевизиялық/радиожаңалықтар репортері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Телевизиялық/радио жаңалықтар репортері" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Телевизиялық бағдарламаларды жасау және трансляциялау" кәсіби стандартында орналасқан.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар: -	
	-	Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
21. Кәсіптің карточкасы "Диктор":			
Топтың коды:	2656-3		
Қызмет атауының коды:	2656-3-001		
Кәсіптің атауы:	Диктор		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Диктор" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Телевизиялық бағдарламаларды жасау және тарату жөніндегі қызмет" кәсіби стандартында орналасқан.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		

Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар:	
	-	-	
		Білімдер:	
		-	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
22. Кәсіптің карточкасы "Бағдарлама жүргізуші":			
Топтың коды:	2656-2		
Қызмет атауының коды:	2656-2-001		
Кәсіптің атауы:	Бағдарлама жүргізуші		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Бағдарлама жүргізушісі" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Телевизиялық бағдарламаларды құру және трансляциялау жөніндегі қызмет" кәсіби стандартында орналасқан.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар:	
	-	-	
		Білімдер:	
		-	

	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
23. Кәсіптің карточкасы "Режиссер":			
Топтың коды:	2654-2		
Қызмет атауының коды:	2654-2-007		
Кәсіптің атауы:	Режиссер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Режиссер" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Телевизиялық бағдарламаларды құру және трансляциялау жөніндегі қызмет" кәсіби стандартында орналасқан.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар:	
	-	-	
		Білімдер:	
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
24. Кәсіптің карточкасы "Шығармашылық бірлестіктің бас редакторы":			
Топтың коды:	1332-2		
Қызмет атауының коды:	1332-2-005		
Кәсіптің атауы:	Шығармашылық бірлестіктің бас редакторы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	8		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшылары, мамандары және басқа да қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2017 жылғы 17 тамызда № 15495 болып тіркелді. 4 Параграф. Бас редактор.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (PhD докторантура, PhD дәрежесі, осы саладағы PhD дәрежесі, ғылым кандидаты, ғылым докторы)	Мамандық: Журналистика және ақпарат	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	кадрларды дайындау бағыттарының бірі: педагогикалық ғылымдар және/немесе өнер және гуманитарлық ғылымдар және/немесе әлеуметтік ғылымдар, журналистика және ақпарат бизнес, басқару және құқық және/немесе жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика және/немесе ақпараттық-коммуникациялық технологиялар және/немесе қызмет көрсету (туризм, мәдени-тынығу жұмысы) бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және мәдениет және/немесе білім және/немесе ғылым және/немесе архив ісі және/немесе экономика және/немесе құқық салаласында 5 жылдан кем емес жұмыс өтілі, немесе Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы білім беру ұйымдарында жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламалары бойынша немесе Жұмыс органы бекітетін басым мамандықтар бойынша шетелдік жоғары оқу орындарын аяқтаған адамдар үшін және кадрларды дайындау бағыттарының бірі: педагогикалық ғылымдар және/немесе өнер және гуманитарлық ғылымдар және/немесе әлеуметтік ғылымдар, журналистика және ақпарат бизнес, басқару және құқық және/немесе жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика және/немесе ақпараттық-коммуникациялық технологиялар және/немесе қызмет көрсету (туризм, мәдени-тынығу жұмысы) бойынша ғылыми дәрежесі бар адамдар үшін 2 жылдан кем емес.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	талап етілмейді		
	1332-2-003 - Бағдарламалардың бас редакторы		

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1332-2-004 - Студияның бас редакторы (киностудия) 1332-2-002 - Бас әкімші (бағдарламаларды және телерадио хабарларын дайындау жөіндегі)	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мақсатты аудиторияның заманауи сұраныстарын, АКТ даму деңгейін ескере отырып, бейне, теледидар өнімдерін құру және тарату процестерін шығармашылық, тиімді және тиімді басқару есебінен ТҚК-нің бәсекеге қабілеттілігін арттыру және оның нарықтық үлесін кеңейту.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Шығармашылық бірлестіктің стратегиялық саясатын қалыптастыру. 2. Шығармашылық бірлестіктің қызметін жедел басқару.
	Қосымша еңбек функциялары:	
	Дағды 1: Шығармашылық бірлестіктің стратегиялық саясатын қалыптастыру. Дайындық жұмыстарын жүргізу.	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Әр түрлі көздерден маңызды деректерді жинап, өңдеп, талдау жүргізу; олардан ақпарат алу; жалпы ережелер немесе қорытындылар қалыптастыру үшін фрагменттерді біріктіру; объектілер немесе әрекеттер туралы ақпаратты белгілі бір тәртіппен немесе схема бойынша құрылымдау; білімді шығару. 2. Шығармашылық бірлестіктің қызмет бағыттары бойынша стратегияны әзірлеу. 3. Шығармашылық бірлестіктің қызметін стратегиялық жоспарлау. 4. Шығармашылық бірлестіктің бизнес-процестерін жобалау. 5. Ұйымның ішкі және сыртқы ортасын талдау. 6. Потенциалды, тенденцияларды және даму стратегияларын анықтау. 7. Қарыз қаражаттарының көздерін анықтау. 8. Жобалардың орындау мерзімдерін анықтау. 9. КРІ қалыптастыру. 10. Шығармашылық бірлестіктің мүдделерін қорғау. 11. Жаңалықтар ағынын қолдау үшін кәсіби қоғамдар мен байланыстарды құру. 12. Редакциялық алқаны құру. 13. Прецессиондық желіні дамыту. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасының заңнамалық және нормативтік құқықтық актілері, жоғары тұрған қаржылық және бақылау-ревизиялық органдардың актілері, еңбек және әлеуметтік даму, өндірістік жоспарлау және өндірісті жедел басқару мәселелері бойынша нормативтік және әдістемелік материалдар. 2. Ұйымның саясаты мен стратегиясы, даму перспективалары, оның ерекшеліктері. 3. Стратегиялық (соның ішінде инновациялық) менеджмент.

		<p>4. Медиа өнімдерінің номенклатурасы, орындалатын жұмыстар мен қызметтердің түрлері, ең жақсы отандық және әлемдік жетістіктер.</p> <p>5. Өндіріс технологиясының негіздері, медиа өнімдерін қабылдау және тапсыру, ұйымдастыру.</p> <p>6. Деректерді беру, хабар тарату, пакеттік коммутаторлау, телекоммуникациялық жүйелерді басқару және пайдалану негіздері.</p> <p>7. Ішкі еңбек тәртібі, өндірістік қауіпсіздік және еңбек қорғау ережелері, қоршаған ортаны қорғау нормалары, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен қорғау үшін ұжымдық және жекелей қорғаныс құралдары және басқа да талаптар.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етілмейді
Еңбек функциясы 1: Шығармашылық бірлестіктің стратегиялық саясатын қалыптастыру.	Дағды 2: Шығармашылық бірлестіктің стратегиялық саясатының тиімділігін талдау.	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ТҚК бизнес-процестерінің тиімділігіне талдау жүргізу. 2. Ресурстарды пайдалану тиімділігін талдау. 3. ТҚК Қаржы-шаруашылық қызметін талдау. 4. КРІ талдау. 5. Тәуекелдерді талдау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Саясат және стратегия, ұйымның даму перспективалары, оның ерекшеліктері. 2. Стратегиялық (соның ішінде инновациялық) менеджмент. 3. Адам капиталы басқарудың негіздері. 4. Корпоративтік стандарттар мен қызметкерлерді бейімдеу әдістемелері. 5. Медиа өнімдерінің номенклатурасы, орындалатын жұмыстар мен қызметтердің түрлері, ең жақсы отандық және әлемдік жетістіктер. 6. Өндіріс технологиясының негіздері, медиа өнімдерін қабылдау және тапсыру, ұйымдастыру. 7. Талдау жүргізудің теориясы, әдістері, құралдары. 8. Бизнес-процестердің тиімділігін бағалау әдістемелері (салмақталған көрсеткіштер жүйесі, операциялар тізбегін талдау, шектеулер теориясы, ауытқуларды талдау және қосылған құнды құру нүктелерін талдау). 9. КРІ қалыптастыру тәсілдері. 10. Тәуекелдерді басқарудың теориясы, әдістері, құралдары. 11. Ішкі еңбек тәртібі, өндірістік қауіпсіздік және еңбек қорғау ережелері, қоршаған ортаны қорғау нормалары, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары, қауіпті және зиянды өндірістік және

	табиғи факторлардың әсерінен қорғау үшін ұжымдық және жекелей қорғаныс құралдары және басқа да талаптар.
Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етілмейді
Дағды 3: Бизнес-процестерді жоспарлау және жобалардың бизнес-жоспарларын құру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жобалардың өмірлік циклінің перспективасына стратегиялық көзқарасты қалыптастыру. 2. Оппоненттердің және мүдделі сыртқы ұйымдардың пікірлерін ескере отырып, стратегияны , соның ішінде ұйымдық құрылымды әзірлеу. 3. Процесс диаграммаларын (блок-схемаларды) құрастырып, бизнес-процестерді орындау алгоритмдерін ұсыну. 4. Бизнес-процестерді шығармашылық бірлестіктің ұйымдық құрылымына сәйкес бөлу және бизнес-процестерді басқару органдарын анықтау. 5. Жекелеген бизнес-процестердің, рәсімдердің, жұмыстар кешендерінің және олардың орындаушыларының тиімділігін бағалау. 6. Ұйымның құндылықтары мен саясатына сәйкес нақты жағдайларда жүйелік шешімдер қабылдау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Саясат және стратегия, видео- және телевизиялық өнімдер жасау жобаларының даму перспективалары . 2. Стратегиялық және инновациялық менеджмент. 3. Корпоративтік стандарттар мен қызметкерлерді бейімдеу әдістемелері. 4. Ұйымның шаруашылық-қаржылық қызметін экономикалық талдау жүргізу әдістері, ішкі шаруашылық резервтерді анықтау. 5. Тәуекелдерді басқарудың теориясы, принциптері, әдістері, технологиялары. 6. Ұйымның сыртқы орта факторларын талдау принциптері, әдістері, технологиялары. 7. Ұйымдық құрылымдарды талдау принциптері, әдістері, технологиялары, құралдары. 8. Ұйымның күшті және әлсіз жақтарын талдау принциптері, әдістері, технологиялары, құралдары. 9. Ұйымның нарықтық шаруашылық және қаржылық менеджмент әдістері. 10. БАҚ және ұйымның өндірістік қызметінің ерекшелігі. 11. Бизнес-процестерді функционалдық модельдеу методологиялары. 12. Ішкі еңбек тәртібі, өндірістік қауіпсіздік және еңбек қорғау ережелері, қоршаған ортаны қорғау нормалары, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары, қауіпті және зиянды өндірістік және

		табиғи факторлардың әсерінен қорғау үшін ұжымдық және жекелей қорғаныс құралдары және басқа да талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	<p>талап етілмейді</p> <p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Адам ресурстарын бөлу. 2. Персоналды белсенді шығармашылық қызметке ынталандыру. 3. Стратегиялық басқарудың элементтерін кешенді түрде қолдану. 4. Стратегияның жүзеге асырылуын бақылау. 5. Жоспарларды, жобаларды, жағдайларды, ықтимал тәуекелдерді және нәтижелерді бағалау, талдау және басқару, берілген тапсырмалар аясында. 6. Жекелеген бизнес-процестердің, рәсімдердің, жұмыстар кешендерінің және олардың орындаушыларының тиімділігін бағалау. 7. Салыстырмалы көпкритериялық талдау нәтижелеріне сәйкес стратегиялық басқару жоспарларын түзету және оңтайландыру. 8. Медиа өнімдерін шығаруын басқару. 9. Материалдық, қаржылық және техникалық ресурстарды рационалды пайдалануды бақылау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Менеджмент, тәуекелдерді басқару теориясы, әдістері және құралдары. 2. Экономиканың негіздері. 3. Интеллектуалдық меншік бағалаудың негіздері және оны коммерциялау. 4. Продюсерлердің қызметін координациялау және бақылау. 5. Талдау жүргізудің теориясы, әдістері, тәсілдері, құралдары. 6. Тәуекелдерді басқарудың теориясы, әдістері және құралдары. 7. Жабдықты пайдалану бойынша дефектілік ведомостерді, паспорттарды, альбомдарды, нұсқаулықтарды және басқа техникалық құжаттаманы әзірлеу тәртібі. 8. Ұйымның өндірістік қуаттары, техникалық сипаттамалары, конструктивтік ерекшеліктері, жабдықтың мақсаты мен жұмыс режимдері, оны пайдалану ережелері. 9. БАҚ және ұйымның өндірістік қызметінің ерекшелігі. 10. Жоспарлық және есептік құжаттаманы әзірлеу және рәсімдеу, тауарлы-материалдық құндылықтарды сақтау бойынша стандарттар, техникалық талаптар және басқа да нұсқаулық материалдар. <p>Дағды 1: Жобалардың, жоспарлардың/ процесстердің өмірлік цикліне жедел басқару жүргізу.</p>

		<p>11. Ұйымның медиа өнімдерін өндіру технологиялары және материалдарға, дайын медиа өнімдеріне қойылатын талаптар.</p> <p>12. Ішкі еңбек тәртібі, өндірістік қауіпсіздік және еңбек қорғау ережелері, қоршаған ортаны қорғау нормалары, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен қорғау үшін ұжымдық және жекелей қорғаныс құралдары және басқа да талаптар.</p>
Дағдыны тану мүмкіндігі :		талап етілмейді
<p>Еңбек функциясы 2: Шығармашылық бірлестіктің қызметін жедел басқару.</p>	<p>Дағды 2: Ұйымның оперативтік басқару бойынша процестер мен құжат айналымын әкімшілендіру.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стратегиялық және оперативтік басқару мәселелері бойынша табысты корпоративтік тәжірибелерді талдау. 2. Ұйымдармен, мекемелермен және кәсіпорындармен, сондай-ақ студияға (бас редакция, шығармашылық бірлестік) жұмысқа шақырылған тұлғалармен келісімшарттар жасау және олардың орындалуын бақылау. 3. Ұйымның қызмет стандарттарын әзірлеуді және процестерді унификациялауды басқару. 4. Персоналмен қамтамасыз ету, бағалау, даму және еңбек ақы жүйелерін қалыптастыру, корпоративтік әлеуметтік бағдарламалар мен әлеуметтік саясат, шығындар және персонал бюджетінің қалыптасуы бойынша ережелерді (бағдарламалар, ұсыныстар және басқа құжаттар) әзірлеуді басқару; қызметтер жеткізушілерімен персоналды басқару бойынша келісімшарттарды жасау және олардың алдын ала рәсімдерін жүргізу; сондай-ақ персоналды оперативтік басқару жүйелерін дамыту және құрылымдық бөлімшелердің жұмысын ұйымдастыру, қажетті түзету және алдын алу шараларын енгізу. 5. Шығармашылық редакциялық алқаның жұмысын координациялау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Инновацияларды ескере отырып, ұйымның даму және тиімділігін басқару әдістері. 2. Жоспарлардың және міндеттердің орындалуын талдау, олардың экономикалық тиімділігін анықтау әдістері. 3. Құрылымдық бөлімшелердің жұмысын бағалау әдістері. 4. Оперативтік басқару процестерін аудиттеу және контроллинг жүргізу әдістері. 5. Бизнес-процестер, мамандықтар, еңбек нормалары бойынша стандарттар жүйелері. 6. Бюджеттерді қалыптастыру және бақылау технологиялары мен әдістері.

	<p>7. Персоналды және олардың еңбек нәтижелерін бағалау нысандары мен әдістері.</p> <p>8. Ұйымның мақсаттары, даму стратегиясы.</p> <p>9. Ұйымның бизнес-жоспары және бизнес-процестері.</p> <p>10. Ұйымның басқару саясаты.</p> <p>11. Ұйымның ұйымдастырушылық-штаттық құрылымы.</p> <p>12. БАҚ редакциялық саясаты.</p> <p>13. Қазақстан Республикасының БАҚ туралы заңнамасы.</p> <p>14. Ішкі еңбек тәртібі, өндірістік қауіпсіздік және еңбек қорғау ережелері, қоршаған ортаны қорғау нормалары, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен қорғау үшін ұжымдық және жекелей қорғаныс құралдары және басқа да талаптар.</p>
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>талап етілмейді</p>
<p>Дағды 3: Ұжымның қызметінің нәтижелерін ұйымдастыру және бағалау, кәсіби қызметке, жауапкершілік аймағына және салаға сәйкес міндеттер қою, шығармашылық процестерді/жобаларды командалық түрде жүзеге асыру жолдарын оңтайландыру.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Продюсерлермен, режиссерлермен, сценаристтермен және жобалық команданың мүшелерімен тиімді коммуникация орнату, ақпаратты өңдеу және алынған нәтижелер негізінде шешімдер қабылдау. 2. Өз жауапкершілік аймағында әлеуметтік және этикалық аспектілерді ескере отырып шешімдер (пікірлер) қабылдау. 3. Өкілеттіктерді делегирлеу. 4. Тандалған жобаларда шығармашылық авторлық қызметпен айналысу. 5. Командалық қызметке стратегиялық басқарудың элементтерін кешенді түрде қолдану. 6. Командалық қызметті бақылау және ынталандыру. 7. Персоналдың жұмысы аясында жоспарларды, жобаларды, жағдайларды, ықтимал тәуекелдерді және нәтижелерді бағалау және талдау. 8. Адам капиталының (потенциалы, мотивациясы, мобильдігі) сапалы талдауына негізделе отырып, персонал қызметін басқару. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Командалық құрылым (соның ішінде экстремалды командалық құрылым). 2. Өндіріс технологиясының, көркем эстетиканың, медиа өнімдерін сертификаттау және қабылдау негіздері. 3. Нарық конъюнктурасын ескере отырып, медиа өнімдерді жасау бойынша отандық және әлемдік тәжірибелер, бизнес-процестерді ұйымдастырудың прогрессивті әдістері.

		<p>4. Интеллектуалдық меншікті қорғаудың құқықтық негіздері.</p> <p>5. Ішкі еңбек тәртібі, өндірістік қауіпсіздік және еңбек қорғау ережелері, қоршаған ортаны қорғау нормалары, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен қорғау үшін ұжымдық және жекелей қорғаныс құралдары және басқа да талаптар.</p>	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Жүйелі ойлау</p> <p>Күйзеліске тұрақтылық</p> <p>Тәртіптілік</p> <p>Бастамашылық</p> <p>Басшылық қасиеттер</p> <p>Кәсіби коммуникация</p> <p>Еңбекқорлық</p>		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Режиссер	
	7	Продюсер (общий профиль)	
25. Кәсіптің карточкасы "Бас режиссер":			
Топтың коды:	1332-2		
Қызмет атауының коды:	1332-2-006		
Кәсіптің атауы:	Бас режиссер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	8		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	<p>Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшылары, мамандары және басқа да қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2017 жылғы 17 тамызда № 15495 болып тіркелді.</p> <p>Параграф 3. Бас режиссер.</p>		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (PhD докторантура, PhD дәрежесі, осы саладағы PhD дәрежесі, ғылым кандидаты, ғылым докторы)	Мамандық: Журналистика және ақпарат	Біліктілік: -
	өнер және гуманитарлық ғылымдар (өнер) кадрларды дайындау бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және мәдениет және/немесе білім беру саласында 5 жылдан кем емес жұмыс өтілі немесе		

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы білім беру ұйымдарында жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламалары бойынша немесе Жұмыс органы бекітетін басым мамандықтар бойынша шетелдік жоғары оқу орындарын аяқтаған адамдар үшін және өнер және гуманитарлық ғылымдар (өнер) кадрларды дайындау бағыты бойынша ғылыми дәрежесі бар адамдар үшін 2 жылдан кем емес.	
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	талап етілмейді	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Түсіру және монтаждау процестерін шығармашылық басқару арқылы медиа өнімдерді құру.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. ШБ көркемдік персоналын жедел басқару 2. ШБ шығармашылық-өндірістік қызметін қамтамасыз ету
	Қосымша еңбек функциялары:	
	Дағды 1: ШБ-тің көркемдік персоналды операциялық басқару жүйесін әзірлеу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ақпаратты жинау, талдау және құрылымдау, білім алу. 2. ШБ көркемдік персоналын жедел басқару мәселелері бойынша табысты тәжірибелерді талдау. 3. ШБ көркемдік персоналына жедел мақсаттар қою. 4. Көркемөнер қызметкерлеріне тапсырмалар беру, оларды орындау үшін ресурстарды анықтау және орындалуын бақылау. 5. ШБ көркемдік персоналының қызметін басқаруда жоспарлар, бағдарламалар мен рәсімдерді әзірлеу. 6. ШБ көркемдік персоналмен қамтамасыз ету, бағалау, дамыту, еңбекақы төлеу жүйелерін қалыптастыру және корпоративтік әлеуметтік бағдарламалар бойынша ұсыныстар әзірлеу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ақпаратты жинау, талдау, жүйелеу, сақтау және сақтау, одан білім алу әдістері. 2. Тәуекелдерді басқару теориясы, әдістері, әдістері мен құралдары. 3. Режиссура, актерлік, драматургия теориясы, әдістері, практикасы. 4. Ұйымның мақсаттары, Даму стратегиясы. 5. ТҚК өндірістік қызметінің негіздері. 6. Ішкі еңбек тәртібі, өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау қағидалары, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария жөніндегі нормалар, өрт қауіпсіздігі талаптары, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары және басқалар.

	Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етілмейді
Еңбек функциясы 1: ШБ көркемдік персоналын жедел басқару	Дағды 2: Көркемдік персоналды операциялық басқаруды жүзеге асыру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шығармашылық процестерді жедел басқару мәселелері бойынша табысты корпоративтік тәжірибелерді талдау. 2. ТҚК көркемдік персоналына жедел мақсаттар қою. 3. Шығармашылық қызметкерлерге тапсырмалар беру, оларды орындау үшін ресурстарды анықтау және олардың орындалуын бақылау. 4. ТҚК шығармашылық қызметін басқаруда жоспарларды, бағдарламалар мен рәсімдерді іске асыру. 5. Бөлімшені жедел басқару, басқару іс-шаралары саласындағы процестерді бақылау, салыстыру және талдау, сондай-ақ жоспарлы көрсеткіштерден ауытқуды тудыратын факторларды анықтау. 6. Шығармашылық персоналмен Қамтамасыз ету, бағалау, дамыту, еңбекақы төлеу жүйелерін қалыптастыру және корпоративтік әлеуметтік бағдарламалар мен әлеуметтік саясат бойынша ұсыныстарды іске асыру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Режиссура, актерлік, драматургия теориялары, әдістері, практикасы. 2. Жоба арналған мақсатты аудитория, оның әлеуметтік және психологиялық сипаттамалары. 3. Ұқсас форматтағы және тақырыптағы медиа жобалардың отандық және әлемдік тәжірибесі. 4. Медиа өнімдер тұжырымдамасын әзірлеу принциптері (оның ішінде модельдеу және дизайн), оны талдау және түзету әдістері. 5. Ішкі еңбек тәртібі, өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау қағидалары, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария жөніндегі нормалар, өрт қауіпсіздігі талаптары, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары және басқалар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етілмейді
		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Видео фильмдер мен телебағдарламаларды жасаудың шығармашылық-өндірістік процесстерін ұйымдастыру. 2. ТО қызметінің шығармашылық концепциясын анықтау. 3. ТО-ның перспективалық және ағымдағы жоспарларын әзірлеу. 4. Бекітілген жоспарлы көрсеткіштердің орындалуын қамтамасыз ету.

5. Медиа өнімдер жасаудағы отандық және әлемдік озық тәжірибені талдау және енгізу.
6. Эскиздер мен макеттердің көркемдік безендірілуінің қабылдануын ұйымдастыру.
7. Режиссер-постановщиктердің қойылымдарды даярлауға арналған жұмыстар кешенін бақылау.
8. Жаңа сахналық шығармаларды жасау бойынша авторлармен жұмыс жүргізу.
9. Қойылым топтары мен орындаушылардың құрамын қалыптастыру.
10. Көріністер, репетициялар мен сабақтар кезінде өндірістік және шығармашылық тәртіптің сақталуын бақылау.
11. Театрлар, концерттік ұйымдар, музыкалық, би және әуесқой ұжымдардың артистік және көркемдік персоналынан ТО шығармашылық активін қалыптастыру.
12. Ұжымда шығармашылық атмосфераны қалыптастыру және өнеркәсіптік-өндірістік персоналдың қабілеттерін толық жүзеге асыру үшін жағдай жасау.
13. Көркемдік-өндірістік персоналдың жұмысын үйлестіру.
14. Шығармашылық топтардың жазу мен монтажға дайындығын анықтау.
15. Медиа өнімді қабылдау.
16. Техникалық құралдарды пайдалануды бақылау.
17. Режиссерлер арасында жүктемені нормативтік негізде тиімді бөлу.
18. Режиссерлердің жұмысын ұйымдастырудың прогрессивті формаларын енгізу үшін жағдай жасау.
19. Заңнаманы сақтай отырып, бөлімшенің негізгі мәселелерін шешу.
20. Авторлық, орындаушылық және постановкалық сыйақылардың мөлшерлері, жұмысқа қабылдау, орын ауыстыру, жұмыстан шығару және үздік қызметкерлерді ынталандыру туралы ұсыныстар әзірлеу, сондай-ақ еңбек және өндірістік тәртіпті бұзушыларға тәртіптік жаза қолдану.

Білімдер:

1. БАҚ бөлімшесін басқару теориясы, әдістері, тәсілдері мен құралдары.
2. Талдау жүргізу теориясы, әдістері, құралдары.
3. Ұйымның дамуы мен тиімділігін басқару әдістері.
4. Персоналды және олардың еңбек нәтижелерін бағалау нысандары мен әдістері.
5. Ұйымның мақсаттары, Даму стратегиясы.
6. Ұйымның Бизнес-жоспары және бизнес-процестері.
7. Ұйымның құрылымы.
8. Ұйымның ұйымдық-штаттық құрылымы.

Дағды 1:

Шығармашылық-өндірістік процестерге жетекшілік ету

Еңбек функциясы 2:

Ш Б шығармашылық-өндірістік қызметін қамтамасыз ету

		<p>9. Жалпы және әлеуметтік психологияның, еңбек әлеуметтануының және психологиясының, еңбек экономикасының, қауіпсіз еңбек жағдайларының негіздері.</p> <p>10. Ішкі еңбек тәртібі, өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау қағидалары, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария жөніндегі нормалар, өрт қауіпсіздігі талаптары, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары және басқалар.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді
	Дағды 2: Сыртқы ортамен байланыс орнату және қолдау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аудиториямен кері байланысты ұйымдастыру (өндірістік поштаны қабылдау, БАҚ сайтында және әлеуметтік желілердегі беттерде хаттарға, қоңырауларға және түсініктемелерге жауап беру). 2. Жобаны (БАҚ) дамыту үшін аудиториядан алынған деректерді өңдеу нәтижелерін пайдалану. 3. Медиа өнімнің жоғары көркемдік деңгейін қамтамасыз ету. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бұқаралық ақпаратты тұтыну және өндіру процесіндегі аудиторияның рөлі, қазіргі заманғы БАҚ аудиториясының негізгі сипаттамалары, аудиторияны зерттеудің негізгі әдістері. 2. Лауазымдық міндеттерін орындау үшін қажетті қазіргі әдеби тілдердің ережелері мен нормалары. 3. Ішкі еңбек тәртібі, өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау қағидалары, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария жөніндегі нормалар, өрт қауіпсіздігі талаптары, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары және басқалар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Дербестік және жауапкершілік</p> <p>Жүйелі ойлау</p> <p>Бастамашылық</p> <p>Көшбасшылық қасиеттер</p> <p>шешендік өнер</p> <p>бастамашылық</p> <p>Кәсіби байланыс</p> <p>Еңбекқорлық</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды	
	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:

СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	7	Режиссер
	7	Продюсер (жалпы профиль)
26. Кәсіптің карточкасы "Бас продюсер":		
Топтың коды:	1210-0	
Қызмет атауының коды:	1210-0-015	
Кәсіптің атауы:	Бас продюсер	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	8	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС байланысы жоқ -	
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (PhD докторантура, PhD дәрежесі, осы саладағы PhD дәрежесі, ғылым кандидаты, ғылым докторы)	Мамандық: Журналистика және ақпарат
		Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	талап етілмейді	
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	талап етілмейді	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Шығармашылық үдерісті қолдауды жан-жақты ұйымдастыру және барынша кең аудиторияның медиа өнімдерін ілгерілету есебінен жоғары сапалы сұранысқа ие отандық бейне -, телевизиялық өнімдер.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Медиа өнімдерді құрудың шығармашылық процестерін қамтамасыз етуді қолдау бөлігінде ШБ стратегиясын орындау және дамыту 2. ШБ-тің маркетингтік стратегиясын іске асыру
	Қосымша еңбек функциялары:	
		Машықтар: 1. Стратегиялық басқару элементтерін кешенді қолдану. 2. Медиа өнімдерді құрудың шығармашылық процестерін қамтамасыз ету бөлігінде ТҚ стратегиясын іске асыруды бақылау. 3. Қойылған міндеттер шеңберінде жоспарларды, жобаларды, жағдайларды, ықтимал тәуекелдер мен нәтижелерді бағалау және талдау.

<p>Дағды 1: Шығармашылық жобаларды, жоспарларды, процестерді қамтамасыз етуді қолдау</p>	<p>4. Медиа жобалардың тиімділігін бағалау. 5. Салыстырмалы көп өлшемді талдау нәтижелері бойынша стратегиялық басқару жоспарларын түзету және оңтайландыру. 6. Медиа өнімдерін шығаруды басқару. 7. Ағымдағы және жоспарланған жобаларды қаржыландыру үшін инвестицияларды іздеңіз және тартыңыз.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Менеджмент, тәуекелдерді басқару теориясы, әдістері мен құралдары. 2. Экономика негіздері. 3. Зияткерлік меншікті бағалау және оны коммерцияландыру негіздері. 4. Адами капиталды басқару негіздері. 5. Продюсерлердің қызметін үйлестіру және бақылау. 6. Салыстырмалы талдау теориясы, әдістері, әдістері, құралдары. 7. Тәуекелдерді басқару теориясы, әдістері мен құралдары. 8. Қаржылық менеджмент. 9. Жабдықты пайдалану жөніндегі ақаулар ведомостарын, паспорттарды, альбомдарды, нұсқаулықтарды және басқа да техникалық құжаттамаларды жасау тәртібі. 10. Өндірістік қуаттар, техникалық сипаттамалар, құрылымдық ерекшеліктер, ұйым жабдыктарының мақсаты мен жұмыс режимдері, оны пайдалану ережелері. 11. Жоспарлы және есептік құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу, тауарлық-материалдық құндылықтарды сақтауға арналған стандарттар, техникалық шарттар және басқа да басшылық материалдар. 12. Ішкі еңбек тәртібі, өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау ережелері, қоршаған ортаны қорғау жөніндегі нормалар.</p>
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>талап етілмейді</p>
	<p>Машықтар:</p> <p>1. Ақпаратты тиімді байланыстыру және өңдеу. 2. Ұйым бөлімшесінің қызметін, қаржылық және басқа ақпаратты талдаңыз. 3. Қолданыстағы стандарттар мен нормативтік-техникалық құжаттаманы қолдану. 4. Ақпаратты көптеген көздерден синтездеңіз.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Қазақстан Республикасының заңнамалық және нормативтік құқықтық актілері, жоғары тұрған қаржылық және бақылау-ревизиялық органдар,</p>

Еңбек функциясы 1:
 Медиа өнімдерді құрудың шығармашылық процестерін қамтамасыз етуді қолдау бөлігінде ШБ стратегиясын орындау және дамыту

Дағды 2:
 Жобалардың бюджетін қалыптастыруды басқару

еңбек және әлеуметтік даму, өндірістік жоспарлау мен операциялық басқару бойынша нормативтік және әдістемелік материалдар.

2. Еңбек ұйымдастыру және кәсіпорынды басқару, әртүрлі техникалық, есеп және есеп беру құжаттамасын әзірлеу, жүргізу және ресімдеу бойынша ережелер, нұсқаулар және басқа жетекші материалдар.

3. Еңбек, шаруашылық, қаржы келісімдері мен тарифтік келісімдердің жасалуы мен орындалу тәртібі.

4. Ресурстардың шығысын нормалау, өнімнің өзіндік құнын есептеу, ақша қаражаттарын қабылдау, кіріске алу, сақтау және пайдалану тәртібі.

5. Ұйымның қаржылық және өндірістік қызметін сақтандыру тәртібі.

6. Капитал салымдарын қаржыландыру және инвесторларды тарту тәртібі.

7. Ақша қаражаттары мен тауарлы-материалдық құндылықтарды инвентаризациялау ережелері, қаржылық есептеулердің формалары мен тәртібі.

8. Конструкторлық, жоспарлы және есеп құжаттамасын әзірлеу және ресімдеу, тауарлы-материалдық құндылықтарды сақтау бойынша стандарттар, техникалық талаптар және басқа жетекші материалдар.

9. Еңбек ақы төлеудің формалары мен жүйелері, оны ынталандыру, материалдық ынталандыру саясаты, құрылымдар мен штаттарды онтайландыру жүйелері, еңбек тәртібін нығайту.

10. Ішкі еңбек тәртібі, өндірістік қауіпсіздік және еңбек қорғау ережелері, қоршаған ортаны қорғау нормалары, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен қорғау құралдары және басқалар.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

талап етілмейді

Машықтар:

1. Мүдделерді үйлестіру және мақсаттарға жету мақсатында Тараптар арасында пікір алмасу кезінде тиімді коммуникациялар жүргізу және ақпаратты сыни тұрғыдан талдау.

2. Қатынастарды қалыпқа келтіруге, өзгертуге және түбегейлі жаңа өзара әрекеттесуге қол жеткізуге бағытталған қақтығыстарды басқару.

3. Презентациялар, кеңестер және келіссөздер жүргізу.

4. Оқиғалардың дамуын модельдеу және болжау.

5. Ұйымның құндылықтары мен саясатына (жауапкершілік аймағында) сәйкес нақты жағдайларда жүйелі шешімдер қабылдау.

<p>Дағды 3: ШБ стратегиялары мен мүдделерін әртүрлі мүдделі тараптармен, оның ішінде жоғары тұрған басшылармен және әріптестік ұйымдармен, мемлекеттік басқару және реттеу органдарымен келісу</p>	<p>6. Сәйкестендіру нәтижелерін талдау және қорытындылау.</p> <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР заңнамалық және нормативтік-құқықтық актілері, жоғары тұрған қаржы және бақылау-тексеру органдары, Еңбек және әлеуметтік даму, өндірістік жоспарлау және өндірісті жедел басқару мәселелері бойынша нормативтік және әдістемелік материалдар. 2. Қақтығыстарды басқару теориясы, принциптері, әдістері, әдістері, құралдары. 3. Еңбек әлеуметтануы мен психологиясының негіздері. 4. Кәсіпорын шығаратын медиа өнімдердің номенклатурасы, орындалатын жұмыстар мен қызметтердің түрлері, ТҚК шығармашылық және көркемдік жетістіктері. 5. Өндіріс технологиясының негіздері, көркем эстетика, сертификаттау және медиа өнімдерді қабылдау. 6. Ішкі еңбек тәртібі, өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау қағидалары, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария жөніндегі нормалар, өрт қауіпсіздігі талаптары, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары және басқалар.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>талап етілмейді</p>
	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ақпаратты жинау, талдау және құрылымдау, білім алу. 2. Мақсатты аудитория, оның мінез-құлқы және бәсекеге қабілетті ортасы туралы деректерді талдаңыз. 3. Бәсекелестік барлау жүргізу. 4. Медиа өнімдер нарығындағы үрдістерді бақылау. 5. SWOT талдауын жүргізу. 6. Медиа өнімдерге сұранысты зерттеу үшін әлеуметтанулық зерттеу деректерін пайдаланыңыз. 7. Болжамдық перспективалық жоспарлауды жүзеге асыру. 8. Негізделген стратегиялық шешімдер қабылдау. 9. Шарттарды басқару. 10. Қоғамның және ұйым үшін маңызды басқа актерлердің белгілі бір мәселелер бойынша ақпаратқа деген қажеттіліктерін бағалау және болжау. 11. Салыстырмалы талдау процесінде өзгерген өз идеяларын кумулятивті әлеуметтік тапсырыспен үйлестіруден синергетикалық әсерге қол жеткізу.

Еңбек функциясы 2:
ШБ-тің маркетингтік стратегиясын іске асыру

<p>Дағды 1: Медиа өнімдерін насихаттау</p>	<p>12. Ұжымның шығармашылық белсенділігін ынталандыру, оны болашақты жоспарлауда және ағымдағы медиа өнімдерді өндіруде шығармашылық жобаларға тарту және ынталандыру .</p> <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Салыстырмалы талдау, басқару, шешім қабылдау теориясы, әдістері, құралдары.2. Қақтығыстарды басқару теориясы, әдістері, құралдары.3. Шығармашылық қиялды дамыту теориясы, әдістері, құралдары.4. Маркетинг негіздері.5. Медиа өнімдер нарығының конъюктурасы.6. Нейролингвистикалық бағдарламалау негіздері.7. Мақсатты аудиторияның ерекшеліктері, оның әлеуметтік және психологиялық сипаттамалары.8. Мамандандырылған бағдарламалық жасақтама.9. Ішкі еңбек тәртібі, өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау қағидалары, қоршаған ортаны қорғау , өндірістік санитария жөніндегі нормалар, өрт қауіпсіздігі талаптары, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары және басқалар.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>талап етілмейді</p>
<p>Дағды 2: Сыртқы орта мен өзара әрекеттесу, жобалардың болашағын жоспарлау, ШБ- мен шығарылатын медиа өнімнің оң имиджін қалыптастыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Жарнамалық, презентациялық және ақпараттық-талдамалық материалдарды, сондай-ақ ұйымның қызметі туралы анықтамаларды дайындауды басқару.2. Жарнамалық науқандарды басқару.3. Психологиялық инерцияны басқарыңыз.4. Медиа өнімдер нарығында перспективалық мүмкіндіктерді анықтау.5. Қажеттіліктердің өзгеру тенденцияларын анықтаңыз.6. Ұсынылған жобаларды іске асырудың орындылығын, олардың идеялық-көркемдік маңыздылығын, сондай-ақ олардың өтелімділігі мен рентабельділігін негіздеу.7. Іскерлік келіссөздер жүргізу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Шығармашылық қиялды дамыту теориясы, әдістері, құралдары.2. Маркетинг негіздері.3. Медиа өнімдер нарығының конъюктурасы.4. Әлеуметтану негіздері.5. Мақсатты аудиторияның ерекшеліктері, оның әлеуметтік және психологиялық сипаттамалары.

		6. Ішкі еңбек тәртібі, өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау қағидалары, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария жөніндегі нормалар, өрт қауіпсіздігі талаптары, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары және басқалар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Жүйелі ойлау Тәртіптілік Бастамашылық Көшбасшылық қасиеттер Еңбекқорлық Тұрақты өзін-өзі дамыту	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Режиссер
	7	Продюсер (жалпы профиль)

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

27. Мемлекеттік органның атауы: Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі.

28. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар): "РТРК "Қазақстан" АҚ.
Жоба жетекшісі: Мыңжасар Айгүл Тілеубалдықызы.

Орындаушылар: Татанов Мирас, miras.tatanov@rtrk.kz.

29. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 28.10.2024ж.

30. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 29.10.2024 ж.

31. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 20.12.2024ж.

32. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 3, 2024 ж.

33. Болжалды қайта қарау күні: 12.12.2027 ж.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің міндетін
атқарушының
2024 жылғы 26 желтоқсандағы
№ 635-НҚ бұйрығына
8-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Кинофильмдерді, видео және телевизиялық бағдарламаларды тарату бойынша қызмет"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: "Кинофильмдерді, видео және телевизиялық бағдарламаларды тарату бойынша қызмет" кәсіби стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіби біліктілігін тануға және ұйымдар мен кәсіпорындарда кең ауқымды міндеттердің шешімдеріне қойылатын талаптарды белгілейді және Қазақстан Республикасының бұқаралық ақпарат құралдары саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық-коммуникациялық технологиялар – аппараттық-бағдарламалық кешенді және телекоммуникациялар желісін қолдана отырып жүзеге асырылатын электрондық ақпараттық ресурстармен жұмыс істеу әдістерінің және ақпараттық ықпалдастық әдістерінің жиынтығы;

2) бренд – басқа өндірушілердің өнімдеріне немесе қызметтеріне қарағанда бір өндірушінің өнімін немесе қызметін бірегейлендіретін атау, термин, дизайн, рәміз немесе кез келген басқа сипаттама;

3) білім – кәсіптік міндет аясындағы іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

4) дағды – кәсіптік міндет аясында жекелеген іс-әрекеттерді физикалық және (немесе) ақыл-оймен орындау қабілеті;

5) бұқаралық ақпарат құралы – мерзімді баспа басылымы, теле -, радиоарна, интернет-басылым;

6) кәсіп – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін жұмыс түрі;

7) кәсіптік стандарт – ресми және (немесе) бейресми және (немесе) информалды білім беруді, біліктілік пен құзыреттілік деңгейін, кәсіптік қызметтің нақты саласындағы еңбек мазмұнын, сапасын және еңбек жағдайларын ескере отырып, білімге, іскерлікке, машықтарға, жұмыс тәжірибесіне қойылатын жалпы талаптарды белгілейтін жазбаша ресми құжат;

8) Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіптер сыныптауышы – Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын кәсіптердің атауларын көрсететін және оларды орындалатын жұмыстардың түріне сәйкес дағдылардың деңгейі мен мамандануы бойынша жіктейтін стандарттау жөніндегі құжат;

9) машық – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

10) нарық конъюнктурасы – нарықта қалыптасатын және сұраныс пен ұсыныс деңгейлерімен, нарықтық белсенділігімен, бағаларымен, сату көлемдерімен, пайыздық мөлшерлемелердің, валюта бағамының, жалақының, дивидендтердің қозғалысымен, сондай-ақ өндіріс пен тұтыну динамикасымен сипатталатын экономикалық жағдай;

11) ұлттық біліктілік жүйесі (бұдан әрі – ҰБЖ) – еңбек нарығы тарапынан біліктілікке сұранысты және білім беру жүйесі тарапынан, оның ішінде информалды білім беру тарапынан біліктілік ұсыныстарын реттеу мен келісудің құқықтық және институттық құралдары мен тетіктерінің кешені;

12) PR (Public Relations, пиар) – қоғамдық-экономикалық және саяси бәсекелестік жүйелерінде объектінің бейнесін (идея, тауар, қызмет, персонал, ұйым – фирма, бренд) өмірде идеал және қажетті етіп бекіту мақсатында сол бейнені жасау және әлеуметтік топтың құндылықтар қатарына енгізу технологиялары;

13) PR-стратегия – мақсатты аудиториямен жұмыс істеу арқылы компанияның жобасын/ өнімін/ нарықта ілгерілетуге бағытталған құрылымдық іс-әрекеттер, яғни қоғамдық пікірді басқару үшін ақпаратты пайдалану жоспары;

14) SMM (Social Media Marketing, әлеуметтік медиа маркетингі) – әлеуметтік медианы компанияны немесе брендті ілгерілету және басқа да бизнес-міндеттерді шешу арналары ретінде пайдалану жөніндегі іс-шаралар кешені.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) АКТ – ақпараттық-коммуникациялық технологиялар;

2) БА – басшылық лауазымның біліктілік анықтамасы;

3) БСА – біліктіліктің салалық аясы;

4) БҰЖ – Біліктіліктің ұлттық жүйесі;

5) БҰА – Біліктіліктің ұлттық аясы;

6) БТБА – Біртұтас тарифтік-біліктілік анықтамасы;

7) ЭҚОК – экономикалық қызмет түрлерінің ортақ классификаторы.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Кинофильмдерді, видео және телевизиялық бағдарламаларды тарату бойынша қызмет.

5. Кәсіптік стандарттың коды: J59130044.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

J Ақпарат және байланыс.

59 Кино-, бейнефильмдер және телевизиялық бағдарламалар, дыбыс жазбалар және музыкалық шығармаларды шығару саласындағы қызмет;

59.1 Кино, бейнефильмдер және телевизиялық бағдарламаларды шығару бойынша қызмет;

59.13 Кино-, бейнефильмдер және телевизиялық бағдарламалар тарату бойынша қызмет;

59.13.0 Кино-, бейнефильмдер және телевизиялық бағдарламалар тарату бойынша қызмет.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Кинофильмдерді, видео және телевизиялық бағдарламаларды тарату бойынша қызмет бұқаралық ақпарат құралдарында фильмдерді, бейне және телевизиялық бағдарламаларды тарату мен ілгерілетуді қамтиды. Стандарт аудиовизуалды контентті таратумен айналысатын мамандарға қойылатын құзыреттер мен біліктілік талаптарын реттейді. Ол дистрибуция үдерістерін ұйымдастыру және басқару, өндірушілермен және алаңдармен ықпалдасу машықтарын, сондай-ақ кино және телевизия саласындағы құқықтық аспектілер мен маркетингтік стратегиялар туралы білімді қамтиды.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Бағдарлама жүргізушісі - 6 СБШ-нің деңгейі;

2) Корректор - 5 СБШ-нің деңгейі;

3) Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант - 6 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Бағдарлама жүргізушісі":			
Топтың коды:	2656-2		
Қызмет атауының коды:	2656-2-001		
Кәсіптің атауы:	Бағдарлама жүргізушісі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: -	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Бағдарлама жүргізушісі" кәсібі карточкасының сипаттамасы "Телевизиялық бағдарламаларды жасау және тарату жөніндегі қызмет" кәсіби стандартында		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	

Еңбек функцияларының тізбесі:	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1: -	Машықтар: -	
		Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі: :	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
10. Кәсіптің карточкасы "Корректор":			
Топтың коды:	2642-2		
Қызмет атауының коды:	2642-2-002		
Кәсіптің атауы:	Корректор		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-	-	
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Корректор" кәсіптік карточкасының сипаттамасы "Газет шығару. Журналдар мен мерзімді басылымдарды шығару" кәсіби стандартында орналасқан		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1:		Машықтар:	
	Дағды 1:	-	

-	-	Білімдер:	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
11. Кәсіптің карточкасы "Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант":			
Топтың коды:	2431-2		
Қызмет атауының коды:	2431-2-001		
Кәсіптің атауы:	Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелген). 35 параграф. Жарнама менеджері.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	(Мамандық: Бизнес және басқару)	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және менеджмент саласында қосымша даярлық, мамандығы бойынша жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2431-3-003 - Бренд-менеджер 2431-2-004 - Жарнама жөніндегі маман 2431-3-008 - Дербес бренд-менеджер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Компаниялар мен ұйымдар үшін PR стратегиялары мен жарнамалық жоспарларды әзірлеу, беделді басқару және компания мен оның өнімдерін ілгерілету бойынша неғұрлым жалпы стратегиялық тәсілді қамтитын әдістер мәселелері бойынша кеңес беру.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
		1. Зерттеулер жүргізу, нарықты, трендтерді талдау 2. Өнімді немесе қызметті ілгерілету үшін ілгерілету стратегиясын, маркетингтік бағдарламаларды,	

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<p>жарнама стратегиясын, жарнамалық науқандарды жоспарлау және жүзеге асыру</p> <p>3. Іскерлік серіктестермен, сарапшылармен, кеңесшілермен, ұйымның басқа құрылымдық бөлімшелерімен ықпалдастықты қамтамасыз ету</p> <p>4. Маркетингтік бағдарламаларды жоспарлау және брендті ілгерілету</p>
	Қосымша еңбек функциялары:	
	<p>Дағды 1:</p> <p>Нарықты зерттеу және талдау, нарықтың мақсатты тұтынушылық сегменттерін анықтау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мәселелерді анықтау және зерттеу мақсаттарын тұжырымдау. 2. Зерттеу жүргізуге арналған құралдарды анықтау. 3. Ақпараттық және жарнамалық қызметтер нарығының мүмкіндіктерін, таралуын, үрдістері мен динамикасын талдау. 4. Маркетингтік ақпаратты жинау, сақтау және өңдеу әдістерін қолдану. 5. Білікті шешімдер қабылдау үшін практикалық мәліметтер базасын құру. 6. Заманауи техникалық байланыс құралдары мен компьютерлік технологияларды қолдана отырып ақпаратты өңдеу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіпкерлік, коммерциялық және жарнамалық қызметті регламенттейтін Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері. 2. Әртүрлі зерттеудің негізгі әдістері (маркетинг, әлеуметтану, медиа және т.б.). 3. Ақпаратты жинау мен өңдеудің заманауи құралдары. 4. Нарық конъюнктурасы. 5. Әлеуметтану зерттеулерін жүргізу ерекшеліктері. 6. Жүйелік талдау қағидаттары. 7. Статистикалық есептеулерді орындауға арналған қолданбалы кеңсе бағдарламалары. 8. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Маркетингтік зерттеулер жүргізу. 2. Алынған деректерді математикалық статистика әдістерін қолдана отырып өңдеу. 3. Клиенттердің қажеттіліктерін анықтау. 4. Тұтынушыларды және олардың талаптарын өнім түрлеріне қызығушылық бойынша жіктеу. 5. Тұтыну талаптарын бағалау үшін сапа көрсеткіштерін әзірлеу.

Еңбек функциясы 1:
Зерттеулер жүргізу,
нарықты, трендтерді
талдау

<p>Дағды 2: Маркетингтік зерттеулердің нәтижелеріне сәйкес тұтынушылардың белгілі бір өнімге/қызметке қойылатын талаптарына талдау жүргізу</p>	<p>6. Клиенттің талаптарын іске асырудың техникалық мүмкіндігі мен олардың нарықтық тартымдылығын бағалау. 7. Бәсекелестік ортаны, нарық сыйымдылығын, тұтынушылардың сұраныстары мен мүмкіндіктерін талдау негізінде баға саясатын бағалау және әзірлеу.</p> <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нарықтық экономиканың даму заңдылықтары мен ерекшеліктері. 2. Өнімдер мен қызметтердің ішкі және сыртқы нарығының ерекшеліктері. 3. Әлеуетті серіктес компаниялардың корпоративтік нарықтық психологиясы. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
<p>Дағды 3: Өндірілетін өнімге немесе көрсетілетін қызметке сұранысты ынталандыруды талдау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сатып алушылардың (пайдаланушылардың) қажеттіліктерін анықтау. 2. Жарнамалық науқандар бағыттарын анықтау. 3. Ұқсас өнімдер мен қызметтердің нарығын (сұраныс пен тұтынуды, ынталандырулар мен ауытқуларды, бәсекелестердің қызметін талдау) және оның даму үрдістерін зерттеу. 4. Өнімдер мен қызметтердің әртүрлі топтарына сұранысты ынталандыруды, сондай-ақ жарнамалық науқандардың сұраныстың артуына әсерін талдау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Брендті басқару құралдары. 2. Өнімдер мен қызметтердің ішкі және сыртқы нарығының ерекшеліктері. 3. Көрсетілетін қызметтер нарығындағы экономикалық микроклимат. 4. Баға белгілеу тәртібі, серіктестерді тарту стратегиялары және адалдық бағдарламалары (баға прайстары, жеңілдіктер, бонустар) . 5. Мінез-құлық психологиясының негіздері. 6. Сатып алу мінез-құлқын ынталандыру теориялары. 7. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мақсатты аудиторияны анықтау. 2. Көрсетілетін қызметтер саясатын жетілдіру бойынша ұсыныстар қалыптастыру.

	<p>Дағды 4: Өткізу нарығы мен сатып алу сұранысын зерттеу</p>	<p>3. Ұйымның өнімдерін (қызметтерін) ілгерілету жүйесін жақсарту бойынша ұсыныстар әзірлеу. 4. Өнімдерді сатуды және нарықтарды болжау әдістерін қолдану.</p> <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нарықтық экономика, кәсіпкерлік және бизнес жүргізу негіздері. 2. Өнімдер мен қызметтердің ішкі және сыртқы нарығының ерекшеліктері. 3. Брендті басқару құралдары. 4. Бөлу және сату логистикасының қағидаттары. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 5: Өнімнің/қызметтің қанағаттанғысыз параметрлерін анықтау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Әлеуметтану зерттеулерін ұйымдастыру. 2. Қызметтер тізбесін жетілдіру және жаңарту үшін барлық бөлімшемен және құрылыммен жұмыс істеу. 3. Бәсекелестік талдау әдісін меңгеру. 4. Өнімнің параметрлеріне сәйкестігін тексеру әдістері мен әдістерін қолдану. 5. Есеп беру және зерттеу нәтижелерін басшылыққа жеткізу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өртүрлі зерттеудің негізгі әдістері (маркетинг, әлеуметтану, медиа). 2. Сапалық және логикалық зерттеулердің негізгі әдістері. 3. Өнімнің немесе көрсетілетін қызметтің сапалық сипаттамаларына қойылатын талаптар. 4. Ұйымның өнімін (қызметін) ілгерілету жүйесін жақсарту бойынша ұсыныстар қалыптастыру. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Түзету әрекеттерін жақсарту немесе қабылдау үшін стратегиялық медиа жоспарлаудың тиімділігіне монитор жүргізу және бағалау. 2. Басымдықтарды анықтауға жұмыла білу. 3. Өнім/қызмет тұжырымдамасын белгілеу. 4. Негізгі жарнамалық құралдар мен арналарды анықтау. 5. Проблемаларды анықтау және ақпаратты талдау. <p>Білімдер:</p>

<p>Дағды 1: Жарнамалық стратегияны қалыптастыруға қатысу, беделді басқару</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіпкерлік, коммерциялық және жарнамалық қызметті регламенттейтін Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері. 2. Ұйымның инновациялық және инвестициялық қызметін одан әрі дамытудың перспективалық бағыттары. 3. Қоғаммен байланыс саласындағы заманауи үрдістер мен шетелдік тәжірибе. 4. Жарнамалық наұқанның нысандары мен әдістері 5. Жобалық жоспарлау әдістері. 6. Нарық конъюнктурасы. 7. PR ілгерілету әдістері мен технологиялары 8. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
<p>Дағды 2: Өнімді, қызметті нарыққа ілгерілету стратегияларын әзірлеу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мақсаттарды, міндеттерді және мақсатты аудиторияны анықтау. 2. Іс-шараларды өткізу жоспарларын қалыптастыру. 3. Жария назар аударудың саны мен сипатын талдай отырып, ақпараттық көздерге тұрақты мониторинг жүргізу. 4. Ақпараттық себептерге бастамашылық жасау және компанияның қызметі, жобалары мен тұлғалары туралы жарияланымдарды ұйымдастыру арқылы коммуникация саласындағы жұмысты ұйымдастыру. 5. Бірлескен қызмет кезінде ұйымның құрылымдық бөлімшелерінің ықпалдастығын қамтамасыз ету. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіпкерлік, коммерциялық және жарнамалық қызметті регламенттейтін Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері. 2. Логика және дәлелдеу теориясының негіздері. 3. Байланыс теориясының негіздері. 4. Ақпараттық үдерістер мен бұқаралық коммуникация саласының даму болжамдары. 5. Жарнамалық наұқанды жүргізудің озық отандық және шетелдік тәжірибесі. 6. Медиа жоспарлаудың әдістері мен құралдары. 7. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
	<p>Машықтар:</p>

<p>Еңбек функциясы 2: Өнімді немесе қызметті ілгерілету үшін ілгерілету стратегиясын, маркетингтік бағдарламаларды, жарнама стратегиясын, жарнамалық науқандарды жоспарлау және жүзеге асыру</p>	<p>Дағды 3: Жарнамалық науқандарды немесе жарнамалық іс-шараларды өткізу жөніндегі жұмыстарды басқару, жоспарлау және үйлестіруді жүзеге асыру</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Өнімді немесе қызметті ілгерілету бойынша іс-шаралар жоспарын жасау. 2. Жарнамалық науқандардың ауқымы мен мерзімдерін анықтау. 3. PR іс-шараларын әзірлеу және ұйымдастыру. 4. Мультимедиялық басылымдарда телевизиялық жарнама мен жарнама өндірісін бақылау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тәуекел-менеджмент ерекшеліктері. 2. Бренд-менеджмент құралдары. 3. Стратегиялық және жедел жоспарлау қағидаттары. 4. Жобаларды басқару әдістері. 5. Жарнама негіздері, жарнамалық науқан жүргізу нысандары мен әдістері. 6. PR технологиялар негіздері мен қағидаттары. 7. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 4: Әлеуетті тұтынушыларға өнімнің немесе қызметтің таныстырылымын, түрлі тақырыптық семинарларды өткізу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мақсаттарды, міндеттерді, аудиторияны және көпшілік алдында сөйлеу алаңын анықтау. 2. Коммуникация логикасы мен мазмұнын пысықтау. 3. Коммуникация алаңын ұйымдастыру. 4. Аудиториямен жұмыс істеу (дайындау, қосымша материалдармен қамтамасыз ету). <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бренд-менеджмент құралдары. 2. Контентпен жұмыс істеу технологиялары (мақсат-міндеттерді, стратегиялық фокустарды, копирайтингті анықтау). 3. Таныстырылымдар мен сөз сөйлеу түрлері, нысандары. 4. Таныстырылымдарды дайындау және өткізу технологиялары. 5. Психология негіздері. 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Талап етілмейді</p>
	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бұқаралық ақпарат құралдары үшін жарнамалық мәтіндер мен сценарийлер жазу. 2. Жарнаманы орналастыру уақыты мен орнының оңтайлы параметрлерін анықтау. 	

<p>Дағды 5: Мультимедиялық басылымдарда жарнаманың нысандары мен әдістерін таңдау</p>	<p>3. Жарнаманың қажетті құралдары мен тасымалдағыштарын анықтау. 4. Кестелер, жоспарлар, жол карталарын жасау.</p> <p>Білімдер: 1. Жарнама негіздері, жарнамалық науқанның нысандары мен әдістері. 2. PR технологиясының негіздері мен қағидаттары. 3. Сату психологиясы және қағидаттары. 4. Брендтің, өндіріс технологияларының ерекшеліктері. 5. Жарнама құралдары мен тасымалдағыштары. 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
<p>Дағды 6: Ілгерілету стратегиясын түзету</p>	<p>Машықтар: 1. Өнімді/қызметті ілгерілетудің қолданыстағы стратегияларын талдау. 2. Тиімділік көрсеткіштерін анықтау. 3. Жақсарту немесе түзету шараларын қабылдау үшін ілгерілету стратегиясының тиімділігіне мониторинг және бағалау жүргізу.</p> <p>Білімдер: 1. Жарнамалық науқанды жүргізудің озық отандық және шетелдік тәжірибесі. 2. Нарықтық экономика, кәсіпкерлік және бизнес жүргізу негіздері. 3. Ақпараттық алаңды талдау әдістері мен технологиялары. 4. Бизнес-стратегияларды талдау әдістері. 5. Жұмыстың мақсатты және аралық нәтижелерін бағалаудың технологиялары мен негізгі әдістері. 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
<p>Дағды 1: Жарнамалық қызметті жетілдіру мақсатында іскерлік серіктестермен</p>	<p>Машықтар: 1. Ақпараттық, жарнамалық және консалтингтік агенттіктермен, PR-агенттіктермен, баспалармен, басқа да кәсіпорындармен және ұйымдармен, қоғамдық құрылымдармен және әртүрлі қоғамдық топтармен байланыс орнату. 2. Іскерлік серіктестермен және басқа да мүдделі тараптармен онлайн және офлайн байланыс жасау. 3. Ұдайы қоғамдық іс-шараларды өткізу. 4. Іскерлік келіссөздер техникасын меңгеру.</p> <p>Білімдер: 1. Компания қызметінің ерекшелігі.</p>

	байланыс орнату және сыртқы байланыстарды кеңейту	<p>2. Әлеуметтану, психология негіздері.</p> <p>3. Көпшілік алдында сөйлеу риторикасы мен техникасының негіздері.</p> <p>4. Искерлік қарым-қатынас этикасы.</p> <p>5. Нарықты, жекелеген ойыншыларды, олардың стратегиялық және тактикалық мүдделерін, салалық алаңдарды, қоғамдық пікір көшбасшыларын ұйымдастыру.</p> <p>6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	Дағды 2: Шарттар мен келісімшарттардың әзірленуін және орындалуын бақылау	<p>Машықтар:</p> <p>1. Шарттар (келісімшарттар) жасау және жасасу.</p> <p>2. Жарнаманы тарату тәсілдері мен әдістерін талдау.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Жарнамалық науқандарды ұйымдастыру және өткізу мәселелері бойынша шарттар мен келісімшарттарды әзірлеу және келісу тәртібі.</p> <p>2. Искерлік әкімшілендіру, маркетинг негіздері.</p> <p>3. Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексі.</p> <p>4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
Еңбек функциясы 3: Искерлік серіктестермен, сарапшылармен, кеңесшілермен, ұйымның басқа құрылымдық бөлімшелерімен ықпалдастықты қамтамасыз ету	Дағды 3: Ұйымның басқа құрылымдық бөлімшелерімен жарнамалық іс-шараларды әзірлеу және өткізу үдерісі барысында байланыс орнату	<p>Машықтар:</p> <p>1. Компанияның корпоративтік мәдениетін қалыптастыру және дамыту, оны барлық деңгейде тарату.</p> <p>2. Ұйымда коммуникациялық орта құру.</p> <p>3. Персонал мен серіктестер үшін ұдайы ынталандыру іс-шараларын әзірлеу және өткізу.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Ішкі коммуникация жүйелері.</p> <p>2. Компанияның корпоративтік мәдениетін қалыптастыру және басқару қағидаттары, ерекшелігі</p> <p>.</p> <p>3. Ұжымдық (командалық) жұмысты ұйымдастыру технологиялары.</p> <p>4. Ішкі коммуникациялық жүйелерді құру технологиялары.</p> <p>5. Жобалық жоспарлау әдістері мен технологиялары</p> <p>.</p> <p>6. Психология негіздері.</p> <p>7. Персоналмен жұмыс істеу нысандары мен әдістері, еңбекті ынталандыру.</p> <p>8. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>

	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	Дағды 4: Қойылған міндеттерді шешуге кеңесшілер мен сарапшыларды тарту	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> Негізгі сараптама ұйымдарын, сараптама топтарын және мақсатты сала сарапшыларын анықтай білу. Компания өкілдерін сараптамалық қауымдастықтарға біріктіру. Саланың жетекші сарапшыларының, белгілі және танымал тұлғалардың қатысуымен жарнамалық науқандар ұйымдастыру. Іскерлік келіссөздер техникасын меңгеру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> Ұжымдық жұмыстарды ұйымдастырудың заманауи технологиялары. Жарнамалық науқанды жүргізудің озық отандық және шетелдік тәжірибесі. Мақсатты аудиторияның әртүрлі типтерімен коммуникация ерекшелігі. Маркетинг негіздері. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	Дағды 1: Ілгерілетілетін өнімдерді/ қызметтерді талдау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> Тұтынушылардың өнімге қатынасын талдау. Өнімдердің/қызметтердің ассортиментін, сипаттамаларын, жіктелуін және мақсатын анықтау. Нарықтың дамуының және өнімдерге/қызметтерге сұранысты қалыптастырудың заңдылықтарын анықтау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> Кәсіпкерлік және коммерциялық қызметтің маркетингі. Нарықтық экономика, кәсіпкерлік және бизнес жүргізу негіздері. Бренд ерекшеліктері. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> SMM трендтерін қадағалау және оларды жұмыста қолдану. Әлеуметтік желілерді пайдаланушылармен диалог құру. Танымал тақырыптық форумдармен және қоғамдастықтармен жұмыс істеу.

	<p>Дағды 2: Компанияның Интернеттегі, әлеуметтік желілердегі веб-парақшасына қолдау көрсету</p>	<p>4. Заманауи әлеуметтік медиа құралдарын қолдану. 5. Өртүрлі типтегі электронды құралдардың, платформалардың және әлеуметтік желілердің артықшылықтары мен тәуекелдерін бағалау, аудиторияға ең қолайлыларын таңдау. 6. Цифрлық технологияларды, оның ішінде әлеуметтік медианы пайдалану нәтижелерін бақылау және бағалау.</p> <p>Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының БАҚ саласындағы заңнамасы. 2. Әлеуметтік медиа кеңістігінде жұмыс істеу қағидаттары және оларда шешуге болатын міндеттерді түсіну. 3. Күрделі клиенттермен коммуникация қағидаттары. 4. Іздеу жүйелерінің жұмыс істеу ерекшеліктері. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
<p>Еңбек функциясы 4: Маркетингтік бағдарламаларды жоспарлау және брендті ілгерілету</p>	<p>Дағды 3: Баға мен ассортиментті қалыптастыруға қатысу</p>	<p>Машықтар: 1. Маркетингтік баға саясатын әзірлеу. 2. Нарықты қадағалау, үрдістерді зерттеу, бәсекелестердің бағаларын салыстыру және талдау. 3. Баға саясатын енгізу және жетілдіру. 4. Баға белгілеу стратегиясын таңдау.</p> <p>Білімдер: 1. Баға белгілеу әдістері, баға белгілеу стратегиясы және тактикасы. 2. Маркетингтік баға белгілеу құралдары. 3. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 4: Өнімді/қызметті өткізу стратегиясын әзірлеу</p>	<p>Машықтар: 1. Өнімді / қызметті өткізу нарықтарын талдау. 2. Бөлу (дистрибуция) жүйесін жетілдіру. 3. Ақпаратпен және мәліметтер базасымен жұмыс істеу. 4. Бөлу (дистрибуция) арналарын құру. 5. Ұйымның өткізу саясатын бағалау.</p> <p>Білімдер: 1. Жарнама, маркетинг, дайын өнімді өткізу мен жеткізуді ұйымдастыру саласындағы әдістемелік, нормативтік және басқа да басшылыққа алатын материалдар. 2. Тауар қозғалысы арналарының түрлері.</p>

		<p>3. Нарықтық экономика, кәсіпкерлік және бизнес жүргізу негіздері.</p> <p>4. Бөлу (дистрибуция) және сату саласында маркетингтік зерттеулер жүргізу әдістері.</p> <p>5. Ұйымның өткізу саясатын қалыптастыру тәсілдері.</p> <p>6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	Дағды 5: Сатуды болжау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сату болжамдарын жасау. 2. Өнімдер/қызметтер бойынша бюджетті есептеу. 3. Сату көлемін анықтау. 4. Өнімді өткізуді болжау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пайда, тиімділік, рентабельділік және өндіріс шығындарының көрсеткіштерін есептеу әдістемесі. 2. Болжау әдістері. 3. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Жауапкершілік</p> <p>Бастамашылық</p> <p>Нәтижелілік</p> <p>Креативтілік</p> <p>Коммуникативтілік</p> <p>Икемділік</p> <p>Өзін-өзі дамыту</p> <p>Эрудиция</p> <p>Белсенді тыңдай білу</p> <p>Әлеуметтік сезімталдық</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып саналмайды	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	5	Жарнама және қоғаммен байланыс жөніндегі басқарушы

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

12. Мемлекеттік органның атауы: Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі.

13. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар): "Қазақстан" РТРК" АҚ.
Жоба жетекшісі: Мыңжасар Айгүл Тілеубалдықызы.

Орындаушылар: Татанов Мирас, miras.tatanov@rtk.kz.

14. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 28.10.2024ж.

15. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 19.11.2024 ж.

16. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы:
20.12.2024ж.

17. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 3, 2024 ж.

18. Болжалды қайта қарау күні: 12.12.2027 ж.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің міндетін
атқарушының
2024 жылғы 26 желтоқсандағы
№ 635-НҚ бұйрығына
9-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Кинофильмдерді, бейнелерді және телевизиялық бағдарламаларды дайындаудың өндірістік кезеңі"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: "Кинофильмдерді, бейнелерді және телевизиялық бағдарламаларды дайындаудың өндірістік кезеңі" кәсіби стандарты Қазақстан Республикасының "Кәсіби біліктілік туралы" заңы 5-бабының 5-тармағына сәйкес әзірленген, оқыту бағдарламаларын қалыптастыруға талаптар қояды, соның ішінде персоналды кәсіпорындарда оқытып-үйрету, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіби біліктіліктерін тану және ұйымдар мен кәсіпорындарда кең көлемді міндеттерді шешу бар әрі Қазақстан Республикасы бұқаралық ақпарат құралдары саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық-коммуникациялық технологиялар – аппараттық-бағдарламалық кешен мен телекоммуникация желісін қолданып жүзеге асырылатын, электронды ақпараттық ресурстармен жұмыс тәсілдерінің және ақпараттық өзара іс-қимыл тәсілдерінің жиынтығы;

2) аудиовизуалды туынды – өзара байланысқан кадрлардың немесе көріністердің біртұтас серияларынан құралған (дыбысталған немесе дыбысталмаған), тиісті техникалық құрылғылардың көмегімен көруге және естуге (дыбысы болған жағдайда) болатын туынды. Аудиовизуалды туындыға кинематографиялық туынды және оларды алғашқы немесе кейінгі біріктірілу тәсіліне қарамастан, кинематографиялыққа ұқсас құрылғылармен көрсетілген барлық (теле- және видеофильмдер, диафильмдер мен слайдфильмдер және сол сияқты туындылар) туынды жатады;

- 3) бұқаралық ақпарат құралы – мерзімді баспасөз басылымы, теле-, радиоарна, интернет-басылым;
- 4) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;
- 5) дағды – кәсіптік тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;
- 6) кәсіп – жеке адам жүзеге асыратын және орындалуы үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін қызмет түрі;
- 7) кәсіптік стандарт – формалды және (немесе) формалды емес, және (немесе) информформалды білім беру ескеріле отырып, білімге, машыққа, дағдыға, жұмыс тәжірибесіне, біліктілік деңгейі мен құзыреттілікке, кәсіптік қызметтің нақты бір саласындағы еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын жалпы талаптарды белгілейтін жазбаша ресми құжат;
- 8) клише – басып шығару үшін металл, ағаш немесе тас тақтайшаға салынған (теріс жағына) сурет, сызба;
- 9) көрмей теру тәсілі – мәтінді "көрмей", яғни басу машинкасының пернелеріне немесе клавиатура пернелеріне қарамай қолдың барлық саусақтарын (немесе көпшілігін) падаланып теру тәсілі;
- 10) Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіптер сыныптауышы – Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын кәсіптердің атауларын көрсететін және оларды орындалатын жұмыстардың түріне сәйкес дағды деңгейі мен оған мамандану бойынша сыныптайтын стандарттау жөніндегі құжат;
- 11) машық – кәсіптік міндет шеңберінде жекелеген бірлі-жарым іс-әрекетті физикалық тұрғыдан және (немесе) ақыл-оймен орындау қабілеті;
- 12) ретушь – фотография қағазындағы, негативтегі немесе диапозитивтегі көріністерді, сондай-ақ басудың барлық түрінде басып шығарылған қағаздардағы өшіріліп қалған элементтерді түзету, қалпына келтіру мақсатындағы өңдеу;
- 13) субтитрлер – видеоқатарды түпнұсқа тілінде немесе аудармада, дубляжда және кейде толықтыру түрінде, мысалы, есту қабілеті бұзылған көрермендер үшін кинофильмнің немесе телебағдарламаның дыбыс жолын мәтіндік сүйемелдеу;
- 14) субтитрлеу – видеоқатарды, фильмді, телебағдарламаны түпнұсқа тілінде немесе аудармада мәтіндік сүйемелдеуді қосу үдерісі, сахнадағы диалогтар мен іс-әрекеттерді қосақтаушы және (немесе) толықтырушы;
- 15) ұлттық біліктілік жүйесі (ҰБЖ) – біліктілікке еңбек нарығы тарапынан сұранысты және біліктілікке білім беру, оның ішінде информформалды білім беру жүйесі тарапынан ұсынысты реттеу мен келісудің құқықтық және институционалдық құралдары мен тетіктерінің кешені;
- 16) фильмнің көшірмесі – түпнұсқа негативтен немесе қосалқы негативтен позитивті кинотаспаға жазып алынған фильмнің көшірмесі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады
- 1) АКТ – ақпараттық-коммуникациялық технологиялар;
 - 2) БА – басшылық лауазымның біліктілік анықтамасы;
 - 3) БАҚ – бұқаралық ақпарат құралы;
 - 4) БСА – біліктіліктің салалық аясы;
 - 5) БҰЖ – Біліктіліктің ұлттық жүйесі;
 - 6) БҰА – Біліктіліктің ұлттық аясы;
 - 7) БТБА – Біртұтас тарифтік-біліктілік анықтамасы;
 - 8) ЭҚОК – экономикалық қызмет түрлерінің ортақ классификаторы.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Кинофильмдерді, бейнелерді және телевизиялық бағдарламаларды дайындаудың өндірістік кезеңі.

5. Кәсіптік стандарттың коды: J59110045.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

J Ақпарат және байланыс.

59 Кино-, бейнефильмдер және телевизиялық бағдарламалар, дыбыс жазбалар және музыкалық шығармаларды шығару саласындағы қызмет;

59.1 Кино, бейнефильмдер және телевизиялық бағдарламаларды шығару бойынша қызмет;

59.11 Кино, бейнефильмдер және телевизиялық бағдарламаларды шығару бойынша қызмет;

59.11.0 Кино, бейнефильмдер және телевизиялық бағдарламаларды шығару бойынша қызмет.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Кинофильмдерді, бейнелерді және телевизиялық бағдарламаларды дайындаудың өндірістік кезеңіне видеоматериалдарды жасау мен өңдеу, монтаждау, субтитрлер құру сияқты өндірістен кейінгі қызмет жатады. Кәсіби стандарт аудиовизуалды контентті аяққы өңдеумен айналысатын мамандардың құзыреті мен талаптарын қамтиды. Оған редакторлау, түсті келтіру, дыбыс режиссурасы мен визуалды эффекттер, сондай-ақ сапалы өнім шығару үшін қажет заманауи технологиялар мен бағдарламалық қамтамасыз ету туралы білім кіреді.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

- 1) Тарату монтажері - 5 СБШ-нің деңгейі;
- 2) Бейнеоператор - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 3) Субтитрларды дайындаушы - 5 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Тарату монтажері":	
Топтың коды:	3521-3

Қызмет атауының коды:	3521-3-004		
Кәсіптің атауы:	Тарату монтажері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: -	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Тарату монтажері" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Телевизиялық бағдарламаларды жасау мен тарату жөніндегі қызмет" кәсіби стандартында орналасқан.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1: -	Машықтар: -	
		Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі: :	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
10. Кәсіптің карточкасы "Бейнеоператор":			
Топтың коды:	3521-2		
Қызмет атауының коды:	3521-2-002		
Кәсіптің атауы:	Бейнеоператор		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		

СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: -	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Бейнеоператор" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Телевизиялық бағдарламаларды жасау мен тарату жөніндегі қызмет" кәсіби стандартында орналасқан.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1: -	Машықтар: -	
		Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі: :	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
11. Кәсіптің карточкасы "Субтитрларды дайындаушы":			
Топтың коды:	3521-3		
Қызмет атауының коды:	3521-3-002		
Кәсіптің атауы:	Субтитрларды дайындаушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары	58-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (58 -шығарылым) бекіту туралы" 2021 жылғы 12 қазандағы № 373 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты		

бойынша біліктілік деңгейі:	әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2021 жылғы 15 қазанда № 24767 болып тіркелді. 61 Параграф. Субтитрлерді дайындаушы		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Кәсіптік оқыту (салалар бойынша)	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	талап етілмейді		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	3521-3-006 - Субтитр өңдеуші		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Аудиовизуалды туынды мен синхрондауды қамтамасыз ету үшін субтитрлерді дайындау бойынша жұмыстар жүргізу.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Субтитрлерді цифрлық формада жасау 2. Субтитрлерді цифрлық формада редакциялау 3. Субтитрлерді дайындау бойынша жұмыстарды орындау 4. Техникалық ретушь және субтитрлік басып шығарылған қағаздарды түзету 	
	Қосымша еңбек функциялары:		
	Дағды 1: Аудиовизуалды туындының көріністерін бейнелеу және диалогтерді транскрибирлеу	Машықтар:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кеңістіктік элементті, дыбыс пен диалогті сипаттау. 2. Субтитрлеу үшін мәтінді белгілеу және дайындау. 3. Көрмей теру тәсілін меңгеру.
		Білімдер:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Транскрипция тәсілдері. 2. Титрлер мен субтитрлерді құру үшін бағдарламалық қамтамасыз ету. 3. Көрмей теру тәсілі. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді	
	Дағды 2:	Машықтар:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ақпаратты көрерменнің түсінуін қамтамасыз ету. 2. Скриптті стильдік орындауда ресімдеу 3. Аударма тілінде толыққанды көркем мәтін жасау. 4. Орфография мен грамматика ережелерін қолдану. 5. Туындының түпнұсқалық ой-пайымын, стилі мен сипаттамасын сақтау.
		Білімдер:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тілдің орфографиясы, грамматикасы.

Еңбек функциясы 1: Субтитрлерді цифрлық формада жасау	Шетел тілдеріне аудару	<p>2. Арнайы компьютерлік бағдарламалар мен процестердің жұмыс принципі.</p> <p>3. Нысаналы елдердің мәдени және тілдік ерекшеліктерін білу.</p> <p>4. Субтитрлердің жол ұзындығы, оқу жылдамдығы және форматтау стандарттарын білу.</p> <p>5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	<p>Дағды 3:</p> <p>Аудиовизуалды туындының субтитрлерін дыбыспен, көріністермен және диалогпен синхрондау</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Субтитрлерді видеоға орналастыру.</p> <p>2. Субтитрлер жасау үшін бағдарламалық қамтамасыз етуді қолдану.</p> <p>3. Сапасын бағалап және бақылап отыру.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Субтитрлерді ресімдеудің стандарттары мен талаптары.</p> <p>2. Титрлер мен субтитрлер жасау үшін бағдарламалық қамтамасыз ету.</p> <p>3. Мультимедиялық жүйелер.</p> <p>4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
Еңбек функциясы 2: Субтитрлерді цифрлық формада редакциялау	<p>Дағды 1:</p> <p>Дайын субтитрлерді тексеру</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Аударылған материалды қайта қарау және редакциялау.</p> <p>2. Мәтіннің видеоға қатысты белгіленген жері мен орналасуын бақылау.</p> <p>3. Стандарттар мен талаптарға сәйкестігін тексеру.</p> <p>4. Орфографиясы мен пунктуациясын тексеру</p> <p>5. Сөздерін тану.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Субтитрлерді ресімдеудің стандарттары мен талаптары.</p> <p>2. Субтитрлердің пайда болуы мен жоғалуының дәл уақыт сәйкестігін анықтау стандарттарын білу.</p> <p>3. Субтитрлер мәтінінің дұрыстығын және дәлдігін тексеру үшін орфография, грамматика және тыныс белгілері ережелерін білу.</p> <p>4. Субтитрлердің ұзындығы, ауысу жылдамдығы және мәтінді форматтау стандарттарын білу.</p> <p>5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді

	<p>Дағды 2: Дайын субтитрлік парактарды субтитрлер форматына түзетіп салу және түрлендіру.</p>	<p>Машықтар: 1. Ақпараттың релевантты көздеріне қайырылу. 2. Файлдарды субтитрлердің форматына қайта конверттеу үшін генерирлеу. 3. Деректерді бір форматтан екіншісіне қайта образдау үшін арнайы бағдарламаларды пайдалану.</p> <p>Білімдер: 1. Субтитрлерді ресімдеудің стандарттары мен талаптары. 2. Субтитрлердің форматтары мен контейнерлері. 3. Субтитрлер өндірісінің процестері. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p> <p>Дағдыны тану мүмкіндігі : Талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 1: Субтитрлердің нөмірлерін мырыш пластиналарға жазу бойынша жұмыстарды орындау</p>	<p>Машықтар: 1. Субтитрлеу үшін пластиналарды беттер мен клишеге кесу. 2. Субтитрлердің нөмірлерін мырыш пластиналарға каллиграфияға сәйкес жазу. 3. Нөмірлерді дәл жазу үшін сәйкес құралдарды таңдау: гравировка құралдары, маркалаушы машиналар немесе лазерлік құрылғылар сияқты. 4. Жұмыс беттерін тексеру және дайындау: пластиналардың беттерінен ластану, тот және басқа ақауларды жою, сапалы жазу үшін қамтамасыз ету.</p> <p>Білімдер: 1. Мырыштың түрлі маркаларының ерекшеліктері. 2. Кесу станоктарының құрылымы. 3. Субтитрлеуге арналған клишенің геометриялық көлемі. 4. Мәтінді клишеге орналастыру ережесі 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p> <p>Дағдыны тану мүмкіндігі : Талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 2: Субтитрлер клишесін түрлі металдан дайындау бойынша жұмыстарды орындау</p>	<p>Машықтар: 1. Субтитрлеу үшін пластиналарды беттер мен клишеге кесу. 2. Клишені каллиграфияға сәйкес жинақтау. 3. Кесу станоктарында жұмыс істеу. 4. Клишені бөлшектеп қатарлап қою.</p> <p>Білімдер: 1. Түрлі жүйедегі кесу станоктарының құрылымы мен іс-әрекет принциптері. 2. Клишенің фильмнің көшірмелері мен қосарланған субтитрлі фильмнің көшірмелері үшін геометриялық көлемдері.</p>

Еңбек функциясы 3: Субтитрлерді дайындау бойынша жұмыстарды орындау		<p>3. Клише дайындау үшін қолданылатын металдардың ерекшеліктері.</p> <p>4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	<p>Дағды 3: Клише дайындау үшін субтитрлік түпнұсқаны негативтен металға көшіріп салу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Түсіру мен көшіру режимін таңдау. 2. Пластинкаларды даярлау және дайындау. 3. Негативтің сапасын бағалау (дефектілер мен сызаттарды тексеру). 4. Негативті ластанулардан тазарту. 5. Негативті цифрландыру (егер цифрлық өңдеу қолданылса). <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Субтитрлерді металға көшірудің технологиясы. 2. Фотокөшірме жабдығының құрылысы мен түрлі жүйеде жұмыс істеу принципі. 3. Металдардың ерекшелігі. 4. Түрлі көлемдегі клишелерді бақылау тәсілдері. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
<p>Дағды 4: Субтитрлік түпнұсқалар мен олардың фотоға түсірілуін негативтер дайындау үшін монтаждауды жүзеге асыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Түсірілген және көшіріп алынған материалды өңдеу. 2. Пластинкаларды даярлау және дайындау. 3. Негативті ретуштеу. 4. Электролиттің құрамын белгілеу және ваннаға толтыру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жарықты орнату принципі. 2. Фотоға түсіру мен көшіру режимін анықтау. 3. Электролиттік ваннаның құрылымы. 4. Электролиттің құрамы мен рецептурасы. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары. 	
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Субтитрлерді ретуштеу үшін әдістер қолдану. 2. Түрлі гарнитурлар мен алфавиттердің шрифтерін сызу. 3. Мәтіндерге белгі қою. <p>Білімдер:</p>

Еңбек функциясы 4: Техникалық ретушь және субтитрлік басып шығарылған қағаздарды түзету	Дағды 1: Субтитрлер басылған қағаздарды ретуштеу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Субтитрлер басылған қағаздарды алу принциптері. 2. Ретушь, латын және ұлттық алфавиттер үшін қолданылатын ретуштеу әдісі мен құралды қолдану ережесі. 3. Шрифттер стандарты. 4. Корректуралық белгілер стандарты. 5. Шрифттік фотографиялар негізі. 6. Субтитрлі фильмнің көшірмесін басып шығаруға арналған техникалық шарттар. 7. Түзетулердің тәсілдері мен процедуралары. 8. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	Дағды 2: Субтитрлер басылған қағаздарды ресімдеу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мәтіндерге белгі қою. 2. Субтитрлерді теру. 3. Сапасын бақылау. 4. Бақылап, ақпараттарды барлық тиісті көздерден алу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мәтіндердің түпнұсқаларын белгілеудің техникалық ережесі. 2. Субтитрлерді терудің ережесі. 3. Шрифттік фотографияның негіздері. 4. Анықтамалық әдебиет пен сөздік қолданудың ережесі. 5. Тексерудің тәсілдері мен процедуралары. 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етілмейді
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Бастамашылық Жауапкершілік Сындарлы ойлау Шығармашылық Нәтижелілік Икемділік Өзін өзі дамыту Зейінділік Орындаушылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеудің нысаны болып табылмайды	
	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	5	Корректор

СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	5	Тарату монтаждаушысы
	6	Мәтін құрастырушы

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

12. Мемлекеттік органның атауы: Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі.

13. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар): "Қазақстан" РТРК" АҚ.
Жоба жетекшісі: Мыңжасар Айгүл Тілеубалдықызы.

Орындаушылар: Татанов Мирас, miras.tatanov@rtrk.kz.

14. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 28.10.2024 ж.

15. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 19.11.2024 ж.

16. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы:
20.12.2024ж.

17. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 3, 2024 ж.

18. Болжалды қайта қарау күні: 12.12.2027 ж.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің міндетін
атқарушының
2024 жылғы 26 желтоқсандағы
№ 635-НҚ бұйрығына
10-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Телевизиялық бағдарламаларды жасау және трансляциялау жөніндегі қызмет"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: "Телевизиялық бағдарламаларды жасау және трансляциялау жөніндегі қызмет" кәсіптік стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес әзірленді, білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдар мен кәсіпорындарда кең ауқымды міндеттерді шешуге қойылатын талаптарды белгілейді және Қазақстан Республикасының бұқаралық ақпарат құралдары саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) бұқаралық ақпарат құралы – мерзімді баспасөз басылымы, теле-, радиоарна, интернет-басылым;

2) білім – кәсіптік тапсырма шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерттелген және игерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіптік тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен машықты қолдану қабілеті;

4) кайдзен – жапондық философия немесе практика, ол өндіріс процестерін үздіксіз жетілдіруге, дамытуға, бизнес-процестер мен басқаруды, сондай-ақ өмірдің барлық аспектілерін автоматтандыруға бағытталған;

5) кәсіп – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі;

6) кәсіптік стандарт – ресми және (немесе) бейресми және (немесе) ақпараттық білім беруді, біліктілік пен құзыреттілік деңгейін, кәсіптік қызметтің нақты саласындағы еңбек мазмұнын, сапасы мен жағдайларын ескере отырып, білімге, іскерлікке, дағдыларға, жұмыс тәжірибесіне қойылатын жалпы талаптарды белгілейтін жазбаша ресми құжат;

7) Қазақстан Республикасының Ұлттық сабақтар сыныптауышы – Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын сабақтардың атауларын көрсететін және оларды орындалатын жұмыс түріне сәйкес дағдылардың деңгейі мен мамандануы бойынша жіктейтін стандарттау жөніндегі құжат;

8) машық – кәсіптік міндет шеңберінде кейбір жеке-дара іс-әрекеттерді физикалық тұрғыдан және (немесе) ақыл-ой тұрғысынан орындау қабілеті;

9) ұлттық біліктілік жүйесі (бұдан әрі – ҰБЖ) – еңбек нарығы тарапынан біліктілікке сұранысты және білім беру жүйесі тарапынан біліктілікті ұсынуды реттеу мен келісудің құқықтық және институционалдық, оның ішінде ақпараттық құралдары мен тетіктерінің кешені.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) АКТ – Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар;

2) БА – басшылық лауазымның біліктілік анықтамасы;

3) БСА – біліктіліктің салалық аясы;

4) БҰЖ – Біліктіліктің ұлттық жүйесі;

5) БҰА – Біліктіліктің ұлттық аясы;

6) БТБА – Біртұтас тарифтік-біліктілік анықтамасы;

7) ЭҚОК – экономикалық қызмет түрлерінің ортақ классификаторы.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Телевизиялық бағдарламаларды жасау және трансляциялау жөніндегі қызмет.

5. Кәсіптік стандарттың коды: J59120042.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

J Ақпарат және байланыс.

59 Кино-, бейнефильмдер және телевизиялық бағдарламалар, дыбыс жазбалар және музыкалық шығармаларды шығару саласындағы қызмет;

59.1 Кино, бейнефильмдер және телевизиялық бағдарламаларды шығару бойынша қызмет;

59.12 Кино-, бейнефильмдер және телевизиялық бағдарламаларын аяқтау қызметі;

59.12.0 Кино-, бейнефильмдер және телевизиялық бағдарламаларын аяқтау қызметі.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: "Телевизиялық бағдарламаларды жасау және трансляциялау жөніндегі қызмет" кәсіптік стандарты телебағдарламаларды жасаумен және таратумен айналысатын мамандардың құзыретіне қойылатын талаптарды айқындайды. Стандарт техникамен жұмыс істеу дағдылары мен жобаларды басқаруды қоса алғанда, тұжырымдама мен сценарийді әзірлеуден бастап пост-продакшн мен трансляцияға дейінгі кезеңдерді қамтиды. Стандарт телевизиялық контенттің сапасын жақсартуға және заманауи медиа трендтерге бейімделуге ықпал етеді.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

- 1) Бағдарлама жүргізуші - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 2) Шығармашылық бірлестіктің бас редакторы - 8 СБШ-нің деңгейі;
- 3) Бас режиссер - 8 СБШ-нің деңгейі;
- 4) Бағдарламалар редакторы - 8 СБШ-нің деңгейі;
- 5) Режиссер - 7 СБШ-нің деңгейі;
- 6) Продюсер (жалпы профиль) - 7 СБШ-нің деңгейі;
- 7) Диктор - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 8) Телевизиялық/радиожаналықтар репортері - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 9) Комментатор - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 10) Корреспондент - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 11) Шолушы - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 12) Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 13) Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 14) Сценарийші - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 15) Видеооператор - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 16) Корректор - 5 СБШ-нің деңгейі;
- 17) Режиссер ассистенті - 5 СБШ-нің деңгейі;
- 18) Тарату монтажері - 5 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Бағдарлама жүргізуші":	
Топтың коды:	2656-2
Қызмет атауының коды:	2656-2-001
Кәсіптің атауы:	Бағдарлама жүргізуші

СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС байланысы жоқ -		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Журналистика және ақпарат	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Талап етілмейді		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2656-1-003 - Радио жүргізушісі 2656-2-002 - Жаңалықтар бағдарламаларын жүргізуші 2656-2-003 - Ток-шоу жүргізушісі 2656-2-005 - Тележүргізуші		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бағдарламаның идеясын көрермендерге оларды баурап алып, сүйсіндіріп жеткізу, ой-өрісі кең, дикциясы жақсы екенін, сауатты сөйлейтінін көрсету.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Тақырыпты шығармашылық тұрғыдан іздеу және хабар (бағдарлама) дайындау. 2. Хабар (бағдарлама) шығару.	
	Қосымша еңбек функциялары:		
	Дағды 1: Студия/арнаның шығармашылық жоспарларын жасау үшін ұсыныстар дайындау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> Өзекті тақырыптарды шығармашылық тұрғыдан іздеу үшін нысаналы аудиторияны анықтау. Интеллектуалды операция амалдарын қолдану арқылы оқиғаны қалпына келтіретін және шығармашылық қиялды қолдану, шаблондық ойлаудан аулақ болу. Жүйелік, эволюциялық ойлауды қолдану. Қайшылық, ресурс (ресурстық ойлау) арқылы, модельдер бойынша ойлауды қолдану. Психологиялық инерцияны басқару. Нысаналы аудиторияның сұранысын және олардың өзгеру үрдісін анықтау. Іріктеуді жүйелеу, құрылымдау, шығармашылық ізденіс нәтижелерін нақты көрсету. Аса маңызды құжаттарды, баспа материалдарын және ақпараттық агенттіктерді талдау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> Авторлық құқық және Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасы 	

		<p>2. Телерадио хабарларын тарату қызметін регламенттейтін органдардың қаулылары, өкімдері, бұйрықтары және өзге де нормативтік құжаттары.</p> <p>3. Шығармашылық қиялды дамыту теориясы, әдістері.</p> <p>4. Нақты ойлау технологиясы.</p> <p>5. Масс-медиа жұмысының ерекшелігі</p> <p>6. БАҚ саясаты</p> <p>7. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
<p>Еңбек функциясы 1: Тақырыпты шығармашылық тұрғыдан іздеу және хабар (бағдарлама) дайындау</p>	<p>Дағды 2: Бағдарламаны (хабарды) эфирге шығару үшін материал дайындау</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Тапсырмаларды жүйелі түрде өңдеу, лидтерді бағалау (аннотациялар, "шапкалар"), идея, тақырып әзірлеуге арналған ұсыныстар.</p> <p>2. Материал дайындау үшін салыстырмалы талдауды пайдалана отырып, түрлі көздерден ақпарат жинау және құрылымдау, оның ішінде мемлекеттік және жергілікті органдармен, кәсіпорындармен және медиа тұлғалармен, оқиғаларға қатысушылармен, куәгерлермен өзара іс-қимыл жасау арқылы.</p> <p>3. Материалдарды оларға бөлінген уақыт шектеулерін ескере отырып жасау.</p> <p>4. Оқырмандарды (көрермендерді, тыңдаушыларды) өз тұжырымын жасауға итермелейтін түрлі журналистік жанрлар стилистикасын меңгеру.</p> <p>5. Түрлі жанрларда (телевизия, радио, Интернет эфирінде жұмыс істеген кезде) хабар дайындау және жүргізу.</p> <p>6. Оқырмандардың (тыңдаушылардың, көрермендердің) назарын жарияланым (хабар) идеясын пайымдауға және түсінуге аудару.</p> <p>7. Аудио (бейне) жабдықпен жұмыс істеу.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Қоғамдық сана мен мінез-құлыққа медиа арқылы әсер ету әдістері.</p> <p>2. Хабар (бағдарлама) жасаудың міндеттері мен әдістері, технологиясы мен техникасы, олардың мазмұндық және құрылымдық-композициялық ерекшелігі.</p> <p>3. Салыстырмалы талдау.</p> <p>4. Журналистиканың негізгі жанрлары, олардың стилистикалық ерекшеліктері.</p> <p>5. Ақпарат көздерімен жұмыс істеу қағидаттары және оны жинау әдістері (сұхбат, бақылау, мәтін, графика, бейне, аудио нысандардағы контентпен жұмыс).</p> <p>6. Теле (радио, интернет) өндірісінің негіздері.</p>

	7. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
Дағды 3: Бағдарламаны (хабарды) әзірлеу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оқиғаның кейіпкерлері мен куәгерлерін тарту. 2. Пайдаланылатын ақпараттың дұрыстығы мен өзектілігін тексеру 3. Сценарий әзірлеу. 4. Дайындалған материалдарды (соның ішінде өз материалдарын) (сценарийлерді) контентті оңтайландыру үшін бейімдеу/редакциялау. 5. Сюжеттерге елендетпе жасау. 6. Плейлист жасау. 7. Бағдарламаны (хабарды) алдын ала беттеу. 8. Беттеудің аппараттық-бағдарламалық қамтылымымен жұмыс істеу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. БАҚ жұмысының ерекшелігі. 2. Теле (радио) бағдарламаларды (хабарларды, сюжеттерді) жасау үшін пайдаланылатын техникалық құралдар. 3. Жобаны дамытудың медиа нарықты білуге негізделген әдістері. 4. Теле (радио) бағдарламаларын (хабарларын) жасау технологиялары. 5. Елдегі және әлемдегі ең маңызды ғылыми, мәдени, экономикалық және қоғамдық-саяси оқиғалар, сондай-ақ тарихи мәліметтер. 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
Дағды 1: Хабар (бағдарлама) жазу немесе тікелей эфирде жұмыс істеу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бағдарламаларды студияда және студиядан тыс өткізу. 2. Хабар (арна, бағдарлама) талаптарына сәйкес келетін бейнеде жұмыс істеу. 3. Тыңдаушының (көрерменнің) назарын проблеманың талап етілетін аспектісіне, тақырыпқа, нәрсеге, адамға, хабар идеясын пайымдауға және түсінуге аудару және сол аспектіде ұстап тұру. 4. Аудио- және бейнетехникамен жұмыс істеу. 5. Хабарға қатысушыларға сұрақтар дайындау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сұхбат әдістері. 2. Шағын сахна құру әдістері.

		<p>3. Журналистиканың негізгі жанрлары, олардың стилистикалық ерекшеліктері.</p> <p>4. Ақпарат көздерімен жұмыс істеу қағидаттары және оны жинау әдістері (сұхбат, бақылау, мәтін, графика, бейне, аудио нысандардағы контентпен жұмыс).</p> <p>5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Хабар (бағдарлама) шығару.</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p> <p>Дағды 2: Сценарийді әзірлеу, шығарылым мазмұнын құрылымдау және сегменттер арасында уақытты бөлу.</p>	<p>Талап етілмейді</p> <p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сөз тауып кету дағдысын қолдану. 2. Көрсеткіштерді (тыңдаушыларды) өз тұжырымын жасауға итермелейтін түрлі журналистік жанрлардың стилистикасын меңгеру (талқылау, пікірталас, келіспеушілік, қарсы тараптың дәлелдеріне қатысты мазмұндық байланыстың болуы, сөз сөйлеу кезектілігі). 3. Түрлі жанрда (телевизия, радио, Интернет эфирінде жұмыс істеген кезде) хабар дайындау және жүргізу. 4. Бейне (радио) эфирдің шағын сахнасын қолда ұстау. 5. Кадрда (аудиожазбада) және суфлермен жұмыс істеу. 6. Сұхбат жүргізу. 7. Пікірсайысты модерациялау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасының бұқаралық ақпарат құралдары туралы заңнамасы. 2. Сөйлеу техникасы. 3. Фоника мен акустика. 4. Риторика және шешендік өнер. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
<p>Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
<p>Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:</p>		<p>Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды</p>

СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Диктор	
	6	Комментатор	
	6	Тілші	
10. Кәсіптің карточкасы "Шығармашылық бірлестіктің бас редакторы":			
Топтың коды:	1332-2		
Қызмет атауының коды:	1332-2-005		
Кәсіптің атауы:	Шығармашылық бірлестіктің бас редакторы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	8		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Шығармашылық бірлестіктің бас редакторы" кәсібі карточкасының сипаттамасы "Кино-, бейнефильмдер және телевизиялық бағдарламалар шығару қызметі" кәсіптік стандартында орналасқан		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар:	
	-	-	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Білімдер:	
		-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	

11. Кәсіптің карточкасы "Бас режиссер":			
Топтың коды:	1332-2		
Қызмет атауының коды:	1332-2-006		
Кәсіптің атауы:	Бас режиссер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	8		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: -	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Бас режиссер" кәсібі карточкасының сипаты "Кино-, бейнефильмдер және телевизиялық бағдарламалар шығару қызметі" кәсіптік стандартында		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1: -	Машықтар: -	
		Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі: :	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
12. Кәсіптің карточкасы "Бағдарламалар редакторы":			
Топтың коды:	2642-2		
Қызмет атауының коды:	2642-2-007		
Кәсіптің атауы:	Бағдарламалар редакторы		

СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	8		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС байланысы жоқ -		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: -	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, кадр даярлаудың тиісті бағыты бойынша жұмыс өтіліне талап қойылмайды.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1332-1-008 - Жауапты редактор 2641-5-008 - Көркемдік редакторы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Көрсеткіштердің қажеттіліктері мен сұраныстарына сәйкес келетін бағдарламалар жасау, шығару және тарату.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Шығармашылық қызметтің басым бағыттарын әзірлеу 2. Тақырып таңдау, сценарийлерді, бағдарлама, хабар материалдарын іріктеу, әзірлеу, өңдеу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
	Дағды 1: Бағдарламаларды, хабарларды жасау және эфирге шығару басымдықтарын белгілеуді жүзеге асырады	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Автор ұсынған жобаны талдау. 2. Жобаның осал және мықты тұстарын, БАҚ ақпараттық саясатына сәйкестігін анықтау. 3. Авторлық идеяны іске асыруға жұмсалатын уақыт пен қаржы шығындарын, ықтимал қауіпті талдау. 4. Осындай (ұқсас) медиа жобаларды іске асырудың отандық және әлемдік тәжірибесін ескере отырып, авторлық идеяларды форматқа, нысаналы аудиторияға сәйкестік тұрғысынан бағалау. 5. Авторлық тұжырымдаманы, оған түзетулер мен ұсыныстарды әзірлеуді нақтылау. 6. Жобаларды БАҚ-тың стратегиясында, бизнес-жоспарында белгіленген көркемдік құндылығы мен критерийлері бойынша саралау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медиа жобаның мақсаттары мен міндеттерін, көркемдік шешімдерін талдау әдістері. 2. Нысаналы аудиторияның әлеуметтік және психологиялық сипаттамалары. 3. Медиа жоба тұжырымдамасын әзірлеу (оның ішінде модельдеу және дизайн) қағидаттары, оны талдау және түзету әдістері. 	

<p>Еңбек функциясы 1: Шығармашылық қызметтің басым бағыттарын әзірлеу</p>		<p>4. Қазақстан Республикасының масс-медиа туралы заңнамасы 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 2: Коммуникацияларды орнату және қолдау</p>	<p>Машықтар: 1. Тиімді коммуникация үшін нысаналы аудиторияны анықтау. 2. Заңнамалық және саяси үрдістер мен өзгерістерді бақылау, болжау, саяси талдау. 3. Ақпараттық, жарнамалық, консалтингтік агенттіктермен, қоғаммен байланыс агенттіктерімен, баспалармен, басқа да кәсіпорындар мен ұйымдармен, қоғамдық құрылымдармен және әртүрлі қоғамдық топтармен байланыс орнату және қолдау. 4. Кәсіптік қауымдастықтармен, сарапшылармен, талдаушылармен, бәсекелестермен, әріптестермен байланыс орнату және қолдау.</p> <p>Білімдер: 1. Қазіргі БАҚ аудиториясының сипаттамалары. 2. Аудиторияны зерттеу әдістері, құралдары. 3. Психология негіздері. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 1: Тақырыпты, идеяны, түпкі міндетті, сценарий контентін әзірлеуді жүзеге асырады</p>	<p>Машықтар: 1. Түрлі көздерден ақпарат жинау, өңдеу. 2. Нысаналы аудитория үшін ақпараттық желек іздеу және бағалау. 3. Қоғам өміріндегі өзекті оқиғаларды және оларға тың көзқарасты анықтау. 4. Қоғамдық дамудың түрлі аспектілерінің трендтерін болжау. 5. Хабар (бағдарлама) үшін проблемалар мен түйінді тақырыптар шеңберін анықтау, мағыналық тұрғыдан көңіл бөлу.</p> <p>Білімдер: 1. Түрлі көздерден алынған ақпаратты жинау, өңдеу, талдау теориясы, әдістері, тәсілдері. 2. Редакциялық қызметтің теориялары, әдістері, тәсілдері мен құралдары. 3. Редакциялық саясат, оның ішінде меншік иелерінің саяси, экономикалық, коммуникативтік мүдделері. 4. Халық пен жалпы қоғамның проблемаларды саралауының өзгеруін болжау.</p>

		<p>5. Әдеби-сценарий жұмысының әдістері мен құралдары.</p> <p>6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
Еңбек функциясы 2:	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
Еңбек функциясы 2: Тақырып таңдау, сценарийлерді, бағдарлама, хабар материалдарын іріктеу, әзірлеу, өңдеу	Дағды 2: Сценарийлерді, бағдарлама, хабар материалдарын іріктеу және редакциялау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сценарийлердің құрылымы мен мазмұнын талдау. 2. Ұсынылған сценарий жобаларының сапасын, олардың талаптарға және осы БАҚ-қа сәйкестігін талдау. 3. Тақырыптың, тапсырмалардың, түпкі міндеттердің өзектілігін, орындылығын, сценарийдегі ақпараттың дұрыстығын тексеру. 4. Авторлар ұсынған сценарийлердің мықты және осал тұстарын анықтау. 5. Автордың ниетін барынша толық ашу үшін материалдарды өңдеу әдістерін таңдау. 6. Сценарий жобаларының кемшіліктерін түзету, толықтырулар енгізу қажеттігін анықтау. 7. Авторға материалды түзету және толықтыру туралы ұсыныстар тұжырымдау. 8. Материалдарды БАҚ талаптарына сәйкес келтіру. 9. Контексті, емлені, синтаксисті, тыныс белгілерін, сценарий стилін редакциялау. 10. Аудио, бейнематериалдарды редакциялау. 11. Сценарийлер портфелін жасау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Редакциялық қызметтің теориялары, әдістері, тәсілдері мен құралдары. 2. Сценарий жасау әдістері, технологиясы, олардың мазмұндық және құрылымдық-композициялық ерекшеліктері. 3. Мәтіндерді, аудионы, бейнені, графикалық кескіндерді редакторлық талдау әдістері мен құралдары. 4. Әртүрлі форматтағы медиа өнімдерді дайындау әдістері, технологиясы және техникасы. 5. Мәтіндерді, аудионы, бейнені, графикалық кескіндерді редакциялау әдістері мен тәсілдері. 6. Аудио, бейне аппараттық- бағдарламалық қамтылымның негізгі функционалы. 7. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
Еңбек функциясы 2:	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
		Машықтар:

	<p>Дағды 3: Эфирге шығуға материалдарды дайындау</p>	<p>1. Материалдарды хабарға, бағдарламаға қосу туралы шешімдердің орындылығы мен қабылдануын бағалау. 2. Ол туралы мейлінше толық және дәл білу үшін құбылыстарды (оқиғаларды) талдау. 3. Түрлі жанрдағы хабарларды (бағдарламаларды) дайындау, өткізу материалдарын (сценарийлерін) жасау. 4. Эфирде (телевизия, радио, Интернет) жұмыс істеу .</p> <p>Білімдер: 1. Сценарийлерді, телевизиялық бағдарламаларды, хабарларды жасау әдістері, технологиясы мен техникасы, олардың мазмұндық және құрылымдық-композициялық ерекшелігі. 2. БАҚ ақпараттық саясаты. 3. ҚР Масс-медиа туралы заңнамасы. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Күйзеліске тұрақтылық Бастамашылық Жүйелік ойлау Сыни тұрғыдан ойлау Логикалық ойлау Ассоциативті ойлау Шығармашылық қиял Жеделдік Табандылық Объективтілік Көпшіл болу/коммуникабельділік Жұмысқа қабілеттілік және еңбекқорлық Білімдарлық</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	8	Шығармашылық бірлестіктің бас редакторы
	8	Бас режиссер
	8	Бас продюсер
	7	Режиссер
	7	Продюсер (жалпы профиль)
	6	Тілші
	6	Шолушы
13. Кәсіптің карточкасы "Режиссер":		
Топтың коды:	2654-2	

Қызмет атауының коды:	2654-2-007		
Кәсіптің атауы:	Режиссер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС байланысы жоқ -		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: (Журналистика және ақпарат	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Талап етілмейді		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2654-2-008 - Авторлық теледидар режиссері 2654-2-010 - Деректі фильмдер режиссері 2654-2-015 - Музыкалық бағдарламалар режиссері 2654-2-016 - Радио хабарларын таратушы режиссер 2654-2-017 - Теледидар режиссері 2654-2-021 - Кино және теледидар қоюшы режиссері 2654-3-002 - Жарнама және музыкалық видеоклиптер режиссері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Шығармашылық мақсатқа жету үшін ұжымдық команданың барлық қатысушыларының шығармашылық қызметіне басшылық жасау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Бекітілген сценарий бойынша медиаөнім жасау 2. Медиаөнім шығаруды басқару, оның сапасын қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
		<p>Машықтар:</p> <p>1. Түрлі көздерден ақпарат жинау және құрылымдау, соның ішінде осындай (ұқсас) медиажоба жасаудың отандық және әлемдік тәжірибесінің үздік жетістіктеріне ерекше назар аудару.</p> <p>2. Нысаналы аудитория үшін олардың тартымдылығы, БАҚ ақпараттық саясатына сәйкестігі критерийлеріне, авторлық идеяны/сценарийді іске асыруға уақыт пен қаржы шектеуіне сәйкес сценарийлерді сапалы және көркем іске асыру процестерін жоспарлау және іске асыру.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Режиссура мен актерлік шеберліктің міндеттері мен әдістері, технологиясы мен техникасы, олардың</p>	
	Дағды 1:		

	<p>Бекітілген жоба үшін материал дайындауды және жасауды жүзеге асыру</p>	<p>мазмұндық және құрылымдық-композициялық ерекшеліктері, стилистикалық ерекшеліктері.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Ақпарат көздерімен жұмыс істеу қағидаттары және оны жинау әдістері. 3. Қойылымдарды, вокалды, хор және хореографиялық өнерді сахналық және музыкалық безендіру негіздері. 4. Қазіргі және классикалық драматургия. 5. Басқару және шығармашылық еңбек психологиясы. 6. Өнер әлеуметтануының, сахналық технологияның негіздері. 7. Орындаушылық өнер саласындағы экономика және басқару негіздері. 8. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
<p>Еңбек функциясы 1: Бекітілген сценарий бойынша медиаөнім жасау</p>	<p>Дағды 2: Материалды өңдеуді жүзеге асыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бастапқы материалды қарап шығу және дубльдерді іріктеу, соның ішінде кейбір дубльдердің ақауын анықтау. 2. Режиссерлік сценарийде бекітілген сюжеттер (фрагменттер) ұзақтығы ауытқыған жағдайда түзету. 3. Жүйесіз монтаждауды жүргізу. 4. Фонограммамен жүретін, монтаждалған фрагменттердің ұзақтығын анықтау, музыкалық акцентті үндестіру үшін дәл белгілеу. 5. Дыбыспен әрлеу үшін қосымша фонограммаларды таңдау. 6. Дыбыстық материалдарды (музыка, реплика, шу) монтаждау, дыбыс инженерімен бірге бейнекатармен үндестіру. 7. Бағдарламаларды безендіру, бағдарламаның лидтерін ("шапкаларын") анықтау және бекіту, заставкаларды таңдау 8. Бейнежазбаларды (фонограммаларды) жүйелеуді және сақтауды қамтамасыз ету. 9. Әр сюжеттің жедел дайындығын қамтамасыз ету. 10. Материалды көруге (тыңдауға) дайындау. 11. Аудио, бейнежазбалармен және бағдарламалық қамтылыммен жұмыс істеу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медиаөнім жасау процесін ұйымдастыру және оның технологиясы. 2. Медиаөнімді монтаждаудың заманауи технологиялары. 3. Монтаждау бойынша нормативтік құжаттар мен нұсқаулықтар. 4. Жүйесіз монтаждаудың заманауи әдістері.

		<p>5. Монтаждың аппараттық-бағдарламалық қамтылымы және монтаждау жабдығының түрлері.</p> <p>6. Телерадио хабарларын таратуға қойылатын талаптарды айқындайтын нормативтік құжаттар.</p> <p>7. Теле (радио, Интернет) өндірісінің негіздері.</p> <p>8. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
Еңбек функциясы 2: Медиаөнім шығаруды басқару, оның сапасын қамтамасыз ету	Дағды 1: Телевизиялық бағдарламалар, хабарлар шығаруды қамтамасыз ету	<p>Машықтар:</p> <p>1. Адами капиталды басқару, соның ішінде шығармашылық персоналды таңдау және қабылдау.</p> <p>2. Медиаөнім өндірісінің кестесін (күнтізбелік-қойылым жоспарын), шығыстар сметасын әзірлеу және бекіту.</p> <p>3. Медиаөнім дайындау және жасау процестерін басқару.</p> <p>4. Медиаөнім дайындау және жасау процестерін техникалық қолдауды қамтамасыз етуді басқару.</p> <p>5. Медиаөнім өндірісін және қабылдау-тапсыруды басқару.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. ҚР Масс-медиа туралы заңнамасы.</p> <p>2. Менеджмент негіздері.</p> <p>3. Экономика негіздері.</p> <p>4. БАҚ саясаты.</p> <p>5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Не требуется
	Дағды 2: Телевизиялық хабар тарату сапасын басқару	<p>Машықтар:</p> <p>1. Медиаөнім жасаудың озық отандық және әлемдік тәжірибесін ендіруді талдау.</p> <p>2. Өндіріс пен жұмысшылардың сұраныстарын, олардың арасындағы міндеттер мен жауапкершіліктердің бөлінуі анықтау.</p> <p>3. Өндіріс (жұмыс) барысында туындайтын мәселелер бойынша әлеуметтік және этикалық нормаларды ескере отырып шешімдер қабылдау.</p> <p>4. Медиаөнім өндіру процесінде авторлық ниетті дұрыс түсіндіруді қамтамасыз ету.</p> <p>5. Сценарий жоспары бойынша жұмыс барысында авторларға консультация беру.</p> <p>6. Режиссерлік сценарийді әзірлеу.</p> <p>7. Медиаөнімнің жоғары көркемдік деңгейін қамтамасыз ету.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Медиаөнім жасаудың озық отандық және әлемдік тәжірибесін ендіру қағидаттары.</p>

		<p>2. Кәсіпорын, өндіріс экономикасы, еңбек (жұмыс) және басқару негіздері.</p> <p>3. Кайдзен қағидаттары, әдістері мен технологиялары, тәлімгерлік, біліктілікті бағалау, қызметкерлердің жеке және іскерлік қасиеттері және өзін-өзі ұйымдастыру және өзін-өзі ынталандыру құралдары.</p> <p>4. Топтық жұмыстың, тұлғааралық коммуникацияның қағидаттары, әдістері, технологиялары мен құралдары.</p> <p>5. Қаржылық менеджмент.</p> <p>6. Өндірістік процестерде қолданылатын аппараттық-бағдарламалық қамтылым параметрлері.</p> <p>7. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Жауапкершілік</p> <p>Күйзеліске тұрақтылық</p> <p>Жүйелік ойлау</p> <p>Сыни тұрғыдан ойлау</p> <p>Логикалық ойлау</p> <p>Мұқият тыңдау</p> <p>Шығармашылық қиял</p> <p>Ақыл-ой өрісінің кеңдігі</p> <p>Білімдарлық</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	8	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды
	8	Бас режиссер
	8	Бас продюсер
	7	Продюсер (жалпы профиль)
	5	Режиссердің ассистенті
	5	Хабарды монтаждаушы
14. Кәсіптің карточкасы "Продюсер (жалпы профиль)":		
Топтың коды:	2654-1	
Қызмет атауының коды:	2654-1-003	
Кәсіптің атауы:	Продюсер (жалпы профиль)	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары	БТБА немесе КС байланысы жоқ	

бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Журналистика және ақпарат	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Талап етілмейді		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2654-1-004 - Радио және теле бағдарлама продюссері 2654-1-006 - Телевизиялық және кинофильмдер продюссері 2654-1-007 - Телевизиялық/радиожаналықтар продюссері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Техникалық құралдар – бұқаралық коммуникация құралдары (баспа, радио, кинематограф, телевизия) көмегімен ақпарат хабарлары.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Аудио, бейнеөнім өндірісінің технологиялық процесін ұйымдастыру және қамтамасыз ету 2. Түсіру процесін ұйымдастыру 3. Телевизиялық, (кино, аудио, бейне) өндірістің шығармашылық, қаржылық, технологиялық қызметіне басшылық ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
	Дағды 1: Материалдармен, техникалық және қойылым құралдарымен қамтамасыз етілуін бағалауды жүзеге асыру	<p>Машықтар:</p> <p>1. Салыстырмалы талдауды қолдана отырып, түрлі көздерден ақпарат жинау және құрылымдау.</p> <p>2. Жабдықтардың, материалдардың, техникалық және қойылым құралдарының, ресурстардың бар-жоғын және олардың радио (теле) бағдарламалар (хабарлар) өндірісінің мақсаттары мен міндеттеріне сәйкестігін бағалау.</p> <p>3. Басшылықпен, контрагенттермен, әріптестермен және өзге де мүдделі тараптармен ауызша және жазбаша коммуникацияны қамтамасыз ету.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Аудио (бейне, кино) өнім шығару технологиясы.</p> <p>2. Кино (бейне, аудио) режиссура, кино (бейне, аудио) операторлық шеберлік, радио (теле) бағдарламаларын монтаждау және дыбыстық безендіру негіздері.</p> <p>3. Жобаның түсірілім процесінің, дыбысталуының және кино (аудио, бейне) шығаруға дайындықтың ерекшелігі</p> <p>4. Өндіріс процесінде қолданылатын түсіру, жарықтандыру, дыбыс және басқа жабдықтардың сипаттамалары, ерекшеліктері, жай-күйі.</p>	

Еңбек функциясы 1: Аудио, бейнеөнім өндірісінің технологиялық процесін ұйымдастыру және камтамасыз ету		5. Есеп айырысу операцияларын жүргізу, есепті, қаржылық құжаттаманы жүргізу қағидалары. 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	Дағды 2: Аудио (кино, бейне) өнім жасау үшін объектілерді, материалдарды дайындауды бақылауды жүзеге асыру	Машықтар: 1. Бастапқы материалдардың кино (бейне, аудио) жобасының көркемдік ниетіне сәйкестігін бағалау. 2. Ағымдағы және перспективалы жұмыс көлемін және қажетті ресурстарды анықтау. 3. Декорациялардың, костюмдердің, бутафорияның және реквизиттердің жобаның көркемдік жоспарына сәйкестігін бағалау. 4. Кино (бейне, аудио) жобаның көркемдік критерийлеріне сәйкес табиғи түсірілім (дыбыс жазу) үшін орындарды таңдау. Білімдер: 1. Медиаөнім өндірісінің технологиясы. 2. Кино (бейне, аудио) режиссура, кино (бейне, аудио) операторлық шеберлік, радио (теле) бағдарламаларды/хабарларды монтаждау және дыбыстық безендіру негіздері. 3. Менеджмент және адами капиталды басқару негіздері. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді	
	Дағды 1: Шығармашылық және өндірістік ұжымды, авторлық және түсірілім тобын, актерлермен, режиссерлермен, шығармашылық және өндірістік ұжымдармен / командалармен жұмысты қалыптастыру	Машықтар: 1. Күнтізбелік-өндірістік жоспар құру. 2. Адами ресурстарды басқару. Түсетін ақпаратты талдау. 3. Атқарылған жұмыс туралы есеп жасау. 4. Кино, бейне, аудио жобаның өндіріс мерзімдерін бақылау. Білімдер: 1. Тимбилдинг. 2. Телерадио хабарларын тарату теориясы, әдістері, тәсілдері. 3. Бейне, дыбыс жазу жүйелерін, телекоммуникациялық жүйелерді пайдалану негіздері. 4. Психология негіздері. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.

	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
Еңбек функциясы 2: Түсіру процесін ұйымдастыру	Дағды 2: Түсірілім кезеңін ұйымдастыруды жүзеге асыру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кино (бейне, аудио) жобаның көркемдік критерийлеріне сәйкес табиғи түсірілім орындарын таңдау. 2. Еңбекті қорғау ережелеріне сәйкес өндірістік процесті жоспарлау және ұйымдастыру және олардың орындалуын бақылау. 3. Кино (бейне, аудио) жобаның өндіріс мерзімдерін бақылау. 4. Күнтізбелік-өндірістік жоспар құру.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медиаөнім өндірісінің технологиясы. 2. Кино (бейне, аудио) жобаның түсірілім, монтаждау және рең беру процесінің, оны дыбыстау мен шығаруға дайындаудың ерекшеліктері. 3. Кинорежиссураның, кинодраматургияның, киноның, операторлық шеберлік бейнесінің негіздері. 4. Фильмдерді, телебағдарламаларды, телехабарларды монтаждау және дыбыстық безендіру негіздері. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	Дағды 3: Монтаждау-рең беру кезеңінде түсірілім тобына жедел басшылықты жүзеге асыру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Түсірілім тобы мен шығармашылық ұжымға міндеттер мен мақсаттар қою. 2. Түсірілім кестесін жасау және қажет болған жағдайда оны түзету. 3. Дайын медиа өнімдерінің сапасын бағалау. 4. Түсетін ақпаратты талдау.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Телебағдарламалар, телехабарлар, фильмдер шығару технологиясы. 2. Күнтізбелік-өндірістік жоспар жасау қағидалары. 3. Есеп айырысу операцияларының қағидалары. 4. Кинорежиссура, кинодраматургия, операторлық шеберлік, фильмдерді, бағдарламаларды, хабарларды монтаждау және дыбыстық безендіру негіздері. 5. Күнтізбелік-сахналау жоспарын жасау қағидалары. 6. Қазақстан Республикасының БАҚ туралы заңнамасы. 7. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.

	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	<p>Дағды 1: Көркемдік жобалардың шығармашылық идеяларына бастама жасауды жүзеге асыру</p>	<p>Машықтар: 1. Әдеби материалды бағалау. 2. Телевизиялық кино (бейне, аудио) жоба авторларының шығармашылық әлеуетін бағалау. 3. Телевизиялық кино (бейне, аудио) жобаның шығармашылық және экономикалық табыстылығын болжау. 4. Шығармашылық ұжымға міндеттер мен мақсаттар қою.</p> <p>Білімдер: 1. Телевизиялық, кинематографиялық процесті ұйымдастыру және оның технологиясы. 2. Кинорежиссура, кинодраматургия, операторлық шеберлік, фильмдерді, телебағдарламаларды, телехабарларды монтаждау және дыбыстық безендіру негіздері. 3. Телерадио хабарларын тарату, телекоммуникациялық жүйелерді басқару және пайдалану негіздері. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
<p>Еңбек функциясы 3: Телевизиялық, (кино, аудио, бейне) өндірістің шығармашылық,</p>	<p>Дағды 2: Медиаөнім жасау кезіндегі қаржылық, әкімшілік, технологиялық, шығармашылық саясатты анықтау және іске асыру</p>	<p>Машықтар: 1. Инвесторлармен, демеушілермен, қорлармен және мемлекеттік органдармен өзара іс-қимыл жасау. 2. Түсетін ақпаратты талдау. 3. Әдеби материалды бағалау. 4. Аудиовизуалды туынды жасаудың технологиялық процестерін ұйымдастыру және шығармашылық және өндірістік-әкімшілік кадрлармен қамтамасыз ету. 5. Ішкі еңбек тәртібі, өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау қағидалары, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария жөніндегі нормалар, өрт қауіпсіздігі талаптары, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары және басқалар.</p> <p>Білімдер: 1. Телевизиялық, кинематографиялық процесті ұйымдастыру және оның технологиясы. 2. Кинорежиссура, кинодраматургия, операторлық шеберлік, телебағдарламаларды, хабарларды, фильмдерді монтаждау және дыбыстық безендіру негіздері. 3. Менеджмент және персоналды басқару негіздері.</p>

қаржылық, технологиялық қызметіне басшылық ету		4. Медиажобаларды басқару негіздері. 5. Қазақстан Республикасының масс-медиа туралы заңнамасы 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
	Дағды 3: Медиаөнімді жасау мен жылжытудың кейбір кезеңдерінде жұмыстарды орындауға жауапты қызметкерлерге басшылықты жүзеге асыру	Машықтар: 1. Қызметкерлерді еңбекте шабыттандыру, бастамасы мен белсенділігін қалыптастыру. 2. Қызметкерлерге тапсырмалар беру және олардың орындалуын бақылау. 3. Команданың іс-әрекетін үйлестіру, тапсырмаларды бөлу, тиімді қарым-қатынасты қамтамасыз ету және жұмыстың орындалу мерзімі мен сапасының сақталуын бақылау.
		Білімдер: 1. Менеджмент және персоналды басқару негіздері. 2. Медиаөнім жасауды жобалық басқару негіздері. 3. Мазмұнды өндіру, маркетинг және рөлдерді бөлу процестерін түсіну. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
Дағды 4: Азаматтық-құқықтық, авторлық және еңбек шарттарын әзірлеуді және жасасуды, жобаның бюджетін бақылауды жүзеге асыру	Машықтар: 1. Келіссөздер жүргізу. 2. Кино (бейне, аудио) жобаның өндірісіне қажетті жұмыстардың немесе қызметтердің болжамды құнын анықтау. 3. Ақша қаражатын жұмсау процесін бақылау.	
	Білімдер: 1. Келіссөздер жүргізу әдістері мен құралдары. 2. Шарттарды жасау қағидалары. 3. Жобаларды бюджеттеу теориясы, әдістері. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Бастамашылық Сыни ойлау Жауапкершілік Стресске төзімділік Көшбасшылық қасиеттер Ой-өрісінің кең болуы Жеделдік табандылық	

	объективтілік байқампаздық білімдарлық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	8	Шығармашылық бірлестіктің бас редакторы	
	8	Бас режиссер	
	8	Бас продюсер	
	7	Режиссер	
15. Кәсіптің карточкасы "Диктор":			
Топтың коды:	2656-3		
Қызмет атауының коды:	2656-3-001		
Кәсіптің атауы:	Диктор		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС байланысы жоқ -		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Журналистика және ақпарат	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Талап етілмейді		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2656-3-002 - Жаңалық бағдарламаларының дикторы 2656-3-003 - Стадион жөніндегі диктор 2656-3-004 - Ауа райы туралы ақпарат беретін диктор 2656-2-004 - Телевидение дикторы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Аудиторияға ақпаратты кәсіпқойлықпен жеткізу.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Бағдарламаның жалпы идеясымен және әдеби негізімен алдын ала танысу, оны жетілдіру жөнінде ұсыныстар енгізу, таңдалған бейнежазбаларды (жазбаларды) дайындау және алдын ала қарау (тыңдау), студиялық және студиядан тыс бағдарламалардың репетицияларына, түсірілімдеріне (жазбаларына) қатысу	

		2. Барлық жанрдағы студиялық және студиядан тыс бағдарламаларды жүргізу
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Бағдарламаның жалпы идеясымен және әдеби негізімен алдын ала танысу, оны жетілдіру жөнінде ұсыныстар енгізу, таңдалған бейнежазбаларды (жазбаларды) дайындау және алдын ала қарау (тыңдау), студиялық және студиядан тыс бағдарламалардың репетицияларына, түсірілімдеріне (жазбаларына) қатысу	Дағды 1: Бағдарламаға немесе сұхбатқа дайындау мақсатында анықтамалық материалдарды зерделеуді жүзеге асыру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тақырып бойынша ағымдағы материалдарды талдау. 2. Алынған мәліметтерді талдау. 3. Материалдарды редакциялау. 4. Грамматика мен емле ережелерін қолдану. 5. Ақпараттың дұрыстығын тексеру. 6. Плейлист жасау. 7. Бағдарламалық идеяларды әзірлеу. 8. Сұхбат жүргізу. 9. Трансляцияларды дайындау. 10. Аудиожабдықты пайдалану. 11. Дауыс жаттықтырушысымен жұмыс істеу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Материалдарды дайындау және өңдеу әдістері. 2. Коммуникация мен байланыстың заманауи техникалық құралдары қолданылатын ақпарат тарату әдістері. 3. Сұхбат жүргізу әдістері мен құралдары. 4. Жарықтандыру техникасы. 5. Сөйлеу техникасы. 6. Фоника және акустика. 7. Риторика және шешендік өнер. 8. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	Дағды 2: Эфирге берілетін мәтіннің бұрыштама қойылған (бақылау) данаға сәйкестігін қамтамасыз ету	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Телерадио бағдарламаларының материалын мәнерлеп, дұрыс оқу; 2. Еркін артикуляция. 3. Өз сөзінің шығу қаттылығын, энергиясын, ырғағын, реңін, тынысын, артикуляциясын үнемі бір деңгейде ұстау. 4. Болып жатқан оқиғаның мәніне дендеп, материалдың терең мәнін жеткізе отырып, айтылатын сөз тіркестерін алдын ала көз жүгіртіп оқу. 5. Негізгі ойды нақты жеткізу. 6. Шұғыл қажет болса, жұмысқа жедел өзгерістер енгізу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Телевизия (радио) хабарларын жасаудың техникалық құралдары мен технологиясы.

		<p>2. Алдағы уақытта дыбыстандырылатын материалды білу, материалды оқуға қойылатын талаптарды білу, дыбыс режиссері мен режиссердің талаптарын білу.</p> <p>3. Акустика негіздері.</p> <p>4. Радиотрансляциялық аппаратураны және телемеханикалық көрсеткіштерді пайдалану қағидалары.</p> <p>5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
Еңбек функциясы 2: Барлық жанрдағы студиялық және студиядан тыс бағдарламаларды жүргізу	<p>Дағды 1: Тыңдаушыға ақпаратты сапалы жеткізуді қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Анық сөйлеу, дауыс ырғағын, энергиясын, артикуляциясын үнемі дыбыс деңгейінде тұрақты ұстау.</p> <p>2. Өзі дыбыстап отырған материалдың мағынасын ұғынып, тыңдаушыға дәлме-дәл жеткізу, оқиганың мәнін ашу, сөз тіркесінен қалып қоймау.</p> <p>3. Негізгі ойды нақты жеткізу.</p> <p>4. Шұғыл қажеттілік болған жағдайда өзгерістер енгізуге дайын болу.</p> <p>5. Радиобағдарламалардың материалын мәнерлеп, сенімді оқып шығу.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Сөйлеу техникасы.</p> <p>2. Фоника және акустика.</p> <p>3. Риторика және шешендік өнер.</p> <p>4. Дыбыстайтын материал, материалды оқуға қойылатын талаптар және дыбыс инженері мен режиссердің қоятын талаптары.</p> <p>5. Акустика негіздері.</p> <p>6. Радиотрансляциялық аппаратураны және телемеханикалық көрсеткіштерді пайдалану қағидалары.</p> <p>7. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	Дағды 2:	<p>Машықтар:</p> <p>1. Дайындалған мәтіндер мен материалдарды, хабарламаларды, көркем әдебиетті, жаңалықтар жинақтарын, мақалаларды және нормативтік құқықтық актілерді анық және мәнерлі оқу.</p> <p>2. Оқырман мәдениетін дамыту, кітапхананың мәртебесін арттыру және үздік оқырмандардың беделін көтеру.</p> <p>3. Қағаздан жылдам оқу.</p> <p>4. Мәтіннің мәнін оқырманға жеткізу.</p>

	Мәтіндерді мәнерлеп оқу, дауыстық қабілеттерді сақтау	5. Көздері нашар көретін оқырмандар үшін интеллектуалдық, әлеуметтік және рухани дамуға еркін қолжетімділікті қамтамасыз ету, ақпараттық орта қалыптастыру.	
		Білімдер: 1. Журналистиканың негіздерін және тілдік ережелерді білуі тиіс. 2. Дұрыс айту нормалары мен ережелерін меңгеру. 3. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптарын білу.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Әртістік жағымды келбет Зейінділік Орындаушылық Білімдарлық Жылдам ден қою Жақсы дикция Мұқият тындау Сыни тұрғыдан ойлау		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Бағдарлама жүргізушісі	
	6	Комментатор	
	6	Тілші	
	6	Телевизия/ радио жаңалықтарының репортері	
6	Шолушы		
16. Кәсіптің карточкасы "Телевизиялық/радиожаңалықтар репортері":			
Топтың коды:	2642-1		
Қызмет атауының коды:	2642-1-019		
Кәсіптің атауы:	Телевизиялық/радиожаңалықтар репортері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС байланысы жоқ -		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Журналистика және ақпарат	Біліктілік: -

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Талап етілмейді		
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2642-1-003 - Газер репортері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қоғамды өзекті оқиғалар орнынан хабардар ету.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Өзекті оқиғалар орындарынан репортаждар дайындау, тікелей эфирде жұмыс істеу 2. Шығармашылық тақырыпты іздеу және бағдарламаны дайындау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Өзекті оқиғалар орындарынан репортаждар дайындау, тікелей эфирде жұмыс істеу	Дағды 1: Редакцияны жедел ақпаратпен қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Түрлі көздерден, соның ішінде әлеуметтік желілерден өзекті ақпаратты жинау және өңдеу. 2. Материалдарды орындылығын, нысаналы аудиторияның мүдделерін, сұранысын, трендтерін және редакциялық саясатты ескере отырып талдау. 3. Айқын және қысқа жаңалықтар жазу, сондай-ақ камера алдында немесе эфирде сенімді сөйлеу. Білімдер: 1. Ақпарат көздерімен жұмыс істеу қағидаттары және оны жинау әдістері (сұхбат, бақылау, әлеуметтік желілер, мәтін, графика, бейне, аудио нысандарындағы контентпен жұмыс). 2. Жиналған ақпаратты тексеру әдістері. 3. Техникалық жабдықтардың жұмысын және эфирдегі жұмыс ерекшеліктерін түсіну. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді	
	Дағды 2: Оқиғаны оқиға болған жерге барып жария ету	Машықтар:	1. Сюжеттер дайындау және жасау. 2. Эфирде жұмыс істеу (телевизия, радио, интернет). 3. Оқиғаға қатысушылармен, оның куәгерлерімен сұхбат жүргізу.
		Білімдер:	1. Операторлық өнер негіздері. 2. Эфирге шығу үшін материал дайындау әдістері. 3. Аудио-, бейнеақпаратты және байланысты компьютерлік өңдеу құралдары.

		4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	Дағды 1: Студия/арнаның шығармашылық жоспарларын жасау үшін ұсыныстар дайындау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шығармашылық тақырыпты іздеуде мақсатты аудиторияны анықтау. 2. Қайта құрушы және шығармашылық қиялды пайдалану, интеллектуалдық операциялар әдістерін қолдана отырып, стереотипті ойлауды жеңу. 3. Жүйелі, эволюциялық ойлауды қолдану. 4. Қарама-қайшылықтар, ресурстар (ресурстық ойлау), модельдер арқылы ойлауды қолдану. 5. Психологиялық инерцияны басқару. 6. Мақсатты аудиторияның қажеттіліктерін және олардың өзгеру тенденцияларын анықтау. 7. Шығармашылық ізденіс нәтижелерін жүйелеу, құрылымдау және анық баяндау. 8. Маңызды құжаттарды, баспасөз материалдары мен ақпараттық агенттіктердің деректерін талдау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасындағы авторлық құқық және еңбек заңнамасы. 2. Телерадио хабар тарату қызметін реттейтін органдардың қаулылары, бұйрықтары, өкімдері және басқа да нормативтік құжаттар. 3. Шығармашылық қиялды дамыту теориясы мен әдістері. 4. Дәл ойлау технологиясы. 5. БАҚ қызметінің ерекшеліктері. 6. БАҚ саясаты. 7. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
Еңбек функциясы 2: Шығармашылық тақырыпты іздеу және бағдарламаны дайындау		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Берілген тапсырмаларды жүйелі өңдеу, жетекші тақырыптарды (аннотацияларды, "шапкаларды") бағалау, идеялар мен тақырыптарды әзірлеуге арналған ұсыныстар жасау. 2. Әр түрлі көздерден ақпарат жинап, оны құрылымдау, оның ішінде мемлекеттік және жергілікті органдармен, кәсіпорындармен, медиа тұлғалармен, оқиға куәгерлерімен және қатысушыларымен өзара іс-қимыл жасау арқылы салыстырмалы талдау жүргізу. 3. Шектеулі уақыт ішінде материалдар жасау. 4. Оқырмандарды (көрермендер мен тыңдармандарды) өз пікірлерін жасауға

	<p>Дағды 2: Бағдарламаны (тақырыпты) эфирге шығару үшін материалдар дайындау</p>	<p>ынталандыратын әр түрлі журналистік жанрлардың стилін меңгеру.</p> <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қоғамның санасы мен мінез-құлқына медиа ықпалының әдістері. 2. Бағдарламаларды (тақырыптарды) жасау міндеттері мен әдістері, технологиясы мен техникасы, олардың мазмұндық және құрылымдық-композициялық ерекшеліктері. 3. Салыстырмалы талдау. 4. Журналистиканың негізгі жанрлары, олардың стильдік ерекшеліктері. 5. Ақпарат көздерімен жұмыс істеу принциптері және оны жинаудың әдістері (интервью, бақылау, мәтіндік, графикалық, бейнемазмұнды, аудио контентпен жұмыс). 6. Телевизия (радио, интернет) өндірісінің негіздері. 7. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Жылдам ден қою Сауатты сөйлеу Дикция Зейінділік және стресске төзімділік Импровизацияға әзір болу Білімдарлық Ой-өрісінің кең болуы Жеделдік Табандылық Объективтілік Байқампаздық Жұмысқа қабілеттілік және еңбекқорлық</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Бағдарлама жүргізушісі
	6	Комментатор
	6	Тілші
	6	Шолушы
17. Кәсіптің карточкасы "Комментатор":		
Топтың коды:	2656-3	
Қызмет атауының коды:	2656-3-005	
Кәсіптің атауы:	Комментатор	

СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС байланысы жоқ -		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Журналистика және ақпарат	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Талап етілмейді		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2656-3-006 - Спорт комментаторы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Техникалық құралдар – бұқаралық коммуникация құралдары (баспа, радио, телевизия) көмегімен ақпарат хабарлары.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Өзекті оқиғалар бойынша түсініктемелер дайындау 2. Бағдарламаны (тақырыпты) шығару процесін жүргізу.	
	Қосымша еңбек функциялары:		
	Дағды 1: Ақпаратты жинау және өңдеу	Машықтар: 1. Материалдарды оның орындылығын, нысаналы аудиторияның сұранысын ескере отырып талдау. 2. Түрлі тақырыптағы телевизия және радио хабарларын жүргізу. 3. Материалдарды авторлық құқықты бұзбайтындай және бағдарлама регламентін де бұзбай таңдау.	
		Білімдер: 1. Түсініктеме контентін жасауға қойылатын талаптар. 2. Жаңалықтар берілетін немесе жарнамалық роликтер, телевизиядағы немесе радиодағы оқиғалар түсірілетін форматтар. 3. Ақпарат көздерімен жұмыс істеу қағидаттары және оны жинау әдістері (бақылау, мәтін, графика, бейне, аудио нысандарындағы контентпен жұмыс). 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді	

Еңбек функциясы 1: Өзекті оқиғалар бойынша түсініктемелер дайындау	Дағды 2: Түсініктеме дайындау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Түсініктемелер үшін материалдарды оларға бөлінген уақыт шектеулерін ескере отырып жасау. 2. Көрермендерді (тыңдаушыларды) өз тұжырымын жасауға итермелейтін түсініктеме жанрының стилистикасын меңгеру. 3. Хабар (арна, бағдарлама) талаптарына сәйкес келетін бейнеде жұмыс істеу. 4. Аудио (бейне) жабдықпен жұмыс істеу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Түсініктемелер жасаудың міндеттері мен әдістері, технологиясы мен техникасы, олардың мазмұндық және құрылымдық-композициялық ерекшеліктері. 2. Түсініктеме қызметінің теориялары, әдістері, әдістері мен құралдары. 3. Теле, радио, Интернет өндірісінің негіздері. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	Дағды 3: Оқиғаға, хабар (бағдарламаны) шығарылымына түсініктеме беру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ақпаратты нысаналы аудиторияға түсінікті нысанда – объективті түсіндіру және бұрмалауға, үрдіске бейімдеуге жол бермеу. 2. Студияда және студиядан тыс хабарлар шығару. 3. Эфирде хабар (арна, бағдарлама) талаптарына сәйкес келетін бейнеде жұмыс істеу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тікелей эфирде хабар жазудың және жұмыстардың міндеттері мен әдістері, технологиясы мен техникасы. 2. Теле (радио) хабарларын жасау технологиясы. 3. Сөйлеу техникасы. 4. Фоника және акустика. 5. Риторика және шешендік өнер. 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді	
		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Студияда және студиядан тыс бағдарламаларды жүргізу. 2. Бағдарламаның (арнаның, тақырыптың) талаптарына сәйкес келетін бейнеде жұмыс істеу. 3. Тыңдаушының (көрерменнің) назарын мәселенің, тақырыптың, объектінің, адамның, бағдарламаның идеяларын түсіну мен қабылдаудың қажетті аспектісіне аудару және оны баса көрсету.

Еңбек функциясы 2: Бағдарламаны (тақырыпты) шығару процесін жүргізу.	Дағды 1: Бағдарламаны (тақырыпты) жазу немесе тікелей эфирде жұмыс істеу.	4. Аудио- және бейнемазмұн техникасымен жұмыс істеу. 5. Бағдарлама қатысушыларына сұрақтар дайындау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Білімдер: 1. Интервью жүргізу әдістері. 2. Мизансценаларды құру әдістері. 3. Журналистиканың негізгі жанрлары, олардың стильдік ерекшеліктері. 4. Ақпарат көздерімен жұмыс істеу принциптері және оны жинаудың әдістері (интервью, бақылау, мәтіндік, графикалық, бейнемазмұнды, аудио контентпен жұмыс). 5. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағды 2: Бағдарламаның мазмұнын құрылымдау және сегменттер арасында уақытты бөлу.	Талап етілмейді
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Машықтар: 1. Сөзбен импровизация жасауды қолдану. 2. Әр түрлі журналистік жанрлардың стилін меңгеру , бұл жанрлар көрермендерді (тыңдаушыларды) өз пікірлерін жасауға ынталандырады (талқыланатын, дискуссияға түсетін, қарама-қайшылықтарды қамтитын, қарсы тараптың дәлелдеріне байланысты мазмұнды байланыстыру, пікірталас реті). 3. Әртүрлі жанрдағы бағдарламаларды (телевизиялық, радио, интернет эфирінде жұмыс істегенде) дайындау және жүргізу. 4. Видео (радио) эфирінде мизансценамен жұмыс істеу. 5. Камера алдында (аудио жазбада) және суфлермен жұмыс істеу. 6. Интервью жүргізу. 7. Дебаттарды жүргізу.
	Білімдер: 1. Қазақстан Республикасындағы бұқаралық ақпарат құралдары туралы заңнамасы. 2. Сөйлеу техникасы. 3. Фоника және акустика. 4. Риторика және ораторлық өнер. 5. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	Жүйелі ойлау Сыни ойлау Логикалық ойлау Жинақылық Коммуникабельділік Бірегейлік	

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Ұтқырлық Ассоциативті ойлау Шығармашылық қиыл Ой-өрісінің кең болуы Білімдарлық Байқампаздық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Бағдарлама жүргізушісі	
	6	Тілші	
	6	Диктор	
	6	Телевизия/ радио жаңалықтарының репортері	
6	Шолушы		
18. Кәсіптің карточкасы "Корреспондент":			
Топтың коды:	2642-1		
Қызмет атауының коды:	2642-1-007		
Кәсіптің атауы:	Корреспондент		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС байланысы жоқ -		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Журналистика және ақпарат	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Талап етілмейді		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2642-1-005 - Инокорреспондент 2642-1-006 - Кинооператор-корреспондент 2642-1-009 - Баспа, газет және журналдар редакциясының корреспонденті 2642-1-010 - Криминалық корреспондент 2642-1-011 - Меншікті корреспондент 2642-1-012 - Арнайы корреспондент 2642-1-020 - Фотокорреспондент 2642-1-013 - Репортерлік тергеу жүргізушісі корреспондент		
Қызметтің негізгі мақсаты:	БАҚ көмегімен таратуға арналған оқиғаларды, құбылыстарды, фактілерді жария ететін ақпараттық материалды дайындау және жасау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ақпарат тізгінін қадағалау және қызметті жоспарлау, бағдарлама, хабар жасау 2. Бағдарлама (хабар) жасау
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Ақпарат тізгінін қадағалау және қызметті жоспарлау, бағдарлама, хабар жасау	Дағды 1: Материал дайындап, редакцияны жедел ақпаратпен қамтамасыз ету	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Түрлі көздерден ақпарат жинау және құрылымдау. 2. Материалдың негізі ретінде оқиғаларды, құбылыстарды, фактілерді өз бетінше іздеу. 3. Қоғам өміріндегі өзекті оқиғаларды және оларға тың көзқарастарды зерттеу. 4. Болашақ материалдың негізгі сюжеттік желісін жария етілетін тақырыптың спецификасы мен ерекшеліктерін ескере отырып анықтау. 5. Сұхбат үшін сұрақтар дайындау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сұхбат алу әдістері, фото және бейнетүсірілім әдістері. 2. Алынған ақпараттың дұрыстығын тексеру әдістері. 3. Журналистік жарияланым жасаудың міндеттері мен әдістері, технологиясы мен техникасы, олардың мазмұндық және құрылымдық-композициялық ерекшеліктері. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
	Дағды 2: Ақпаратты өңдеу және тексеру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жиналған ақпаратты талдау. 2. Алынған деректерді тексеру үшін қосымша ақпарат көздерін іздеу 3. Қосымша ақпаратты талдау, оның ішінде оның дұрыстығын тексеру. 4. Материалдарды өңдеу, соның ішінде келтірілген дәйексөздердің, атаулардың, сандардың және басқа да нақты деректердің дұрыстығын қамтамасыз ету. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Материалдарды стилистикалық өңдеу әдістері мен құралдары. 2. Бейне және дыбыс жазу бағдарламалық камтылымының функционалдық сипаттамалары. 3. Талдау әдістері мен құралдары. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді

	<p>Дағды 3: Сұхбатты ұйымдастыру және іріктеу</p>	<p>Машықтар: 1. Аудио- және бейнетехникамен жұмыс істеу. 2. Жоспарланған сұхбаттарға сұрақтар дайындау. 3. Тыңдаушылардың, көрермендердің назарын бағдарламаның (хабардың) идеясына аудару. 4. Микрофон алдында кадрда жұмыс істеу.</p> <p>Білімдер: 1. Сұхбат жүргізу әдістері мен тәсілдері. 2. Ақпаратты суретке түсіру, бейне-, аудиожазуға арналған заманауи техникалық құралдардың негізгі функционалы. 3. Көпшілік алдында сөйлеу кезінде коммуникация әдістері. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Бағдарлама (хабар) жасау</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 1: Оқиғаны жария ету (оқиға болған жерге барып)</p>	<p>Машықтар: 1. Материалдарды дайындау және сюжеттік желіні пысықтау. 2. Эфирде жұмыс істеу (телевизия, радио, интернет). 3. Оқиғаларды талдау және ақпараттың дұрыстығын тексеру.</p> <p>Білімдер: 1. Оқиға болған жерде хабар жасаудың міндеттері мен әдістері, технологиясы мен техникасы. 2. Ақпарат көздерімен жұмыс істеу қағидаттары, оны оқиға болған жерде жинау және тексеру әдістері. 3. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 2: Бағдарлама, хабар жазу</p>	<p>Машықтар: 1. Ақпаратты нысаналы аудиторияға түсінікті етіп – объективті түсіндіру және бұрмалануға, үрдіске бейімдеуге жол бермеу. 2. Қоғамдық кәсіптердің белгілі өкілдерін (саясаттанушыларды, әлеуметтанушыларды, ғалымдарды және өзге де құзыретті тұлғаларды) хабарға қатысуға тарту.</p> <p>Білімдер: 1. Редакциялық қызметтің теориялары, әдістері, әдістері мен құралдары. 2. Хабар, бағдарлама жасаудың міндеттері мен әдістері, технологиясы мен техникасы, олардың мазмұндық және құрылымдық-композициялық ерекшеліктері.</p>

		3. Тәуекелдерді басқару негіздері. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жүйелі ойлау Сыни ойлау Ой-өрісінің кең болуы Объективтілік Байқампаздық Көпшіл болу / коммуникабельділік Командада жұмыс істей білу Жұмысқа қабілеттілік және еңбекқорлық Икемділік Білімдарлық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Бағдарлама жүргізушісі	
	6	Диктор	
	6	Телевизия/ радио жаңалықтарының репортері	
	6	Шолушы	
19. Кәсіптің карточкасы "Шолушы":			
Топтың коды:	2642-1		
Қызмет атауының коды:	2642-1-014		
Кәсіптің атауы:	Шолушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: -	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Шолушы" кәсібі карточкасының сипаты "Веб-порталдар қызметі" кәсіптік стандартында		

Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар: -	
	-	Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
20. Кәсіптің карточкасы "Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші":			
Топтың коды:	2431-3		
Қызмет атауының коды:	2431-3-007		
Кәсіптің атауы:	Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	- -		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші" кәсібі карточкасының сипаты "Ақпараттық агенттіктердің қызметі" кәсіптік стандартында		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	

	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар: -	
	-	Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
21. Кәсіптің карточкасы "Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант":			
Топтың коды:	2431-2		
Қызмет атауының коды:	2431-2-001		
Кәсіптің атауы:	Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Мультимедиялық басылымдармен жұмыс жөніндегі консультант" кәсібі карточкасының сипаты "Кинофильмдерді, бейне және телевизиялық бағдарламаларды тарату жөніндегі қызмет" кәсіптік стандартында		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
		Машықтар:	
	Дағды 1:	-	

Еңбек функциясы 1:	-	Білімдер:
-	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	-	-
22. Кәсіптің карточкасы "Сценарийші":		
Топтың коды:	2641-2	
Қызмет атауының коды:	2641-2-002	
Кәсіптің атауы:	Сценарийші	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС байланысы жоқ -	
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Журналистика және ақпарат
		Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Талап етілмейді	
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2641-3-002 - Жарнама мәтіндерін құрастырушы 2641-3-003 - Сөйлейтін сөз құрастырушы 2641-3-004 - Спорттық мәтіндерді құраушысы 2641-3-006 - Техникалық шарттарды құрастырушы	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Идеясының тереңдігімен сипатталатын сапасы жоғары сценарийлер мен мәтіндерді құрастыру.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Сценарий материалын әзірлеу және сценарийді дайындау 2. Мәтіндерді жариялауға дейін түзету және редакциялау, олардың құрылымын және мазмұнын тексеру, түзетілген материалды рәсімдеу және тапсыру.
	Қосымша еңбек функциялары:	

Машықтар:

1. Түрлі көздерден маңызды деректерді жинау, өңдеу, талдау, олардан ақпарат алу.
2. Алынған ақпаратты түйсінген кезде шығармашылық қиялды қолдану.
3. Шығармашылық қиял процесінде шабыттану.
4. Жалпы қағидаларды немесе тұжырымдарды қалыптастыру үшін ақпарат бөліктерін біріктіріңіз.
5. Объектілер туралы, оның ішінде сценарий элементтері, іс-әрекет туралы ақпаратты белгілі бір тәртіппен немесе белгілі бір қағидаға немесе қағидалар жиынтығына сәйкес белгілі бір схема бойынша құрылымдау.
6. Құрылымдалған ақпараттан білім алу және олардан сценарий жазу үшін идеялық-тақырыптық база қалыптастыру.
7. Әдеби тілді меңгеру.
8. Қоғам мен нысаналы аудитория үшін маңызды тақырыптарды бөліп көрсету.
9. Өз қызметінде олардың көрнекті әдістерін пайдалану үшін радио, телевизия бағдарламаларын талдау.
10. Нысаналы аудиторияның психологиялық портретін жасауды қолдану.
11. Оқиғалардың желілік баяндалуын (синопсис) қолдану.
12. Түрлі стилистикалық және жанрлық нысандарда жұмыс істеу.
13. Сценарий тақырыбын ашу және аудиторияға қажетті әсер ету үшін көркемдік көрнекі құралдар мен бейнелерді пайдалану.
14. Радио, теле, компьютер аппараттық және бағдарламалық қамтылымымен жұмыс істеу.

Білімдер:

1. Шығармашылық қиялды дамыту.
2. Стилистика негіздері, сөйлеу мәдениеті.
3. Сценарий шеберлігінің негіздері.
4. Психология, тұлға типологиясы, конфликтология негіздері.
5. Аудиовизуалды шығарманың көрерменге әсер ету психологиясы.
6. Радиохабар тарату, телевизиялық өндіріс техникасы мен технологиясы.
7. Радио, телевизия рейтингтерін өлшеудің негізгі параметрлері.
8. Радио, телевизия бағдарламаларының деңгейіне қойылатын талаптарды анықтайтын нормативтік құжаттар.
9. ҚР Авторлық құқық туралы заңнамасы.
10. Телебағдарламалар үшін сценарий әзірлеудің озық отандық және әлемдік тәжірибесі

Дағды 1:

Идеялық-тақырыптық базаны дайындау және әзірлеу, сценарий жазу

Еңбек функциясы 1:

Сценарий материалын әзірлеу және сценарийді дайындау

	11. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
Дағды 2: Әдеби шығармаларды сценарийге қайта өңдеу, бейімдеу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Әдеби шығарманы оның нысаналы аудиторияда тақырыптық сұранысқа ие болуы тұрғысынан талдау. 2. Жанрлық ерекшелікке негізделген сценарийдің композициялық құрылымын құру. 3. Сценарий тақырыбын ашу және аудиторияға қажетті әсер ету үшін көркемдік көрнекі құралдар мен бейнелерді табу. 4. Жанрлық ерекшелікке негізделген сценарийдің композициялық құрылымын құру. 5. Дайын сценарийді ресімдеу нормаларына қойылатын талаптарға сәйкес ресімдеу. 6. Редакторларға мәтін жазу. 7. Бекітілген үлгілер бойынша қажетті құжаттарды ресімдеу. 8. Заманауи техникалық және бағдарламалық құралдарды пайдалану. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стилистика негіздері, сөйлеу мәдениеті 2. Телевизия өндірісінің техникасы мен технологиясы 3. Телевизиялық редаKTура мен баспа редаKTурасы 4. Авторлық құқық туралы заңнамалық база 5. БАҚ-қа қойылатын талаптарды айқындайтын нормативтік құжаттар. 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
Дағды 1: Мәтіндерді дайындау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Редакциядан кейін сценарий мен материалды өңдеуді жүзеге асырыңыз. 2. Мәтіннің тіл нормаларына сәйкестігін қамтамасыз ету (лексикалық, сөзжасамдық және грамматикалық қателерді жою, емле мен тыныс белгілерін түзету). 3. Түзетулерді ескере отырып, терілген мәтіннің түпнұсқаға немесе алдыңғы түзетуге сәйкестігін қамтамасыз ету. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. "Масс-медиа туралы" Қазақстан Республикасының Заңы. 2. "Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы" Қазақстан Республикасының Заңы.

Еңбек функциясы 2: Мәтіндерді жариялауға дейін түзету және редакциялау, олардың құрылымын және мазмұнын тексеру, түзетілген материалды рәсімдеу және тапсыру.		3. Түзету ережелері және стандартты түзету белгілері. 4. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	Дағды 2: Материалды келісу және тапсыру	Машықтар: 1. Өндіріс кестесінің және материалдар мен мәтіндерді дайындау мерзімдерінің сақталуын қамтамасыз ету. 2. Ұйымдастыру саясаты мен процедураларын ұстаныңыз. 3. Заманауи техникалық байланыс құралдары мен компьютерлік технологияларды қолдана отырып ақпаратты өңдеу. Білімдер: 1. "Масс-медиа туралы" Қазақстан Республикасының Заңы. 2. Желілік және телерадио хабарларын тарату БАҚ деңгейіне қойылатын талаптарды айқындайтын нормативтік құжаттар. 3. "Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы" Қазақстан Республикасының Заңы. 4. Жазбаша және ауызша сөйлеу нормалары. 5. Сөйлеу мәдениетінің нормалары. 6. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Бірегейлік Идеяларды еркін меңгеру Жазбаша жеткізу Шығармашылық қиял Еңбекқорлық Білімдарлық Ой-өрісінің кең болуы	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Режиссер
23. Кәсіптің карточкасы "Видеооператор":		
Топтың коды:	3521-2	
Қызмет атауының коды:	3521-2-002	
Кәсіптің атауы:	Видеооператор	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	

СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС байланысы жоқ -		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Журналистика және ақпарат	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Талап етілмейді		
Формалды емес және информгалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	3521-2-005 - Тележурналистика жиынтығының операторы 3521-2-001 - Оператордың ассистенті (видео-, теле-, дыбыс-) 3521-2 - Аудио-бейне операторлары 3521-2-008 - Телеоператор		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бұқаралық ақпарат құралдарының көмегімен таратуға арналған материалдарды бейнетүсіруді жүргізу және қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Павильондағы (журналистпен бірге шыққанда) бейнетүсірілім, қажет болған жағдайда қоюшы-оператордың функцияларын орындау 2. Телебағдарламалар мен өзге де көрнекі туындылар өндірісін ұйымдастыру 3. Жасалған материалдың дыбысымен жұмыс 4. Операторлық техниканың көмегімен қойылым бағдарламаларын дайындау мен жасаудың өндірістік процесін жүзеге асыру	
	Қосымша еңбек функциялары:		
	Дағды 1: Авторлық, коммерциялық бағдарламаларды, жаңалықтарды, концерттер мен басқа да бағдарламаларды тікелей эфирде және қажетті	Машықтар: 1. Кадр композициясының әдістерін және жарық шешімін қолдану. 2. Түсіру техникасымен, жарық техникасымен және оптикалық аксессуарлармен, соның ішінде әртүрлі климаттық жағдайларда жұмыс істеу. 3. Барлық қажетті камералардың орындарын анықтау. 4. Экспозиция мен фокустық қашықтықты реттеу. 5. Дұрыс композицияны таңдау. 6. Әр кадрдың басында және соңында статиканы сақтау. 7. Қажетті екпін жасай отырып, кадрды қажетті уақытқа кідірту. 8. Ірі көрініспен жұмыс істеу.	

<p>Еңбек функциясы 1: Павильондағы журналиспен бірге шыққанда) бейнетүсірілім, қажет болған жағдайда қоюшы-оператордың функцияларын орындау</p>	<p>аппаратураны пайдалана отырып және телевизияда немесе онлайн БАҚ-та қойылатын талаптарға сәйкес жазу үшін түсіру</p>	<p>9. Түсірілім алаңында операторлық жабдықтардың көмегімен режиссердің немесе журналистің ниетін іске асыру.</p> <p>10. Қажетті көркемдік әсерлерге жету үшін техникалық құралдарды пайдалану.</p>
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бейнекадр перспективасы. 2. Композиция және экспонетрия негіздері. 3. Жарықпен, жарық жабдықтарымен жұмыс істеу негіздері. 4. Дыбыстық инженерия және дыбыс жазу негіздері. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 2: Көрнекі тұжырымдаманы әзірлеу және кадрларды ұйымдастыру.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Радио және телевизия бағдарламалары үшін хабар беру және радиобағдарларын тарату жүйелері мен спутниктік жүйелерді басқару. 2. Құрлықта, теңізде немесе әуе кемелерінде радиобайланыс жүйелерін, спутниктік қызметтерді және мультиплексті жүйелерді басқару. 3. Проблемаларды анықтау және шешу үшін бейнелер мен дыбыстарды жазу және редакциялау, хабар тарату, сигналдарды беру қағидаттары мен практикасы туралы білімді қолдану. 4. Жабдықты авариялық жөндеуді орындау. 5. Түсірілім техникасымен, жарық техникасымен және оптикалық аксессуарлармен жұмыс істеу. 6. Жабдықтың ақауларын уақтылы анықтау және оларды жою үшін жедел шаралар қабылдау.
	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Отандық және шетелдік озық операторлық жұмыс тәжірибесі. 2. Телевизия (Интернет) бағдарламаларының деңгейіне қойылатын талаптарды айқындайтын нормативтік құжаттар. 3. Сала ұйымдарының жұмыс істеуінің негізгі қағидаттары. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары. 	
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Талап етілмейді</p>	
	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қызметтік құжаттармен жұмыс істеу, қажетті құжаттаманы ресімдеу. 2. Түсірілім техникасымен, жарық техникасымен және оптикалық аксессуарлармен жұмыс істеу. 	

Еңбек функциясы 2: Телебағдарламалар мен өзге де көрнекі туындылар өндірісін ұйымдастыру	Дағды 1: Трактілік репетициялар, түсірілімдер, оның ішінде тікелей эфир хабарларын өткізу үшін қажетті операторлық техникаға өтінімдер жасау	3. Өтінімдерді келісу және кері байланыс алу үшін әріптестермен және басшылықпен өзара әрекеттесу. Білімдер: 1. Түсіру және жарықтандыру техникасын пайдалану қағидалары. 2. Телевизия бағдарламаларын жасаудың техникалық құралдары. 3. Отандық және шетелдік озық операторлық жұмыс тәжірибесі. 4. Телевизия (Интернет) бағдарламаларының деңгейіне қойылатын талаптарды айқындайтын нормативтік құжаттар. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	Дағды 2: Әріптестермен бірге дубльдерді іріктеу және дайын бағдарламаларды тапсыру	Машықтар: 1. Экспозиция мен фокустық қашықтықты реттеу. 2. Дұрыс композицияны таңдау. 3. Материалды компьютерге көшіру. Білімдер: 1. Бейнекадр перспективасы. 2. Композиция және экспонетрия негіздері. 3. Сала ұйымдарының жұмыс істеуінің негізгі қағидағтары. 4. Телевизия (интернет) бағдарламаларының деңгейіне қойылатын талаптарды айқындайтын нормативтік құжаттар. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді	
Еңбек функциясы 2: Телебағдарламалар мен өзге де көрнекі туындылар өндірісін ұйымдастыру	Дағды 1: Трактілік репетициялар, түсірілімдер, оның ішінде тікелей эфир хабарларын өткізу үшін қажетті операторлық техникаға өтінімдер жасау	Машықтар: 1. Қызметтік құжаттармен жұмыс істеу, қажетті құжаттаманы ресімдеу. 2. Дыбыс жазу техникасымен жұмыс істеу. 3. Жабдықтағы ақауларды уақтылы анықтап, оларды жою үшін жедел шаралар қабылдау. Білімдер: 1. Жабдықты пайдалану қағидағтары мен қағидалары. 2. Радиобағдарламалар деңгейіне қойылатын талаптарды айқындайтын нормативтік құжаттар. 3. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді

Еңбек функциясы 3: Жасалған материалдың дыбысымен жұмыс	Дағды 2: Дыбысты жазу немесе өңдеу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дыбыс жазу техникасымен жұмыс істеу 2. Дыбысты жазу және өңдеу технологияларын қолдану 3. Жабдықтарды жазуға және эфирге хабар беруге дайындау <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Түсіру және кейіннен дыбыстау технологиясы 2. Микрофондарды орналастыру қағидалары 3. Жабдықты пайдалану қағидааттары мен қағидалары 4. Дыбыстың қасиеттері, үй-жайлардың, заттардың, аспаптардың акустикалық сипаттамалары 5. Еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі қағидалары 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	Дағды 3: Фонограмманың техникалық сапасын бақылау және әртүрлі дыбыстардың тепе теңдігін қамтамасыз ету	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дыбыс жазу техникасымен жұмыс істеу 2. Дыбысты жазу және өңдеу технологияларын қолдану 3. Техникалық құралдарды (цифрлық және аналогтық) пайдалану <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Түсіру және кейіннен дыбыстау технологиясы 2. Микрофондарды орналастыру қағидалары 3. Жабдықты пайдалану қағидааттары мен қағидалары 4. Дыбыстың қасиеттері, үй-жайлардың, заттардың, аспаптардың акустикалық сипаттамалары 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді	
Дағды 1:	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Экспозиция мен фокустық қашықтықты реттеу 2. Кадр композициясының әдістерін және жарық шешімін қолдану 3. Эпизодтың мағыналық және пластикалық мазмұнын түсіну 4. Қажетті көркемдік әсерлерге қол жеткізу үшін техникалық құралдарды пайдалану 5. Көрерменге режиссердің негізгі ойы мен сюжеттің жалпы атмосферасын жеткізу үшін техникалық құралдарды қолдану <p>Білімдер:</p>	

Еңбек функциясы 4:
Операторлық техниканың көмегімен қойылым бағдарламаларын дайындау мен жасаудың өндірістік процесін жүзеге асыру

<p>Әріптестермен бірге режиссерлік сценарийлер (экспликациялар) әзірлеу</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бейнекадр перспективасы. 2. Түсірілім жабдықтарын пайдалану қағидаттары мен қағидалары. 3. Дыбыстық режиссура мен дыбыс жазу негіздері. 4. Композиция және экспонетрия негіздері. 5. Телевизия (Интернет) бағдарламаларының деңгейіне қойылатын талаптарды айқындайтын нормативтік құжаттар. 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
<p>Дағды 2: Қосалқы операторлық жабдықты пайдалануды қажет ететін көріністерді анықтау, көріністерді бейнелеп түсіндіруді таңдау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кадр композициясының әдістерін және жарық шешімін қолдану. 2. Түсіру техникасымен, жарық техникасымен және оптикалық аксессуарлармен, радиотехникалық жабдықтармен жұмыс істеу. 3. Қажетті камералар қойылатын жерлерді анықтау. 4. Экспозиция мен фокустық қашықтықты реттеу. 5. Қоюшы оператор ретінде жұмыс істеу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қоюшы оператор функциялары 2. Фотокомпозиция негіздері. 3. Бейнекадр перспективасы. 4. Композиция және экспонетрия негіздері. 5. Жарықпен, жарық жабдықтарымен жұмыс істеу негіздері. 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
<p>Дағды 3: Дыбыстық дизайн тұжырымдамасын әзірлеу, дыбысты өңдеу, дыбыс сапасын бақылау, фонограмманың техникалық сапасы</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дыбысты жазу және өңдеу технологияларын қолдану. 2. Техникалық құралдарды (цифрлық және аналогтық) пайдалану. 3. Экспозиция мен фокустық қашықтықты реттеу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дыбыстың қасиеттері, әртүрлі үй-жайлардың, заттардың, аспаптардың акустикалық сипаттамалары. 2. Дыбыстық режиссура мен дыбыс жазу негіздері. 3. Түсіру және кейіннен дыбыстау технологиясы. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.

	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Бейімділік Ұқыптылық Дербестік және жауапкершілік Ойлау икемділігі Бастамашылық Нәтижелілік Еңбекқорлық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Радиохабар тарату режиссері	
	6	Телевизия режиссері	
24. Кәсіптің карточкасы "Корректор":			
Топтың коды:	2642-2		
Қызмет атауының коды:	2642-2-002		
Кәсіптің атауы:	Корректор		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Корректор" кәсібі карточкасының сипаты "Газет шығару. Журналдар мен мерзімді жарияланымдарды шығару" кәсіптік стандартында орналасқан.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1:	Дағды 1:	Машықтар:	
	-	-	
-		Білімдер:	
		-	

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
25. Кәсіптің карточкасы "Режиссер ассистенті":			
Топтың коды:	2654-2		
Қызмет атауының коды:	2654-2-002		
Кәсіптің атауы:	Режиссер ассистенті		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС байланысы жоқ -		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Менеджмент (салалар және қолдану аясы бойынша)	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Талап етілмейді		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2654-2-003 - Радиохабар таратушы режиссердің ассистенті 2654-2-004 - Теледидар режиссерінің ассистенті 2654-2-005 - Қоюшы режиссер ассистенті		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Теле-радио бағдарламалар (БАҚ-тың медиа өнімдерін) жасаған кезде режиссерге, операторға ассистент болу, ұйымдастырушылық және техникалық функцияларды орындау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Теле-радиобағдарламаларды (БАҚ-тың медиа өнімдерін) дайындау бойынша қойылымдарды, түсірілімдерді, жазбаларды және жұмыстарды жоспарлау және ұйымдастыру. 2. Өндіріс (жоба) кестесін әзірлеу және теле-радиобағдарламаларды (БАҚ-тың медиа өнімдерін) жасау бойынша шаруашылық қызметті жоспарлау және ұйымдастыру	
	Қосымша еңбек функциялары:		

	<p>Дағды 1: Өріптестермен бірге теле-радиобағдарламаларды (БАҚ-тың медиа өнімдерін) дайындау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қойылымдарды, түсірілімдерді және жазбаларды ұйымдастыру. 2. Теле-радиобағдарламаларды (БАҚ-тың медиа өнімдерін) дайындау бойынша жұмыстар кешенін орындау. 3. Желілік хабар тарату мен телерадио хабарларын таратудың дамуындағы негізгі үрдістерді бағалау. 4. Монтаждау парағын жасау. 5. Хабарды монтаждауда қосалқы жұмыстарды орындау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Телевизия (радио) хабарларын жасаудың шығармашылық процесі мен технологиясы. 2. Режиссура негіздері. 3. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Талап етілмейді</p>
<p>Еңбек функциясы 1: Теле-радиобағдарламаларды (БАҚ-тың медиа өнімдерін) дайындау бойынша қойылымдарды, түсірілімдерді, жазбаларды және жұмыстарды жоспарлау және ұйымдастыру.</p>	<p>Дағды 2: Түзетілген материалды келісу және тапсыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қадағалап тұру және барлық тиісті көздерден ақпарат алу. 2. Режиссерлік сценарий әзірлеу. 3. Шығарылатын медиаөнімнің сапасын қамтамасыз ету. 4. Желілік хабар тарату мен телерадио хабарларын таратудың дамуындағы негізгі үрдістерді бағалау. 5. Монтаждау парағын жасау. 6. Заманауи техникалық құралдарды және монтаждау жабдықтарының әрқилы түрлерін қолдану. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Телевизия (радио) хабарларын жасаудың шығармашылық процесі мен технологиясы. 2. Актерлік шеберлік, режиссура, музыкалық сауаттылық, қойылымдарды сахналық және музыкалық сүйемелдеу негіздері. 3. Өндіріс, коммуникация және медианы тарату әдістері. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Талап етілмейді</p>
		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Режиссердің ниетін түсіну. 2. Шығарылатын өнімнің сапасын қамтамасыз ету. 3. Желілік хабар тарату мен телерадио хабарларын таратудың дамуындағы үрдістерді бағалау. 4. Пультпен жұмыс істеу.

<p>Дағды 3: Аса күрделі және жауапты бағдарламалар мен телевизиялық хабарлар жасаған кезде режиссерге ассистент болу</p>	<p>5. Монтаждау процесін ұйымдастыру және медиабағдарлама жасау технологияларын сақтау. 6. Жүйесіз монтаждауды қолдану. 7. Заманауи техникалық құралдарды және монтаждау жабдықтарының әрқилы түрлерін қолдану.</p> <p>Білімдер: 1. Телевизия (радио) хабарларын жасаудың шығармашылық процесі мен технологиясы. 2. Актерлік шеберлік, режиссура, музыкалық сауаттылық, қойылымдарды сахналық және музыкалық сүйемелдеу негіздері. 3. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
<p>Дағды 4: Репетицияны, қойылымдарды, түсірілімдерді, жазбаларды, бағдарламаларды монтаждау жұмыстарын жоспарлау және ұйымдастыру</p>	<p>Машықтар: 1. Өндірістік кешеннің жұмысын жоспарлау. 2. Түсірілім тобымен бірге режиссерлік сценарий әзірлеу. 3. Түсірілім (шығармашылық) топтарының жазуға және монтаждауға әзірлігін бақылау. 4. Ұйымдастыру әдістері мен рәсімдерін қолдану.</p> <p>Білімдер: 1. Экономика, өндірісті ұйымдастыру, еңбек және басқару негіздері. 2. Бейне түсіру және монтаждау негіздері. 3. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
<p>Дағды 1: Репетицияны, қойылымдарды, түсірілімдерді, жазбаларды, бағдарламаларды монтаждау жұмыстарын жоспарлау және ұйымдастыру</p>	<p>Машықтар: 1. Жобаларды іске асыру үшін қажетті мерзімдерді бағалау. 2. Жобаларды іске асыру кезіндегі қаржылық шығындарды бағалау. 3. Жұмыстың көлемі мен құнын бағалау.</p> <p>Білімдер: 1. Экономика, өндірісті ұйымдастыру, еңбек және басқару негіздері. 2. Тайм-менеджмент. 3. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
	<p>Машықтар: 1. Өндірістік кешеннің жұмысын жоспарлау.</p>

<p>Еңбек функциясы 2: Өндіріс (жоба) кестесін әзірлеу және теле-радиобағдарламаларды (БАҚ-тың медиа өнімдерін) жасау бойынша шаруашылық қызметті жоспарлау және ұйымдастыру</p>	<p>Дағды 2: Жұмысты үйлестіру, көркемдік-өндірістік, инженерлік-техникалық персоналдың жүктемесін есепке алуды жүргізу</p>	<p>2. Бағдарлама жасайтын инженерлік-техникалық жұмыскерлер бригадасының жұмысын үйлестіру. 3. Медиаөнім шығарудың барлық кезеңдерінде оның жасалу процесін бақылау.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Білімдер: 1. Экономика, өндірісті ұйымдастыру, еңбек және басқару негіздері. 2. Шығармашылық жұмыскерлердің қызметін реттеу бойынша салалық нормативтік актілер мен әдістемелік ұсынымдар. 3. Еңбек шығындарын есептеудің негізгі әдістері. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	<p>Дағды 3: Көркемдік-декорациялық безендірудің әзірлігін тексеру, қажетті материалдармен, реквизиттермен қамтамасыз ету</p>	<p>Талап етілмейді</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Машықтар: 1. Көркемдік-декоративтік безендірудің әзірлігін тексеру: декорациялар, костюмдер, макияж, реквизиттер, сондай-ақ иллюстрациялық материалдар. 2. Репетициялар мен қойылымдарды қажетті материалдармен, реквизиттермен, сондай-ақ қажетті фонограммалармен, шумен әрлеу элементтерімен қамтамасыз ету. Білімдер: 1. Сценарийге сәйкес көркем және декоративті безендірудің негізгі элементтері. 2. Көркемдік безендіру құралдары мен тәсілдері. 3. Телевизияның техникалық құралдары. 4. Сахна жабдықтары. 5. Сахна технологиясының негіздері. 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
<p>Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:</p>	<p>Бейімділік Жауапкершілік Дербестік және жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Ойлау икемділігі Орындаушылық Зейінділік Мұқият тыңдау</p>	
<p>Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:</p>	<p>Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды</p>	
<p>СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:</p>	<p>СБШ-нің деңгейі:</p>	<p>Кәсіптің атауы:</p>
	<p>7</p>	<p>Оператор</p>

26. Кәсіптің карточкасы "Тарату монтажері":			
Топтың коды:	3521-3		
Қызмет атауының коды:	3521-3-004		
Кәсіптің атауы:	Тарату монтажері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС байланысы жоқ -		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (колданбалы бакалавриат)	Мамандық: Автоматтандыру және технологиялық процестерді басқару (бейін бойынша)	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Талап етілмейді		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Цифрлық құрылғылар мен монтаждау технологияларын пайдалана отырып, сюжеттің тұтастығына, драматургиялық және көріністік құндылығына сәйкес кадрларды талдау, бағалау және іріктеу негізінде визуалды және дыбыстық құрамдас бөліктерді ұйымдастыру және құрастыру арқылы кино-, теле-, бейнефильмдерді, телевизия және радиобағдарламаларын монтаждаудың көркемдік және технологиялық процестерін ұйымдастыру.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Монтаждау жобаларын ұйымдастыру және қамтамасыз ету 2. Барлық түрдегі және жанрдағы кино-, теле-, бейнефильмдерді, телерадио бағдарламаларын монтаждаудың технологиялық процестерін орындау 3. Барлық түрдегі және жанрдағы кино -, теле -, бейнефильмдердің, телевизия және радиобағдарламаларының көркемдік-техникалық сапасын қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
	Дағды 1:	Машықтар: 1. Көп тапсырма жағдайында жұмыс істеу. 2. Жағдайда жақсарту немесе түзету әрекеттену үшін өзінің, басқа адамдардың немесе ұйымдардың тиімділігін мониторингтеу/ бағалау. 3. Сюжеттің өрбуіне негіз болатын сценарий, жоспар құру.	

Бастапқы материалдарды алу және монтаждауға дайындау	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ақпарат жинау әдістері. 2. Монтаждау бойынша нормативтік құжаттар мен нұсқаулықтар. 3. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
<p>Дағды 2:</p> <p>Монтаждау кешенін, монтаждау және қосалқы бағдарламаларды баптау және пайдалану</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблемаларды анықтау және шешу үшін хабар тарату, телекоммуникациялық терминалдар мен хабар беру жүйелерінің қағидаттары мен практикасы туралы білімді қолдану. 2. Монтаждау форматының талаптарын ескере отырып, барлық түрдегі және жанрдағы кино -, теле -, бейнефильм телерадио бағдарламаларын монтаждау үшін компьютерлік бағдарламаларды теңшеу. 3. Өлшеу аппаратурасымен жұмыс істеу (вектороскоп, осциллограф, растерайзер, дыбыс деңгейінің индикаторы). 4. Жабдықты авариялық жөндеуді орындау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өлшеу аппаратурасының жұмыс істеу қағидаттары (вектороскоп, осциллограф, растерайзер, дыбыс деңгейінің индикаторы). 2. Монтаждауды ұйымдастыру және оның технологиясы. 3. Монтаждауға арналған компьютерлік бағдарламалар. 4. Монтаждау жабдықтарының техникалық құралдары мен түрлері. 5. Монтаждау кешенінің коммутациялық тораптарының реттілігі мен өзара әрекеттесуі. 6. Монтаждаудың технологиялық процесінің талаптары. 7. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблемаларды анықтау және шешу үшін кескіндер мен дыбыстарды жазу және редакциялау қағидаттары мен практикасы туралы білімді қолдану. 2. Көп камералы түсірілім материалымен жұмыс істеген кезде мультиклип пен мультитректі қолдана отырып, аудиовизуалды жұмыстың жобасын жасау.

Еңбек функциясы 1:
Монтаждау жобаларын
ұйымдастыру және
қамтамасыз ету

<p>Дағды 3: Сценарий бойынша сахнаны алдын ала құрастыру</p>	<p>3. Өз қызметін ағымдағы және қорытынды бақылауды, бағалауды және түзетуді жүзеге асыру.</p> <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кино -, теле -, бейнефильмдердің, телерадио бағдарламалардың барлық түрлері мен жанрларының көркемдік деңгейіне қойылатын талаптарды айқындайтын әдістемелік материалдар. 2. Монтаждау бойынша нормативтік құжаттар мен нұсқаулықтар. 3. Жүйесіз монтаждау негіздері. 4. Компьютерлік графика, анимация және арнайы эффектілер негіздері. 5. Кино-, теле-, бейнефильмдер, телевизиялық және радиобағдарламалар өндірісінің озық отандық және шетелдік тәжірибесі. 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
<p>Дағды 4: Дайын графиканы/арнайы эффектілерді жұмыс жобасына қосу, монтаждау жобасынан қажетті материалды дыбыс режиссеріне беру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Монтаждау және сақтау форматының талаптарын ескере отырып, монтаждау кешенінің, монтаждау бағдарламалары мен қосалқы бағдарламалардың параметрлерін реттеу. 2. Графикамен/арнайы эффектілермен жұмыс істеу. 3. Өз қызметін ағымдағы және қорытынды бақылауды, бағалауды және түзетуді жүзеге асыру. 4. Жарық пен түсті түзету үшін материалдарды қайта түрлендіру. 5. Жоба пішімін түрлендіру үшін файлдарды генерациялау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Компьютерлік графика, анимация және арнайы эффектілер негіздері. 2. Монтаждау жабдығының функционалы. 3. Дыбыс техникасының негіздері. 4. Бейне, аудио материалдарды түрлендіру қағидаттары. 5. Түстерді түзету әдістері мен құралдары. 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аудиовизуалды бағдарламалардың сапасын бақылау. 2. Бейне-, аудио файлдарды үндестіру. 3. Дыбыстың техникалық сапасын қамтамасыз ету.

<p>Дағды 5: Материалды цифрлау, бейне, аудиофайлдарды синхрондау</p>	<p>4. Әртүрлі аудио және бейне форматтарымен, соның ішінде цифрлық форматтармен жұмыс істеу. 5. Өз қызметін ағымдағы және қорытынды бақылауды, бағалауды және түзетуді жүзеге асыру.</p> <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кино-, теле-, бейнефильмдердің, телерадио бағдарламалардың барлық түрлері мен жанрларының көркемдік деңгейіне қойылатын талаптарды айқындайтын әдістемелік материалдар. 2. Телевизия мен кинематографияға ұсынылған бейне және аудио сигнал параметрлерінің заманауи стандарттары. 3. Материалдарды цифрландыру құралдары мен бағдарламалары. 4. Әртүрлі аудио және бейне форматтары, соның ішінде цифрлық форматтар. 5. Бейне, аудио материалдарды түрлендіру қағидаттары. 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Талап етілмейді</p>
<p>Дағды 6: Монтаждау бағдарламасында аудиовизуалды туынды жобасын жасау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Монтаждау және сақтау форматының талаптарын ескере отырып, монтаждау жабдықтарының параметрлерін реттеу. 2. Жобаны аяқтау үшін қажетті аудио, визуалды эффектілерді және музыканы анықтау. 3. Аудиовизуалды бағдарламалардың сапасын бақылау. 4. Монтаждың көркемдік және техникалық сапасын қамтамасыз ету. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кино-, теле-, бейнефильмдердің, телерадио бағдарламаларының барлық түрлері мен жанрларының көркемдік деңгейіне қойылатын талаптарды айқындайтын әдістемелік материалдар. 2. Монтаждауға арналған компьютерлік бағдарламалар. 3. Техникалық құралдар, монтаждау жабдықтарының түрлері және олардың жұмыс істеу қағидаттары. 4. Бейненің, дыбыстың және монтаждың өзара көркемдік байланысы қағидаты. 5. Жүйесіз монтаждау негіздері. 6. Радио, кино және телевизия тарихы (шығармашылық және техникалық аспектілер). 7. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.

	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	Дағды 1: Материалдарды кодтауды орындау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аудиовизуалды бағдарламалардың сапасын бақылау. 2. Жоба пішімін түрлендіру үшін файлдарды генерациялау. 3. Бейне, аудио материалдарға код орнату және кодын алып тастау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Телевизия мен кинематографияға ұсынылған бейне- және аудиосигнал параметрлерінің заманауи стандарттары. 2. Бейне-, аудиоматериалдарды түрлендіру қағидаттары. 3. Бейне-, аудиоматериалдарды кодтау бағдарламалары мен стандарттары. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	Дағды 2: Құрастыру шешімдерінің парақтарын жасау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіптік міндеттерді тиімді орындау үшін қажетті ақпаратты іздеуді жүзеге асыру. 2. Монтаждау және сақтау форматының талаптарын ескере отырып, монтаждау жабдықтарының параметрлерін реттеу. 3. Монтаждау форматының талаптарын ескере отырып, барлық түрдегі және жанрдағы кино -, теле -, бейнефильм телерадио бағдарламаларын монтаждау үшін компьютерлік бағдарламаларды теңшеу. 4. Жобаны аяқтау үшін қажетті аудиовизуалды эффектiлер мен музыканы анықтау. 5. Аудиовизуалды бағдарламалардың сапасын бақылау. 6. Монтаждың көркемдік және техникалық сапасын қамтамасыз ету. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кино -, теле -, бейнефильмдердің, телерадио бағдарламаларының барлық түрлері мен жанрларының көркемдік деңгейіне қойылатын талаптарды айқындайтын әдістемелік материалдар. 2. Компьютерлік графика, анимация және арнайы эффектiлер негіздері. 3. Монтаждауға арналған компьютерлік бағдарламалар. 4. Техникалық құралдар, монтаждау жабдықтарының түрлері және олардың жұмыс істеу қағидаттары.

		<p>5. Бецненің, дыбыстың және монтаждың өзара көркемдік байланысы қағидаты.</p> <p>6. Жүйесіз монтаждау негіздері.</p> <p>7. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
<p>Еңбек функциясы 2: Барлық түрдегі және жанрадағы кино-, теле-, бейнефильмдерді, телерадио бағдарламаларын монтаждаудың технологиялық процестерін орындау</p>	<p>Дағды 3: Барлық дыбыстық материалдарды монтаждау, дыбыстау, синхрондау және келісу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теле-, радиобағдарламаларды (теле-, радиобағдарламалар, фильмдер) және жобаларды жалпы шығармашылық ниетке сәйкес шумен үндестіре безендіру бойынша жұмыстарды орындау. 2. Шу эффектілерін таңдап, синтездеу және оларды аспаптар мен арнайы құрылғыларда орындау. 3. Телерадио хабарларын жасаған кезде қажетті шу фонограммаларын таңдау. 4. Синхронды шу жазбаларын жүргізу. 5. Барлық түрдегі және жанрадағы кино-, теле-, бейнефильмдерді, телерадио бағдарламаларды дыбыспен және шумен әрлеуді жүзеге асыру. 6. Барлық дыбыстық материалдарды (музыка, шу және т.б.) монтаждау. 7. Дыбыс пен суреттерді үндестіру. 8. Дыбыстарды, музыканы және көрнекі эффектілерді қабаттастыру. 9. Дыбыстың техникалық сапасын қамтамасыз ету. 10. Үндескен шу материалын қайта жазуға дайындаудың жоғары көркемдік және техникалық сапасы мен мерзімдерін қамтамасыз ету. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дыбыс операторы шеберлігінің негіздері. 2. Телерадио хабарларын таратуда қолданылатын дыбыс жазатын және дыбыс шығаратын аппаратуралар. 3. Теле радио хабарларын жасау технологиялары. 4. Бейенің, дыбыстың және монтаждың өзара көркемдік байланысы қағидаты. 5. Музыкалық мәдениет және сауаттылық негіздері. 6. Музыкалық аспаптардың дыбыстық қасиеттері. 7. Технологиялық жабдықты пайдалану түрлері мен қағидалары. 8. Акустика және дыбыстық техника саласындағы озық отандық және шетелдік тәжірибе. 9. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
		Машықтар:

	<p>Дағды 4: Тақырыптық ақпаратты кейіннен жылдам іздеу үшін материалды журналдау (логтау)</p>	<p>1. Кәсіптік міндеттерді тиімді орындау үшін қажетті ақпаратты іздеуді жүзеге асыру. 2. Аудио-, бейнематериалдарды логтаудың бағдарламалық қамтылымымен жұмыс істеу. 3. Дыбыстың техникалық сапасын қамтамасыз ету.</p> <p>Білімдер: 1. Монтаждау бойынша нормативтік құжаттар мен нұсқаулықтар. 2. Аудио-, бейнематериалдарды логтау талаптары мен құралдары. 3. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 5: Бейнежазбаларды жүйелеу және сақтау)</p>	<p>Машықтар: 1. Жобалар архивін жүргізу. 2. Аудио және бейнематериалдарды архивтеудің заманауи техникалық құралдарын пайдалану. 3. Аудио-, бейнематериалдарды логиялау бағдарламалық қамтамасыз етулерімен жұмыс істеу.</p> <p>Білімдер: 1. Техникалық құжаттаманы жүргізу тәртібі. 2. Архивтің аппараттық-бағдарламалық қамтылымының функционалы және пайдаланылуы. 3. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 1: Монтаждау барысында әрбір сюжеттің (фрагменттің) жедел дайындығын қамтамасыз ету, материалдарды қарауға дайындау</p>	<p>Машықтар: 1. Кәсіптік тапсырмаларды тиімді орындау үшін қажетті ақпаратты іздеу. 2. Жобаның көркемдік қасиеттерін бағалау. 3. Монтаждаудың техникалық құралдарын және монтаждау жабдықтарының әрқилы түрлерін пайдалану.</p> <p>Білімдер: 1. Кино -, теле -, бейнефильмдердің, телерадио бағдарламаларының барлық түрлері мен жанрларының көркемдік деңгейіне қойылатын талаптарды айқындайтын әдістемелік материалдар. 2. Монтаждауды ұйымдастыру және технологиясы. 3. Монтаждаудың техникалық құралдары және олардың жұмыс істеу қағидаттары. 4. Жабдықты техникалық пайдалану қағидалары. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>

Еңбек функциясы 3: Барлық түрдегі және жанрдағы кино -, теле -, бейнефильмдердің, телевизия және радиобағдарламаларының көркемдік-техникалық сапасын қамтамасыз ету	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	Дағды 2: Музыкалық редакторлармен бірге шу мен музыканы пайдалану	Машықтар: 1. Барлық дыбыстық материалдарды (музыка, шу) монтаждау. 2. Дыбыс пен суреттерді үндестіру. 3. Дыбыстың техникалық сапасын қамтамасыз ету. Білімдер: 1. Дыбыс техникасының негіздері. 2. Телерадио хабарларын таратуда қолданылатын дыбыс жазатын және дыбыс шығаратын аппаратуралар. 3. Музыкалық мәдениет және сауаттылық негіздері. 4. Музыкалық аспаптардың дыбыстық қасиеттері. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дағды 3: Продюсермен және режиссерлермен бірге өнімнің драмалық немесе ойын-сауықтық құндылығын арттыру үшін қажетті монтаждау әдістерін таңдау	Машықтар: 1. Монтаждаудың тиімді әдістерін табу үшін қажетті ақпаратты іздеу. 2. Продюсердің, режиссерлердің қызметін, стилі мен талаптарын талдау. 3. Дыбыстың техникалық сапасын қамтамасыз ету. Білімдер: 1. Кино -, теле -, бейнефильмдердің, телерадио бағдарламаларының барлық түрлері мен жанрларының көркемдік деңгейіне қойылатын талаптарды айқындайтын әдістемелік материалдар. 2. Кино, теле-, бейнефильмдер, телевизия және радио бағдарламаларын жасаудың, монтаждаудың отандық және әлемдік озық тәжірибесі 3. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	Мүқият тыңдау Орындаушылық Зейінділік Шыдамдылық Еңбекқорлық Өзін өзі дамыту	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	Телерадио хабарларын тарату жөніндегі техник-мамандар

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

28. Мемлекеттік органның атауы: Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі.

29. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар): "Қазақстан" РТРК" АҚ.

Жоба жетекшісі: Мыңжасар Айгүл Тілеубалдықызы.

Орындаушылар: Татанов Мирас, miras.tatanov@rtrk.kz.

30. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 28.10.2024 ж.

31. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 13.11.2024 ж.

32. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 20.12.2024ж.

33. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 3, 2024 ж.

34. Болжалды қайта қарау күні: 12.12.2027 ж.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің міндетін
атқарушының
2024 жылғы 26 желтоқсандағы
№ 635-НҚ бұйрығына
11-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Радиохабар тарату"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: "Радиохабар тарату" кәсіби стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіби біліктілігін тануға және ұйымдар мен кәсіпорындарда кең ауқымды міндеттердің шешімдеріне қойылатын талаптарды белгілейді және Қазақстан Республикасының бұқаралық ақпарат құралдары саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық-коммуникациялық технологиялар – аппараттық-бағдарламалық кешенді және телекоммуникациялар желісін қолдана отырып жүзеге асырылатын электрондық ақпараттық ресурстармен жұмыс істеу әдістерінің және ақпараттық өзара іс-қимыл әдістерінің жиынтығы;

2) бұқаралық ақпарат құралы – мерзімді баспасөз басылымдары, телеарна, радио, интернет-басылымдар;

3) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

4) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

5) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен біліктілікті қолдана білу қабілеті;

6) кәсіп – жеке тұлға жүзеге асыратын, белгілі бір біліктілікті талап ететін қызметтің нақты саласы;

7) кәсіптік стандарт – ресми, бейресми және ақпараттық білім беруді, біліктілік пен құзыреттілік деңгейін, кәсіптік қызметтің нақты саласындағы еңбек мазмұнын, сапасын және еңбек жағдайларын ескере отырып, білімге, іскерлікке, дағдыларға, жұмыс тәжірибесіне қойылатын жалпы талаптарды белгілейтін жазбаша ресми құжат;

8) Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіптер сыныптауышы – Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын кәсіптердің атауларын көрсететін және оларды орындалатын жұмыстардың түріне сәйкес дағды деңгейі мен оған мамандану бойынша сыныптайтын стандарттау жөніндегі құжат;

9) радиохабар тарату – радиоэфирде, сондай-ақ сымды желілерде, немесе пакеттік коммутациясы (компьютерлік желілерде-интернет-радио) бар желілерде хабар тарату, әуен және басқа да дыбыстық эффектілерді немесе дыбыстық ақпаратты ұсыну арқылы тыңдаушылардың санын көбейту технологиясы;

10) радиожурналистика – журналистиканың бір саласы, журналистердің техникалық құралдарды пайдалана отырып, радио арқылы хабар таратуы, журналистер қызметінің нәтижелері;

11) тікелей эфир – радиосигналды жазуды өткізу орнынан бірінші дубльден тікелей эфирге беру процесі, яғни сигналды нақты уақытта тарату;

12) ұлттық біліктілік жүйесі (ҰБЖ) – еңбек нарығы тарапынан біліктілікке сұранысты және білім беру жүйесі тарапынан біліктілік ұсыныстарын (оның ішінде ақпараттық) реттеу мен келісудің құқықтық және институционалдық құралдары мен тетіктерінің кешені;

13) цифрлық радио – дыбыстық ақпаратты беру кезінде радиосигналдың оңтайлы спектрін қалыптастыру үшін, сондай-ақ қабылдау жағында қабылданған сигналды өңдеу үшін цифрлық технологияларды қолдану. Бұл технологиялар амплитудалық немесе жиілік модуляциясына негізделген тиімділігі төмен хабар тарату жүйелерін ауыстыруға арналған.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) АКТ – ақпараттық-коммуникациялық технологиялар;

2) БА – басшылық лауазымның біліктілік анықтамасы;

3) БАҚ – бұқаралық ақпарат құралы;

4) БСА – біліктіліктің салалық аясы;

5) БҰЖ – Біліктіліктің ұлттық жүйесі;

6) БҰА – Біліктіліктің ұлттық аясы;

- 7) БТБА – Біртұтас тарифтік-біліктілік анықтамасы;
- 8) ЭҚОК – экономикалық қызмет түрлерінің ортақ классификатор.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

- 4. Кәсіптік стандарттың атауы: Радиохабар тарату
- 5. Кәсіптік стандарттың коды: J60100046
- 6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:
J Ақпарат және байланыс.
60 Бағдарлама және теле-радио хабарлама жасау бойынша қызмет;
60.1 Радиохабарлар;
60.10 Радиохабарлар;
60.10.0 Радиохабарлар.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Тыңдармандарға радиоэфирде хабар тарату, әуен және басқа да дыбыстық ақпаратты радио арқылы беру. Кәсіби стандарт радиохабарлар мен радиостанцияларды басқару саласындағы мамандардың біліктілік талаптары мен құзыреттерін анықтайды. Ол мазмұнды мәтін әзірлеу, эфирге шығару, хабар таратуды техникалық қамтамасыз ету, сондай-ақ аудиториямен өзара әрекеттесу және хабар тарату саласындағы құқықтық нормаларды сақтау дағдыларын қамтиды.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

- 1) Шығармашылық бірлестіктің бас редакторы - 8 СБШ-нің деңгейі;
- 2) Телевизиялық/радиожаңалықтар продюсері - 7 СБШ-нің деңгейі;
- 3) Радиохабар тарату режиссеры - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 4) Бағдарлама жүргізуші - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 5) Мемлекеттік органдармен байланыс бойынша координатор - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 6) Мультимедиялық басылымдармен жұмыс жөніндегі кеңесші - 6 СБШ-нің деңгейі

;

- 7) Сценарийші - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 8) Режиссер ассистенті - 5 СБШ-нің деңгейі;
- 10) Радиохабар тарату редакциясының дикторы - 6 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Шығармашылық бірлестіктің бас редакторы":	
Топтың коды:	1332-2
Қызмет атауының коды:	1332-2-005
Кәсіптің атауы:	Шығармашылық бірлестіктің бас редакторы
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	8
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: -	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Шығармашылық бірлестіктің бас редакторы" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Кино, бейнефильмдер мен телевизиялық бағдарламалар өндіру жөніндегі қызмет" кәсіби стандартында орналасқан.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1: -	Машықтар: -	
		Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі: :	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
10. Кәсіптің карточкасы "Телевизиялық/радиожаңалықтар продюссері":			
Топтың коды:	2654-1		
Қызмет атауының коды:	2654-1-007		
Кәсіптің атауы:	Телевизиялық/радиожаңалықтар продюссері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС байланысы жоқ -		
	Білім деңгейі:		

Кәсіптік білім деңгейі:	жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Журналистика және ақпарат	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Талап етілмейді		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2654-1-003 - Продюсер 2654-1-004 - Радио және теле бағдарлама продюсері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Телевизиялық, радиобағдарламаларды ұйымдастыру және корреляция жасау.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Аудио -, теле -, радио -, бейне өнімдерін өндірудің технологиялық процесін ұйымдастыру және қамтамасыз ету 2. Аудио, бейне (видео) процесін ұйымдастыру. 3. Жоба бюджетін қалыптастыру 4. Аудио, бейне өндірісінің шығармашылық, қаржылық, технологиялық қызметіне басшылық ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
	Дағды 1: Команданы (топты) материалдармен, техникалық және қойылым құралдарымен қамтамасыз етуді ұйымдастыру және бақылау	Машықтар: 1. Өртүрлі дереккөздерден ақпарат жинау және құрылымдау. 2. Жабдықтардың (аппараттық-бағдарламалық қамтамасыз етудің), материалдардың, техникалық және қойылым құралдарының, ресурстардың, радио бағдарламалар өндірісінің (хабарлардың) мақсаттары мен міндеттерінің сәйкестігін бағалау. 3. Кеңселік аппараттық және бағдарламалық қамтамасыз етумен жұмыс істеу.	
		Білімдер: 1. Аудио (видео) өнімдерін өндіру технологиясы. 2. Бейне, аудио режиссура, бейне, аудио операторлық шеберлік, радиобағдарламаларды монтаждау және дыбыстық безендіру негіздері. 3. Түсірілім, монтаждау және тонирование, үдеріс, дыбыстау және аудиожобаны шығаруға дайындық ерекшеліктері. 4. Өндіріс процесінде қолданылатын түсірілім, дыбыс және басқа жабдықтардың сипаттамалары, ерекшеліктері, жағдайы. 5. Басқарманы құжаттамалық қамтамасыз ету, оның ішінде есеп айырысу операцияларын жүргізу, есепті , қаржылық құжаттаманы жүргізу қағидалары. 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.	

<p>Еңбек функциясы 1: Аудио -, теле -, радио -, бейне өнімдерін өндірудің технологиялық процесін ұйымдастыру және қамтамасыз ету</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі : Дағды 2: Объектілерді, аудио (видео) өнімдерге арналған материалдарды дайындауды бақылау</p>	<p>Талап етілмейді</p> <p>Машықтар: 1. Әр түрлі дереккөздерден ақпарат жинау және құрылымдау, салыстырмалы талдау жасай отырып толықтыру. 2. Бастапқы материалдардың жобаның көркемдік дизайнына (бейне, аудио) сәйкестігін бағалау. 3. Ағымдағы және перспективалық жұмыс көлемін және қажетті ресурстарды анықтау. 4. Бейне, аудио жобаның көркемдік критерийлеріне сәйкес тікелей түсірілім (дыбыс жазу) үшін орын таңдау. 5. Команданы (түсірілім тобын) экспедицияға шығуға дайындау, базаны ұйымдастыру, логистикамен айналысу. 6. Материалдық ресурстарды басқару. 7. Жұмыс барысында туындайтын мәселелер бойынша ұйымдастырушылық және техникалық ұсыныстарды қалыптастыру.</p> <p>Білімдер: 1. Радио өнімін өндіру технологиясы. 2. Бейне, аудио режиссура, операторлық шеберлік, радиобағдарламаларды/хабарларды монтаждау және дыбыстық безендіру негіздері. 3. Менеджемент және адами капиталды басқару негіздері. 4. Басқарманы құжаттамалық қамтамасыз ету, оның ішінде есеп айырысу операцияларын жүргізу, есепті , қаржылық құжаттаманы жүргізу қағидалары. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі : Дағды 1: Шығармашылық және өндірістік ұжымды, авторлық және түсірілім топтарын қалыптастыру, актерлермен, режиссерлермен,</p>	<p>не требуется</p> <p>Машықтар: 1. Күнтізбелік-бағдарламалық жоспар құру. 2. Келіп түскен ақпаратты талдау. 3. Жасалған жұмыс туралы есептер жасау. 4. Аудио жобаларды шығару мерзімдерін бақылау. 5. Теле - және радио-бағдарламаларды шығару кезінде түсірілім тобы мен шығармашылық ұжымға міндеттер мен мақсаттар қою. 6. Дайын өнімнің сапасын бағалау. 7. Тимбилдингтерді ұйымдастыру.</p> <p>Білімдер: 1. Команда құру әдістері. 2. Жанжалдарды басқару, оның ішінде қарым-қатынастарды қалыпқа келтіру, өзгерту, түбегейлі жаңа қатынастарға қол жеткізу. 3. Оқиғалардың дамуын модельдеу және болжау.</p>

<p>Еңбек функциясы 2: Аудио, бейне (видео) процесін ұйымдастыру.</p>	<p>шығармашылық және өндірістік ұжымдармен / командалармен жұмыс істеу.</p>	<p>4. Қызметкерлердің еңбек нәтижелерін бағалау нысандары мен әдістері. 5. Деректерді беру, тарату, пакеттік коммутация, телекоммуникациялық жүйелерді басқару және пайдалану негіздері. 6. Күнтізбелік-қойылым жоспарын қалыптастыру қағидалары. 7. Есеп айырысу операцияларының ережелері. 8. Есепті қаржылық құжаттаманы жүргізу. 9. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 2: Түсірілім кезеңін ұйымдастыру</p>	<p>Машықтар: 1. Аудио жобаның көркемдік критерийлеріне сәйкес тікелей түсірілімдер үшін орындарды таңдау. 2. Өндіріс процесін жоспарлау және ұйымдастыру. 3. Келіп түскен ақпаратты талдау. 4. Жасалған жұмыс туралы есептер жасау. 5. Бейне, аудио жобаның өндіріс мерзімдерін бақылау. 6. Күнтізбелік-өндірістік жоспар құру. 7. Түсірілім кестесін жасау және қажет болған жағдайда оны түзету.</p> <p>Білімдер: 1. Теле -, радио өнімдерін өндіру технологиясы. 2. Түсірілім, монтаждау процесінің, дыбыстаудың және бейне, аудио жобаны шығаруға дайындықтың ерекшелігі. 3. Күнтізбелік-өндірістік жоспарды қалыптастыру қағидалары. 4. Есеп айырысу операцияларының ережелері. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 1: Теле-радио өндірісіне қатысушылармен азаматтық-құқықтық,</p>	<p>Машықтар: 1. Заңнамалық талаптар мен келісім шарттардың жағдайларын талдау (нормативтік актілер мен жобаның қажеттіліктерін зерттеу, келісім шарттардың дұрыс рәсімделуін қамтамасыз ету). 2. Келісім шарттарды әзірлеу процесін үйлестіру (құқықтық бөліммен, авторлармен және жобаның қатысушыларымен өзара әрекеттесуді ұйымдастыру , барлық қажетті құжаттарды әзірлеу). 3. Келісім шарттардың заңнама мен тараптардың мүдделеріне сәйкестігін тексеру (ресімдеудің дұрыстығын, барлық құқықтық және қаржылық талаптарға сәйкестігін бақылау).</p>

Еңбек функциясы 3: Жоба бюджетін қалыптастыру	авторлық және еңбек шарттарын әзірлеуді және жасасуды бақылау	Білімдер: 1. ҚР масс-медиа туралы заңнамасы. 2. Авторлық және еңбек шарттарын жасау ережелері . 3. Заңды және жеке тұлғаларға салық салу негіздері. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	Дағды 2: Бекітілген шығындар лимиті негізінде бейне, аудио жобаның бюджетін қалыптастыру, ақша қаражаттарының жұмсалуды бақылау	Машықтар: 1. Бейне, аудио жобаны өндіруге қажетті жұмыстардың немесе қызметтердің болжамды құнын анықтау. 2. Ақша жұмсау процесін бақылау. 3. Есептеу техникасын және басқа да көмекші техниканы, байланыс және коммуникация құралдарын пайдалану. 4. Келіп түскен ақпаратты талдау. Білімдер: 1. Есеп айырысу операцияларының ережелері. 2. Есепті қаржылық құжаттаманы жүргізу. 3. Бюджетті құру ережелері. 4. Сметаны жасау ережелері. 5. Іскерлік қарым-қатынас және келіссөздер этикасы . 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	Дағды 1: Көркемдік жобалардың шығармашылық идеяларына бастамашылық ету	Машықтар: 1. Әдеби материалды бағалау. 2. Бейне, аудио жоба авторларының шығармашылық әлеуетін бағалау. 3. Бейне, аудио жобаның шығармашылық және экономикалық табыстылығын болжау. 4. Берілген тақырып немесе жағдай туралы ерекше немесе ақылды идеяларды ойлап табу немесе мәселені шешудің шығармашылық жолдарын әзірлеу мүмкіндігі. 5. Қайта құру және шығармашылық қабілетті қолдану, жүйелік, эволюциялық ойлауды, сондай-ақ қарама-қайшылықтар, ресурстар, модельдер арқылы ойлауды қолдана отырып, интеллектуалды операцияларды пайдалану арқылы, шаблондық ойлаудан арылу. 6. Психологиялық инерцияны басқару. 7. Шығармашылық серпіліс үшін перспективалық мүмкіндіктерді анықтау.

		<p>8. Өзгерістерді енгізу тенденцияларының қажеттіліктерін анықтау.</p> <p>9. Жаңа қажеттіліктерді анықтау.</p> <p>10. Жүйелерді дамыту заңдарын қолдану.</p> <p>11. Диверсиялық талдауды пайдалану.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Кинематографиялық процесті ұйымдастыру және технологиясы.</p> <p>2. Көркемдік концепциялар мен теорияларды білу.</p> <p>3. Мәдени және әлеуметтік трендтерді білу.</p> <p>4. Шығармашылық ойлау әдістері.</p> <p>5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
<p>Еңбек функциясы 4: Аудио, бейне өндірісінің шығармашылық, қаржылық, технологиялық қызметіне басшылық ету</p>	<p>Дағды 2: Т е л е - , радиобағдарламаларды құру кезінде қаржылық, әкімшілік, технологиялық, шығармашылық саясатты айқындау, бірлескен продюсерді, қауымдастырылған продюсерді және басқа да мамандарды тарту туралы шешім қабылдау</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Есептеу техникасы және басқа да көмекші техниканы, байланыс және коммуникация құралдарын пайдалану.</p> <p>2. Инвесторлармен, демеушілермен, қорлармен және мемлекеттік органдармен өзара бірлесе әрекет ету.</p> <p>3. Келіп түскен ақпаратты талдау.</p> <p>4. Әдеби материалды бағалау.</p> <p>5. Аудиовизуалды туынды жасаудың технологиялық процестерін шығармашылық және өндірістік-әкімшілік кадрлармен ұйымдастыру және қамтамасыз ету.</p> <p>6. Хабар тарату, коммутация, телекоммуникациялық жүйелерді басқару және жүзеге асыру.</p> <p>7. Инвестициялық пакетке кіретін құжаттарды жасау.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Менеджмент, әкімшілік және персоналды басқару негіздері.</p> <p>2. Бизнес негіздері, соның ішінде қайта құру және шығармашылық қиял, интеллектуалды операция әдістерін қолдана отырып, шаблондық ойлаудан арылу.</p> <p>3. Жүйелік ойлау әдістері.</p> <p>4. Психологиялық инерцияны басқару.</p> <p>5. Бизнес үшін перспективалық мүмкіндіктерді анықтау.</p> <p>6. Қажеттіліктердің өзгеру тенденцияларын анықтау.</p> <p>7. Жаңа қажеттіліктерді анықтау.</p> <p>8. Жүйелердің даму заңдарын қолдану.</p> <p>9. Диверсиялық талдау әдістері.</p> <p>10. Адам ресурстарын стратегиялық жоспарлау және модельдеу.</p>

		<p>11. Бейне, аудио жобаларды басқару негіздері.</p> <p>12. Көшбасшылық техникасы.</p> <p>13. Кинематографияны басқару құрылымы.</p> <p>14. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
	Дағды 3: Еңбекке тартылған қызметкердің еңбекті қорғау, техникалық, өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтауын бақылау	<p>Машықтар:</p> <p>1. Қызметкерлерге қызметтік кеңестер беру және нұсқамаларды түсіндіру жұмыстарын ұйымдастыру.</p> <p>2. Қызметкерлерді табиғи және басқа да түрлі апаттардың ықтимал зардаптарынан қорғаудың негізгі әдістерін қолдану.</p> <p>3. Жұмыс орнындағы орта жағдайын бағалау және бұзушылықтарды анықтау (жұмыс орындарын, жабдықтарды және процестерді қауіпсіздік нормативтері мен стандарттарына сәйкестігін тексеру).</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Телерадио өнімін өндіру технологиясы.</p> <p>2. Жабдықтың техникалық жай-күйінің қауіпсіз жұмыс жүргізу талаптарына сәйкестігін бақылау қағидалары мен құралдары.</p> <p>3. Жазатайым оқиғаларды тергеу тәртібі.</p> <p>4. Бағыныштылардың лауазымдық нұсқаулықтары мен функционалдық міндеттері.</p> <p>5. Іскерлік қарым-қатынас этикасы.</p> <p>6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Талап етілмейді
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Жүйелік, стратегиялық, инновациялық, болжамдық, проактивті, логикалық, аналитикалық, процеске бағытталған позитивті ойлау.</p> <p>Қарым-қатынас, эрудиция, шығармашылық, жігер, мақсат қою және орындауға ұмтылу.</p> <p>Кәсіби коммуникация, тұтынушыға бағдарлану.</p> <p>Күйзеліске төзімділік.</p> <p>Еңбекқорлық, табандылық, орындаушылық, тәртіптілік.</p> <p>Тұрақты өзін-өзі дамыту, оның ішінде шығармашылық қабілетін шыңдау.</p> <p>Көшбасшылық қасиеттер.</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Продюсер (жалпы профиль)
	8	Бас продюсер
11. Кәсіптің карточкасы "Радиохабар тарату режиссеры":		

Топтың коды:	2654-2		
Қызмет атауының коды:	2654-2-016		
Кәсіптің атауы:	Радиохабар тарату режиссеры		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС байланысы жоқ -		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Журналистика және ақпарат	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Талап етілмейді		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2654-2-007 - Режиссер 2654-2-015 - Музыкалық бағдарламалар режиссері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Түсіру және монтаждау процестерін шығармашылық басқару арқылы медиа өнімдерді құру		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Бекітілген сценарий бойынша медиа өнімдерді жасау. 2. Медиа өнімдерді жасауды және шығаруды басқару, оның сапасын қамтамасыз ету.	
	Қосымша еңбек функциялары:		
		Машықтар: 1. Ақпаратты жинау және құрылымдау, сценарийді іске асыру үшін білімін толықтыру, БАҚ жобаларын іске асырудың отандық және әлемдік тәжірибесін зерделеу. 2. Ықтимал тәуекелдерді бағалау. 3. Мақсатты аудитория үшін олардың талғамына сай, БАҚ-ның ақпараттық саясатына, уақыт пен қаржылық шектеулерге сәйкес авторлық идеяны/сценарийді сапалы және көркем іске асыру процестерін жоспарлау. 4. Мақсатты аудиторияның мүддесін, қажеттілігін, трендтерін және БАҚ саясатын анықтау. 5. Бағдарламалар кестесін жасау және эфир уақытын есептеу. 6. Мақсатты аудиторияны, демографиялық белгілерді және эфир уақытын ескере отырып тарату рейтингтеріне талдау жүргізу.	

	<p>Дағды 1: Бекітілген жоба үшін материал дайындау және жасау</p>	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Режиссура және актерлік шеберліктің міндеттері мен әдістері, технологиясы мен техникасы, олардың мазмұндық және құрылымдық-композициялық, стилистикалық ерекшеліктері. 2. Ақпарат көздерімен жұмыс істеу принциптері және оны жинау әдістері. 3. Мақсатты аудиторияның сапалы құрамы. 4. Қойылымдарды, вокалды, хор және хореографиялық өнерді сахналық және музыкалық безендіру негіздері. 5. Отандық және әлемдік театрдың, музыканың, цирктің және басқа да өнер мен әдебиеттің тарихы. 6. Қазіргі заманғы отандық және әлемдік театр өнерінің және басқа да орындаушылық өнердің жай-күйі. 7. Заманауи және классикалық драматургия. 8. Менеджмент негіздері. 9. Басқару және шығармашылық еңбек психологиясы. 10. Мәдениет әлеуметтануының, сахналық технологияның негіздері. 11. Орындаушылық өнер саласындағы экономика және басқару негіздері. 12. Материалды дайындау үшін қажетті қазіргі әдеби тілдердің ережелері мен нормалары. 13. Технологиялық процестің талаптары. 14. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
<p>Еңбек функциясы 1: Бекітілген сценарий бойынша медиа өнімдерді жасау</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бастапқы материалды тыңдау және жеке дубльдердің ақауын анықтау. 2. Режиссерлік сценарийде бекітілген сюжеттер (фрагменттер) ұзақтығының ауытқуын түзету. 3. Монтаждаудың аппараттық-бағдарламалық қамтамасыз етуін пайдаланып, технологиялық процестерді сақтай отырып, барлық түрдегі және жанрдағы медиа өнімдерді сапалы монтаждау. 4. Сызықтық емес (сандық) монтажды орындау. 5. Фонограмманың астына орнатылған фрагменттердің ұзақтығын анықтау және музыкалық екпіндерді синхрондау үшін дәл әрі нақты белгілеу. 6. Дауыс беру үшін қосымша фонограммаларды таңдау. 7. Дыбыстық материалдарды (музыка, реплика, шу) дыбыс инженерімен бірге бейне сериясымен синхрондау арқылы орнату.

<p>Дағды 2: Материалды өңдеу</p>	<p>8. Бағдарламаларды рәсімдеу, алғы сөздерін (лид) анықтау және бекіту, қойылымдарды (заставка) таңдау.</p> <p>9. Бейнежазбаларды (фонограммаларды) жүйелеу, сақтау және материалды көруге (тыңдауға) дайындау.</p> <p>10. Түзетуден өткен бағдарламаның соңғы нұсқасын қарау.</p> <p>11. Қажет болған жағдайда бағдарламаны қайта жазуға дайындау.</p> <p>12. Аудио (бейне) жабдықпен және бағдарламалық жасақтамамен жұмыс жасау.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Медиа өнімдердің процесін ұйымдастыру және технологиясын құру.</p> <p>2. Медиа өнімдерді монтаждаудың заманауи технологиялары.</p> <p>3. Монтаждау бойынша нормативтік құжаттар мен нұсқаулықтар.</p> <p>4. Сызықтық емес монтаждаудың заманауи әдістері.</p> <p>5. Монтажды аппараттық-бағдарламалық қамтамасыз ету және монтаждау жабдығының түрлері.</p> <p>6. Теле -, радио хабарларын таратуға қойылатын талаптарды айқындайтын нормативтік құжаттар.</p> <p>7. Теле (радио, интернет) өндірісінің негіздері.</p> <p>8. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Талап етілмейді</p>
<p>Дағды 1: Синхронды дыбыстық жазбаны бақылау</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1 Адами капиталды басқару, соның ішінде бағдарламаға шығармашылық қызметкерлерін таңдау және қабылдау.</p> <p>2. Медиа өнімдерді өндіру кестесін (күнтізбелік-қойылым жоспары) және шығыстар сметасын әзірлеу және бекіту.</p> <p>3. Медиа өнімдерді дайындау және жасау процестерін басқару.</p> <p>4. Медиа өнімдерді дайындау және жасау процестеріне техникалық қолдауды қамтамасыз етуді басқару.</p> <p>5. Медиа өнімдерді қабылдауды басқару.</p> <p>6. Эфирді сапалы өткізу үшін қажетті жабдықтарды дайындау.</p> <p>7. Жабдықты жөндеу және техникалық қызмет көрсету.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. "Масс-медиа" туралы заң.</p> <p>2. Менеджмент және экономика негіздері.</p>

	<p>3. Технологиялық процестің талаптары.</p> <p>4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
Еңбек функциясы 2:	Дағдыны тану мүмкіндігі :
<p>Медиа өнімдерді жасауды және шығаруды басқару, оның сапасын қамтамасыз ету</p>	<p>Талап етілмейді</p> <p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медиа өнімдерді жасаудың озық отандық және әлемдік тәжірибесін енгізу бойынша талдау жасау. 2. Өндіріс пен жұмысшылардың қажеттіліктерін анықтау, олардың арасындағы міндеттер мен жауапкершіліктерді бөлу. 3. Үнемі дамуға ұмтылатын шығармашылық топ құру. 4. Әр түрлі дерек көздерден маңызды деректерді жинау, талдау және түсіндіру, оларды ақпаратқа айналдыру, құрылымдау және білімін толықтыру. 5. Түзету шараларын жетілдіру немесе қабылдау үшін өзінің, басқа адамдардың және ұйымның қызметінің нәтижелілігін бақылау/бағалау, қақтығыстарды басқару. 6. Медиа өнімдерді шығару процесінде автордың ойын дұрыс түсіндіруді қамтамасыз ету. 7. Сценарий жоспарымен жұмыс істеу барысында авторларға кеңес беру. 8. Режиссерлік сценарийді әзірлеу және медиа өнімнің жоғары көркемдік деңгейін қамтамасыз ету. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медиа өнімдерін жасауда озық отандық және әлемдік тәжірибелерді енгізу қағидаттары. 2. Қызметкерлерді ынталандыру бойынша жоғары тұрған органдар мен басшылардың ұйымдастыру-әкімшілік құжаттары мен нормативтік материалдары. 3. Кәсіпорын, өндіріс, еңбек (жұмыс) және менеджмент экономикасының негіздері. 4. Кайдзеннің принциптері, әдістері мен технологиялары, тәлімгерлік, біліктілікті бағалау, қызметкерлердің жеке және іскерлік қасиеттері және өзін-өзі ұйымдастыру және өзін-өзі ынталандыру құралдары. 5. Командалық жұмыстың, тұлғааралық коммуникациялардың принциптері, әдістері, технологиялары мен құралдары. 6. Әлеуметтік талаптар мен нормалар, экономикалық стандарттар жүйесі және ұйымның көрсеткіштері. 7. Қаржылық басқару (менеджмент) <p>Өндірістік процестерде қолданылатын жабдықтың, аппараттық және бағдарламалық қамтамасыз етудің сипаттамасы.</p>
	Дағды 2: Аудио өнімдерінің сапа менеджментін жүзеге асыру

		8. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Сыни ойлау Шығармашылық қабілет. Белсенді тыңдау Тіл табысу Ұжымда жұмыс істей білу, еңбексүйгіштік, күйзеліске төзімділік, бастамашылдық, икемділік, өзін-өзі дамыту, эрудиция		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды.		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Режиссер	
12. Кәсіптің карточкасы "Бағдарлама жүргізуші":			
Топтың коды:	2656-2		
Қызмет атауының коды:	2656-2-001		
Кәсіптің атауы:	Бағдарлама жүргізуші		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Бағдарлама жүргізуші" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Телевизиялық бағдарламаларды жасау және тарату жөніндегі қызмет" кәсіби стандартында орналасқан.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
	Дағды 1:	Машықтар: -	

Еңбек функциясы 1:	-	Білімдер:	
-	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
13. Кәсіптің карточкасы "Мемлекеттік органдармен байланыс бойынша координатор":			
Топтың коды:	2431-3		
Қызмет атауының коды:	2431-3-007		
Кәсіптің атауы:	Мемлекеттік органдармен байланыс бойынша координатор		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
-	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Ақпараттық агенттіктердің қызметі" кәсіби стандартында орналасқан.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1:	Дағды 1:	Машықтар:	
	-	-	
	-	Білімдер:	
-	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
14. Кәсіптің карточкасы "Мультимедиялық басылымдармен жұмыс жөніндегі кеңесші":			
Топтың коды:	2431-2		
Қызмет атауының коды:	2431-2-001		
Кәсіптің атауы:	Мультимедиялық басылымдармен жұмыс жөніндегі кеңесші		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Мультимедиялық басылымдармен жұмыс жөніндегі кеңесші" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Кинофильмдерді, бейнелерді және телевизиялық бағдарламаларды тарату жөніндегі қызмет" кәсіби стандартында орналасқан.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар:	
	-	-	
	-	Білімдер:	
-	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		

СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
15. Кәсіптің карточкасы "Сценарийші":			
Топтың коды:	2641-2		
Қызмет атауының коды:	2641-2-002		
Кәсіптің атауы:	Сценарийші		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Сценарист" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Телевизиялық бағдарламаларды жасау және тарату жөніндегі қызмет" кәсіби стандартында орналасқан.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар:	
	-	-	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Білімдер:	
		-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
16. Кәсіптің карточкасы "Режиссер ассистенті ":			
Топтың коды:	2654-2		

Қызмет атауының коды:	2654-2-002		
Кәсіптің атауы:	Режиссер ассистенті		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: -	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Режиссер ассистенті" кәсіби карточкасының сипаттамасы "Телевизиялық бағдарламаларды құру жөніндегі қызмет" кәсіби стандартында орналасқан.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар: -	
	-	Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	-	-	
17. Кәсіптің карточкасы "Радиохабар тарату редакциясының дикторы":			
Топтың коды:	2656-1		
Қызмет атауының коды:	2656-1-001		
Кәсіптің атауы:	Радиохабар тарату редакциясының дикторы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		

СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС байланысы жоқ -		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Журналистика және ақпарат	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Талап етілмейді		
Формалды емес және информгалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2656-3-002 - Жаңалық бағдарламаларының дикторы 2656-3-004 - Ауа райы туралы ақпарат беретін диктор		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Аудиторияға ақпаратты кәсіби түрде жеткізу		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Барлық жанрдағы студиялық және студиядан тыс бағдарламаларды жүргізу 2. Материалды дайындау және зерттеу, мәтіндерді дауысқа шығару	
	Қосымша еңбек функциялары:		
	Дағды 1: Тыңдаушыға ақпаратты сапалы жеткізуді қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Анық сөйлеу, дауыс ырғағын, энергиясын, артикуляциясын үнемі дыбыс деңгейінде тұрақты ұстау. 2. Өзі дыбыстап отырған материалдың мағынасын ұғынып, тыңдаушыға дәлме-дәл жеткізу, оқиғаның мәнін ашу, сөз тіркесінен қалып қоймау. 3. Негізгі ойды нақты жеткізу. 4. Шұғыл қажеттілік болған жағдайда өзгерістер енгізуге дайын болу. 5. Радиобағдарламалардың материалын мәнерлеп, сенімді оқып шығу.	
		Білімдер: 1. Сөйлеу техникасы. 2. Фоника және акустика. 3. Риторика және шешендік өнер. 4. Дыбыстайтын материал, материалды оқуға қойылатын талаптар және дыбыс инженері мен режиссердің қоятын талаптары. 5. Акустика негіздері. 6. Радиотрансляциялық аппаратураны және телемеханикалық көрсеткіштерді пайдалану қағидалары.	

<p>Еңбек функциясы 1: Барлық жанрдағы студиялық және студиядан тыс бағдарламаларды жүргізу</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p> <p>Дағды 2: Бағдарламаға немесе сұхбатқа дайындалу мақсатында анықтамалық материалдарды зерделеу</p> <p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>7. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p> <p>Талап етілмейді</p> <p>Машықтар: 1. Тақырып бойынша ағымдағы материалдарды талдау. 2. Алынған мәліметтерді талдау. 3. Материалдарды өңдеу. 4. Грамматика мен емле ережелерін қолдану. 5. Ақпараттың дұрыстығын тексеру. 6. Ойнату тізімін жасау. 7. Бағдарламалық идеяларды әзірлеу. 8. Сұхбат жүргізу. 9. Трансляцияларды дайындау. 10. Аудио жабдықты пайдалану. 11. Дыбыстық жаттықтырушымен жұмыс жасау.</p> <p>Білімдер: 1. Материалдарды дайындау және өңдеу әдістері. 2. Байланыстың заманауи техникалық құралдарын қолдана отырып, ақпаратты тарату әдістері. 3. Сұхбат жүргізу әдістері мен құралдары. 4. Жарықтандыру техникасы. 5. Сөйлеу техникасы. 6. Фоника және акустика. 7. Риторика және шешендік өнер. 8. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p> <p>Талап етілмейді</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Материалды дайындау және зерттеу, мәтіндерді дауысқа шығару</p>	<p>Дағды 1: Мәтіндерді мәнерлеп оқу, дауыстық қабілеттерді сақтау</p>	<p>Машықтар: 1. Дайындалған мәтіндер мен материалдарды, хабарламаларды, көркем әдебиетті, жаңалықтар жинақтарын, мақалаларды және нормативтік құқықтық актілерді анық және мәнерлі оқу. 2. Оқырман мәдениетін дамыту, кітапхананың мәртебесін арттыру және үздік оқырмандардың беделін көтеру. 3. Қағаздан жылдам оқу. 4. Мәтіннің мәнін оқырманға жеткізу. 5. Көздері нашар көретін оқырмандар үшін интеллектуалдық, әлеуметтік және рухани дамуға еркін қолжетімділікті қамтамасыз ету, ақпараттық орта қалыптастыру.</p> <p>Білімдер: 1. Журналистиканың негіздерін және тілдік ережелерді білуі тиіс. 2. Дұрыс айту нормалары мен ережелерін меңгеру.</p>

		3. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптарын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Сыни ойлау Өртістік қабілет Зейін Қойылған дикция Белсенді тыңдау	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Бағдарлама жүргізушісі
	6	Комментатор
	6	Корреспондент
	6	Телевизиялық/ радио жаңалықтарының репортері
	6	Шолушы

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

19. Мемлекеттік органның атауы: Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі.

20. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар): "РТРК "Қазақстан"" АҚ.
Жоба жетекшісі: Мыңжасар Айгүл Тілеубалдықызы.

Орындаушылар: Татанов Мирас, miras.tatanov@rtk.kz.

21. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 28.10.2024 ж.

22. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 25.11.2024 ж.

23. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы:
20.12.2024ж.

24. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 3, 2024 ж.

25. Болжалды қайта қарау күні: 12.12.2027 ж.